

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706

Számadás a véradóról.

Irta: Dr. Kmety Károly.

Tegnapelőtt az ujonczmegajánlási törvényjavaslat tárgyalásának utolsó stádiumában egy jelentéktelennek taksált kérdésben leszavaztuk a honvédelmi minisztert és elfogadtuk azon indítványt, hogy a honvédelmi miniszter ezután minden évben az ujonczmegajánlási javaslat beterjesztésével kapcsolatosan terjesztszen a képviselőház elé hivatalos kimutatást arról, hogy a tetteleg szolgálatra megajánlott ujonczokon felül, mennyi a felesen besorozottaknak, illetve a póttartalékba jutott összes szolgálatköteleseknek száma.

Senki sem fogta föl a miniszter által ellenzett indítvány elfogadását bizalmatlansági szavazatnak és senki sem kívánja a jó, becsületes Jekelfalussy visszavonulását emiatt; de azért nagy tévedés egyes lapoknak azon álláspontja, mintha ez az incidens pusztán valami kellemetlenkedés akart volna lenni a függetlenségiék részéről a hatvanhetes honvédelmi miniszterrel szemben. Hiszen ez a miniszter különlegesen mivel sem, sőt éppenséggel nem szolgált rá a függetlenségiék haragjára. Sőt a függetlenségi pártra talán éppen ő a legkevésbé veszélyes hatvanhetes mi-

niszter, aki egyáltalán nem sok vizet zavar a domináló politikai kérdésekben és konziliáns modorával még a balpárti fióktigriseket is szelidségre hangolja.

Hanem igenis, van ennek az indítványnak, illetve most már kötelező utasításnak, igen mélyreható alkotmányjogi jelentősége is, melyet nem mérlegett kellőleg az előterjesztés pillanatában a Ház, mert általában kevés figyelemmel kísérte a balpárt indítványait, de melyet helyesen megérezett a függetlenségiék élénk alkotmányos érzeke.

Az indítvány ugyanis azt a nagyérdékű gondolatot realizálja, bár egyelőre csak primitív mértékben, hogy a hadügyi kormányzat köteleztessék rendszeresen számadástételre a véradóról. A besorozott összes egyének részben a tetteleges állományban, részben a póttartalékban szolgálatra kötelezve, tehát valóságosan beszédett, befolyt véradó-összeget reprezentálnak.

Ezeknek a szolgálatköteleseknek összes számáról, a póttartalékba jutó csoportokról külön, sőt továbbmenőleg a besorozottaknak az egyes fegyvermekhez való beosztásáról, beosztási arányairól, a póttartaléknak az 1888. XVIII. törvényczikk alapján előfordulható rendkívüli igénybevételéről, ennek mérvéről és arányairól teljes joga van hiteles tudomással birni a magyar országgyűlésnek, mert ez igenis természete-

tes folyamánya az ő ujonczmegszavazási jogának.

Amint a zárszámadással köteles beszámolni az egész kormány a megajánlott pénzádók és egyéb állami pénzbevételek összes effektive befolyt mennyiségéről és hováfordításáról, amint a zárszámadási jog nélkül nincs teljes budget-jog, amint ez a számadási kötelesség szankciója és biztosítéka a költségvetési jogi tiszteletbentartásának, olyanformán hozzátartozik az ujonczmegszavazás és megajánlási nagyjoghoz az elszámolás az összes besorozottakról és azok mi módon való felhasználásáról.

Elemi kötelességgel helyezkednék szembe a kormány, ha ezt az elszámolást megtagadná, lehetetlenné tévén ezzel a parlamenti hatályos ellenőrzést és a felelősségrevonást a besorozott szolgálatköteleseknek esetleges törvénytelen igénybevétele és felosztása miatt.

A honvédelmi miniszter urról nem tettezzük föl, hogy ilyen czélzattal elenezte volna a jelentéstételre vonatkozó indítványt, ő valószínűleg azért foglalt el ellenzó álláspontot, mert ilyen jelentéstétel nem volt szokásban és tartott tőle, hogy rossz néven vennék a katonai körök, ha a parlamenti bepillantásnak eddig szokatlan térre is utat nyitna. A honvédelmi miniszter egyszerűen katonai elfogultsággal kezeli az

Téli éjszakák a réten.

Irta: Móricz Pál.

(Utányomás tilos.)

— Igazi pompabunda volt az.
— Márhogy a vén Alföldi molnár bundája?

— Az, uram, az.
— De talán mégsem volt olyan bunda, mint a piaczi Nagy Sándor főhadnagy ur bundája?

— Volt az.
— Pedig azt Takaró Pál mester remekelte.

— Takaró?... Hm. Nem gyalázom a Pál barátom tudományát sem; hanem azért magam is vagyok valaki a nánási magyar szücsök között.

— Az is mind hunczut, aki becsüleri Kola uramat.

Elégülten illegett a tapasztalt, vén szücsmester, közönséges nevén „jánybeszédű” Kola szücs.

— Node becsült is Alföldi a bundáért. Holtáig vámolatlanul örölte a háznépennék szükséges kenyérnek valót. Tubáksziú volt a bundabőre. Rózsát, tulipántot, leveles águkat haragoszöld selyemből penderítettem az oldalára. Hát még az a nyakhátra vetett, fekete kacagány? Ragyogott, mint a bársony. Selyemnél lágyabban sühogott ez a bunda. Fütött kemenczével vetekegett az eleven, lompos kövér szőre. Daróczy István, nemzetes ur mondotta is Alföldinek:

— Hallja kend, Sámuel, gyanus nekem ez a bunda.

— Hogy értsem ezt, nemzetes uram?
— Idegeny szagot érzek rajta...
— Mi-it?!

— Mert, tudja kend, Sámuel, csupádon lopott jószág bőréből válik ilyen bunda.

— Azt a hét szilvafáját a nemzetes urnak! Alföldi Sámuel dérdurral vágta be az ajtót.

Daróczy nemzetes, csititólág szólott utána.

— Nono, öregem.

— Nemzetes uram is hamarébb látja a hátát, mint engemet ennél az uriháznál. Alföldi Sámuel a zsalugáteres ablakon át kiáltott be. Hanem azért másnap, harmadnap ismét tértül, fordult vén Alföldi molnár; mert pálinkaeska, borocska, pecsenyéeske, dohányoska mindig került az ilyen nemesi háznál. Meg a puskázásnál, agarászatnál sem mellőzték az öregot. Már pedig akkor fiatalodott ez a morezos hajdu, midőn az árkoktól nem borozdált pusztán kedvére kurjanthatta az agárnak:

— Hajrá, hajrá!

Majd következtek azok a hajdusági hófehér telek is. Kezesen siklott a szánkó. Pára fagyott a prüszögős lovak orrlíkára. Csengett a csengő. Az öblös kasderékban juhászbandába keverközve kusnyogtak a bőrkusnás vadászok.

— Hajhó! Zuztól, hótól lepott nádligelek!... A rétség jégborított tavaiban halak nyüzsgöttek. Vadállatok lábnyoma petytyezte a hómezőt. Büzös farkasfészek sem volt ritkaság. Hajhó! A gyepfőlesztésre torpogtak a lovak. Dördölt a nyargalóra töltött puszka.

Bukfenezett az ordashátu rétinyul. Mire a magános rétitanyához értek, vaddal rakták tele a kasfart.

Naplementekor fagyasztó zord szél támadt. Odabent volt a boldogság a boglyakemenczétől melegített tanyaházban, amelynek jégvirágos ablakán epedőn villogott be a reszkető csillagfény. Szemvakító fehéren tündöklött a hólepte rétség... A vadászok pipafüst mellett hánytorgatták a nap eseményeit. A nyulvaesorára izlett a savanykás hajdubor. Alföldi molnár is nekividult. Verhenyeges kopasz fejét csupádon akkor lapasztotta beljebb Kola szüestől remekelt híres bundájába, midőn rovására tréfálkoztak. És bár izzadozott a tarkója, mégsem vetette le a bundát; noha a vadászurak is bizgatták az öregot.

— Pajtás uram, ráfüllik a bunda.

— Sohse sopánkodjanak az urak! A jó birka hévnyáron is elbirja a bundáját! Hej, hej! ezek az urak. Alföldi Sámuel jól ismerte ezeket az urakat. Lefekvéskor sem vetette ki nyakából a bundát, pedig a sutba fektették. Izzasztó meleg sarok volt ez ott a két fal és boglyakemence között. Máskor a tanyás gyermekei szálpendelyben jártak ott a hapszárát, míg mostan az óvatos Alföldi eszmástól, bundástól vaczkolt a sutba. Hiában szutyongatták az urak:

— Koma! Tegye le már kend azt a bundát.

— Már miért tenném le?

— Hisz megsül kend, mint tök a kemencében.

— Már pedig verestök nem való sütőtöknek, mádi Kovács Gergely ur az Alföldi

ugynevezett államtitkok kérdését s nem szívesen veszi a civíl vizsgálódást katonailag közömbös tényekre sem.

Csak az most már a kívánatos, hogy az elfogadott határozat egy új, igen helyes és észszerű parlamentáris ellenőrzésnek, egy, a véradóra vonatkozó valóságos zárszámadási jognak váljék kezdeti lépésévé s hogy fokozatosan egy mindenre kiterjedő szoros elszámolás és számoltatás fejlődjen ki a parlamentti gyakorlatban.

Nem kételkedünk a királyi felség alkotmányos és törvényes érületében, de a hadügyi kormányzatnak közismertül nem nagyon élénk az alkotmányosság iránt való tisztelete és a törvények szigora iránt való érteke. De különben is nem derogálhat a hadügyi kormányzatnak sem a parlamentti — akár minuciózus — ellenőrzés, ha annak más kormányzati ágak készségesen alávetik magukat.

Azt meg abszolúte elfogadhatatlan ellenvetésnek tartjuk, mintha honvédelmi érdekek bármiképen is sérelmet, kárt szenvedhetnének az összes besorozottakról, azok különböző kategóriáiról, beosztásairól etc. adott elszámolások, kimutatások benyújtása, esetleges parlamentti tárgyalása által. Természetük szerint az illető számadatok nem titkosak, nem is tarthatók titokban s azokról száz módja van tájékozódást nyerni akár a külföldi hatalmaknak is. A hadititkokhoz ezeknek az adatoknak édes kevés, sőt semmi közük nincs. A titkolódzás tehát ezekre nézve legfőlegb czopf, az ahhoz való ragaszkodás pedig gyanút kelthet, illetőleg azon feltevésre adhat tápot, hogy a hadügyi kormányzatnak a parlamenttel szemben valamely takargatni valója lehet, hogy valami módon a titok leple alatt alkotmány- vagy törvényellenes módon, vagy mérvekben kezeltetik a véradó.

A honvédelmi miniszter ur teljes

megnyugvással és köteles tisztelettel veheti tehát a minapi határozatot; bizunk abban is, hogy jövőre nem lesz szükséges bármiféle újabb nyomást gyakorolni avégből, hogy a magyar parlament a véradó megajánlás időpontjában pontos és részletes tájékozást nyerhessen a múlt évi véradó összegéről és mikép való felhasználásáról s hogy a hadügyi kormányzat a maga reputációja érdekében is rajta lesz, hogy elszámoló jelentései valóságos zárszámadásai legyenek a véradó beszédésének, kezelésének és felhasználásának.

Budapest, február 26.

A képviselőház holnap, délelőtt tíz órakor folytatja az adóreform részletes tárgyalását. Az ülés végén interpellációk lesznek.

Az új véderőtörvény. Azokat a katonai tárgyalásokat, melyeket az új véderőtörvényjavaslat tárgyában a közös hadügyminisztérium és a két honvédelmi minisztérium képviselői Hoffmann Hugó altábornagynak, a közös hadügyminisztérium osztályfőnökének elnöklésével a legutóbbi napokban Bécsben folytattak, tegnap, amint Bécsből jelentik, félbeszakították. A magyar honvédelmi minisztérium kiküldöttei, élükön Baitz ezredessel, ismét visszatértek Budapestre. A véderőtörvényjavaslatról való tanácskozásokat előreláthatólag márczius második hetében Budapesten folytatják.

Az ujonczjavaslatok a főrendiházban. A főrendiház közjogi és törvénykezési bizottsága ma délután négy órakor Wlassics Gyula elnöke alatt tartott ülésében tárgyalta az ujonczjavaslatokat és az ezekkel kapcsolatos miniszteri jelentéseket. A kormány részéről Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter és Bolgár Ferenc államtitkár voltak jelen. Az 1909. évi ujonczjuttalék megállapításáról szóló törvényjavaslat általános tárgyalásának folyamán Wlassics Gyula elnök intézett néhány kérdést a miniszterhez a legénység oktatása és a katonai könyvtárak dolgában. Örömmel értesült a miniszternek a képviselőházban tett nyilatkozatából arról, hogy a katonasághoz kerülő analfabéták oktatásában milyen szép eredmények értek el, de részletesebb felvilágosításokat óhajtaná a tekintetben, kik végzik a tanítást, van e valamely ellenőrző, vagy felügyelő szervezet s miután az oktatásnál az ezrednyelv az irányadó, milyen nyelven kapja ezt az oktatást a magyar elem olyan ezredknél,

melyekben arányszáma nem üti meg az ezrednyelvre nézve megállapított 20 százalékot? Nincsen itt a korszamu magyarság az idegennyelvi oktatás miatt az elidegenítés veszélyének kitéve? Örömmel tapasztalja a katonai könyvtárak tekintetében mutatkozó biztató fejlődést, melynek jeleivel a muzeumok és könyvtárak felügyelő-egységhez intézett kérelmekben is minduntalan találkozunk. Nemrégiben például a Rovignóban állomásozó magyar katonák fordultak könyvekért a felügyelőegységhez, mely örömmel teljesítene minden ilyen kérést, azonban korlátolt költségvetés nem áll erre elég eszköz rendelkezésére. Óhajtanánk karolva fel ezt az ügyet a miniszter határozatosabban karolja fel s állítson be költségvetésbe is bizonyos tételt annak fejlesztésére. Végül azon óhaját fejezi ki, hogy a készülő véderőtörvényjavaslatban a honvédség intenzív és extenzív fejlesztésére kellő gond legyen fordítva. Jekelfalussy miniszternek és Bolgár államtitkárnak megnyugtató válaszai és felvilágosításai, valamint Zichy Nándor, Rudnyánsky József, Vay Ádám és Rákosi Jenő felszólalásai után a bizottság úgy az ujonczjuttalék megállapítására, mint az ujonczok megajánlására vonatkozó törvényjavaslatokat egyhangulag elfogadta s tudomásul vette a honvédelmi miniszternek azokkal kapcsolatosan előterjesztett jelentéseit is. A felfolvasott bizottsági jelentések hitelesítésével az ülés véget ért.

Az önálló bank mellett. A kézdi kerületi függetlenségi és 48-as párt esütörtökön délelőtt 11 órakor tisztújító és pártiszervező nagygyűlést tartott Kézdivásárhely város tanácstermében. A gyűlést Meggyasszy Mihály református lelkész nyitotta meg, vázolván a pártiszervezés szükségét. A Kovács Károly pártelnök halálával megüresedett elnöki állásra egyhangulag Domokos Mihály alsócsernátonyi nagybirtokost választották meg. Ezután a párt Elekes Bélát, a vármegye volt főispánját tiszteletbeli elnöké választotta, László József plébános és Meggyasszy Mihályt ügyvezető elnöké, Polónyi Dezső, a kézdi kerület képviselője ismertette a politikai helyzetet, majd a gyűlés állást foglalt az önálló bank érdekében és egyhangulag a következő határozatot fogadta el:

A kézdi kerületi függetlenségi és 48-as pártjának Kézdivásárhelyen, február hó 25-én tartott nagygyűlése határozatilag kimondja, hogy az önálló magyar nemzeti bankot a magyar nemzeti függetlenség és az önálló vámtérület előfeltételének tekintik, az országra áldásosnak tartja és az országos függetlenségi és 48-as párttól megkívánja, hogy 1911-re feltétlenül megvalósítsa. Egyben felkéri a párt Kossuth Ferencet, mint a függetlenségi párt vezérét és gróf Batthyány Tivadart, a bankbizottság elnökét, hogy minden erejükkel hassanak oda, hogy a képviselőház alkotmányos uton megnyilatkozhasson és a külföld láthassa ebből, hogy idevágó törekvéseink a legkomolyabbak.

Sámuel verhenyeges kopasz fejére értette ezt.

Hunyorgott Alföldi. Mozgott a szemöldöke. Szinte hánykódott tarkóján a kucsma.

— Hehe! Az én eszemen nem járnak tul az urak.

— Ugyan! Mit kárál kend? — mordult rá Csiszár Imre uram.

— Persze! Tegye le a bundát? Várhatják.

— Fene bántja a kend bundáját.

— Tudom... Azért az én bundámat mégse nyírják meg az urak. Hiában mesterkednek, nem lesz itt bundaavatás.

Összenevettek a vadászurak.

— Jójszakát, öreg.

— Jójszakát, kigyelmeteknek is! Alföldi molnár derűsen nyújtzkodott végig a sutban. Az ablakon jégvirágok bomladoztak. A nádásban recsegett a jég. Ropogott a hó. Alföldi molnár az enyhelyen mihamar álomba szenderült. Hosszan tartott az álma. Nem hiában lidérczjárta hírű a rétség, nehéz álmok környékeztek Alföldit. Verejték omlott a testéről. Kábultan nyüzsölt. Égett a teste. Rugdosta a falat. Álmában is bundájáért vívódott Alföldi.

Oh, az éjszaka! Kint a réten hosszuk, hosszuk a téli éjszakák. Hűh! A bundára ült a réti boszorkány. Felkantározta a bundát. Libegött a bunda két szárnya és úgy repült a tokaji Kopasz-hegy felé. Alföldi molnár báván merészkedett utánok. A teremburáját, no, nézd! Szárnya nőtt a bundának. Suhogott-buhogott a bunda. Sziklatuskón bakkecskelábu gonosz lélek kuporgott. Nád-sipon zengette a bűvös nótát. Az ördögköly-

kok duzmadt pofával fújták a varázstüzet. És az a bunda, a bunda veszekedettten ugrándozott a tűz körül. Hohó! Mindjárt a tűzbe ugrik az a bunda... Alföldi Sámuel gyötördöten nyöszörgött, miguem aggodalmas érzésétől kettészakadt a kába álom fojtós fátyola. Riadtan tápázkodott fel. Ültéből bambán pislogott.

— Teremtő Atyám! Hisz csak álom volt. Ördög sem sipolt. Bundája sem tánczolt. Szarvasfejű kigyók sem okádták a tüzet. Tárogatózás közben csupán kérges tenyerét süttötte forróhoz. Felszisszentett a molnár, mert szinte szikrázott a kemenceze oldala. Node, csakhogy a bundán nem ejtettek csufo, megkönnyebbült Alföldi: — Pálkás jöreggelt, urak.

— Jöreggelt kendnek is, öreg! — mádi Kovács Gergely urék vaskaszrolyban főzték a mézes, mazsolás, ezitromos seprópálkát. Més pislákol az asztalon.

— Hehe! Ugy-e bizony elmaradt a bundaavatás?

— Jobb, ha kend is velünk tart.

Alföldi gyanutlanul keczmelgett ki a sutból. Azonban bundáját most sem akasztotta le nyakából.

— Engemet valami ezudar álmok környékeztek, urak.

— A nyultokánytól származott az

— Réti boszorkányokkal vívódtam.

— Az este sokat bicskahegyelt, öregem.

— Nyisz, nyusz! Alföldi nyomában küionős nyiszorgás támadt. A vén molnár gyanakvólag kapkodta fejét. Talán csak nem a réti boszorkány?... Nem az volt biz' az!

Csupán akkor hallatszott a nyiszorgás, midőn egyet-kettőt lépett a molnár. Alföldi gyanakvólag pislogott az urakra, de azok a mézes pálkás fővészt ügyelték... Nyisz, nyusz! Végről féltett bundáját simította meg a molnár. Bohó vén szívébe fájdalom nyilamlott. Mint szitakéreg: zörgött az egykori selymes bunda és megtorpant a molnár: — Mit cselekedtek a bundámmal, nemzetes uramék?

— Mi-ink?... Semmit.

— Akkor mitől perkelődött meg? Miért zörög ez a bunda?

— Azt kend tudhatja legjobban.

— Én?

— Kend, hát! Hisz kend bujt a sutba. Pedig előre mondtuk, majd rámelegedik a bunda.

— Hm! Alföldi agyában czammogvást támadtak a gondolatok.

— Persze, kend féltette a bundáját. Mink meg ugy vélekedtünk, hogy kendnek, ilyen kemény időben, nem válik ártalmára egy kis meleg kemenceze?...

— Mit??

— Tehát a parázsontó rétitőzeggel hajnalig dugattattuk a kemencezet.

Nehézfejű Alföldi molnár szemérről most szakadt fel a fátyol. Ezért verejtékezett a teste? Ezért repült a bundája? Az urak mégis tuljártak az eszén. Tüzzel tartották meg a bundaavatást... Aféle egycsövű, kapszlis fegyver volt az Alföldi molnár puskája, félörjülten ragadta fel a sarokból.

— Ha már csuffá tettek, emlegessék meg az urak.

— Hohó! öregem.

A politika világából.

Budapest, február 26

Kossuth nyilatkozatainak hatása.

A politikai világ, de különösen a függetlenségi párt, ma is Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter tegnapi nyilatkozatainak hatása alatt áll. Látják a bankkérdésben még mindig fennálló nehézségeket, de bizakodással néznek az osztrák kormányval való tárgyalás elé és meg vannak győződve arról, hogy ha a párt kitart, akkor a kartelbank megszűnik. Van azonban a pártnak olyan töredéke is, amely abból a körülményből, hogy Kossuth célzást tett a vereség lehetőségére, már a kartelbank bukását látja. A képviselőház folyosóján is csaknem kizárólag ez volt a beszéd tárgya. Tizenegy óra felé egy képviselőkből és hírlapírókból álló csoport vette körül Justh Gyulát, aki kijelentette, hogy két napig pihenni akar, mert torokbaja miatt nehezebb esik a beszéd. A beszélgetés azonban hamarosan a bankkérdésre terelődött.

— A mi felfogásunkon — mondotta a Ház elnöke — most már semmi sem változtatható. Mi megindultunk és haladunk feltartóztatlanul előre. Aki nem akar velünk haladni, az álljon ki a sorból, de akkor le kell tennie mandátumát, mert akit függetlenségi programmal választottak meg, az nem hosszabbíthatja meg a közös bank privilégiumát.

Thaly Ferencz hozzátette:

— De aki azután az önálló bank miatt új választás elé megy, az többé nem léphet föl függetlenségi programmal.

— Természetesen, — felelte Justh — mert az önálló bank benne van a függetlenségi párt programjában. Ha pedig az önálló bank mostani többségét valami machinációval szétforgácsolnák, a bankszabadság meghosszabbítását obstrukcióval akadályozzuk meg.

A képviselők megéljeneztek ezekért a szavakért Justh Gyulát. Később gróf Batthyány Tivadar körül gyűlt egy csoport, amely előtt

Alföldinek beszélhetett volna az arany-szájú Pákozdy pap is...

— Ha már így esuffá tettek... Hatalmasat dördült a puská. Eggett fojtás, lobbant puskapor zápos füstjével lökődött tele az alacsony tanyaház. Az urak kétoldalt is fülelték Alföldit.

— Nono, öreg pajtás.

Amult-bámult a vén molaár. Hát még a daruló puská sem fogja ezeket az urakat!... Holott később tudta meg, az urak még éjszaka kiszétkétek a puskája magvát.

— Öreg pajtás! Hisz mi csak tréfálkoztunk...

— Csak tréfálkoztak? — vén Alföldi Sámuel szemé könyhelabadt. — Nem érdemlitem én ezt a teréfát? — Olyan fájdalmasan mondta ezt az öreg, hogy már a szilaj vadászok is resteltek; hiában kérelték Alföldit, a bús öreg nekivágott a hólepte pusztaságnak...

Hirtre fogadta Alföldi molaár, hogy többé nem ismeri meg ezeket az urakat. Ánde néhány hét múltán mégis kibékült Alföldi, mert „jánybeszédű” Kola szücsesél olyan bundát varrattak azok a szilaj vadászok, nem volt ehez hasonlítható ékes bunda az Alföldi molaár elsőbbik híres bundája sem. Uriházakhoz, templomba, temetőkre mindig ebben a bundában járosगत Alföldi Sámuel. Ugy lehet még a sirba is ebben a kedves bundájában temették el... Mert tél volt, zord tél volt, amikor meghalt a vén Alföldi.

Batthyány kijelentette, hogy a bankbizottság a Kossuth Ferencz beszéde után alakult helyzet daczára is megtartja a márczius másodikára hirdetett ülését, melyen Holló Lajos betérjeszti előadói javaslatát. Meg van győződve, hogy a bankbizottság igen nagy többsége el is fogja azt fogadni.

A függetlenségi párt vezető köreiben úgy jellemzik a helyzetet, hogy Justh Gyula audienciája után tulságosan optimisztikusan ítélték meg a helyzetet, míg Kossuth Ferencz nyilatkozataiból kitűnt, hogy még nagy nehézségek vannak, amelyeket le kell győzni. A párt egységének ereje azonban diadalmasan fog megbirkózni ezekkel a nehézségekkel.

A feneketlen zseb.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, február 26.

A budapesti háziur feneketlen zsebet próbálták ma kiforgatni a Házban.

A szónokok mind kipirulva erősítették, hogy ez a zseb igen mély, hogy ennek a zsebnek nincsen párja a világon, hogy ebbe a zsebbe vándorol ezer és ezer ember keresete, hogy ez a zseb Budapest étké és még sok mindent mondottak erről a zsebről — csak azt nem merték senki mondani, hogy fenéke is van ennek a zsebnek. Wekerlét kérték, varrjon neki fenéket, de a miniszterelnök egyelőre csak a füle tövét vakarta.

Természetesen, a Zseb természetrajzának megállapításában élénken vett részt a Ház. Főgyelemmel hallgatták Pető Sándort, aki a főbérleti rendszer mibenlétét fejtegette. Hajmeresztő dolgokat takar ez a rendszer és éppen azért törvénnyel kell lehatárolni tenni. Polónyi Géza pedig azt követelte, hogy a házbér-uzsorát épp úgy vessék tömlőzbe, mint a községes uzsorát. Mezői Vilmos, Lázár Pál, Bródy Ernő: mind abban vetélkedtek, hogy a feneketlen zsebez tapadó bűnökről lerántsák a leplet. A miniszterelnök mindezekre csak azt válaszolta, hogy a lakásinség a modern nagyvárosi fejlődés velejárója. A visszasságokon lehet törvénnyel segíteni, kell is. Különben kéri a szakasz változatlan elfogadását.

Ezt meg is tették, de a következő szakasz-nél, az adókules kapcsán, megint rohamot indítottak a nagy Zseb ellen. Vázsonyi Vilmos vitte itt a vezérszerepet és mint fővárosi városatyá, tapasztalatait mondotta el. Csak az elmúlt évben tizennégy millió koronával emelkedett Budapesten a házbér. Wekerle Sándor erre azt válaszolta, hogy Vázsonyi terézvárosi tapasztalatai nem lehetnek általános jellegűek. A házbér-uzsorát a szociális bajokkal hozta kapcsolatba, amennyiben a sztrájkok megakadályozzák az építkezést.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula.

Jegyzők: Dudits Endre és Vertán Endre.

Az elnök: Megnyitja az ülést.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után a Ház harmadszori főlolvásában is elfogadta az *ujonczmegajándósról* szóló törvényjavaslatot. A javaslatot átküldik a főrendiháznak.

A Ház ezután áttért a *házbérről* szóló törvényjavaslat folytatásos tárgyalására.

Soron van a javaslat *tizenhatodik* szakasza.

A lakásuzsora.

Pető Sándor nem tartja helyesnek, hogy a törvényjavaslat az albérlőket, mint haszonhajtó foglalkozást megadóztatja. Inkább a főbérletet

kellene adóval sújtani, akik egész kaszárnyákat bérelnek ki, semmi kockázatot nem viselnek s horribilis nyereségeket harácsolnak össze a kisebb bérlők rovására.

Polónyi Géza szintén a fővárosi lakásbér-uzsorára hívja föl a pénzügyminiszter figyelmét. Igazán itt az ideje, hogy energikus törvényhozási intézkedésekkel vessen véget a kormány a mostani állapotoknak. Ki kellene terjeszteni az uzsora-törvényt a lakás-uzsora-ra is, viszont adókönyvitésben és elengedésben kellene részesíteni azokat, akik a bérbeadásnál megelégszenek a szolid polgári hásszal.

Mezői Vilmos adatokat sorol föl a fővárosi lakásviszonyok tarthatatlanságára. Módosítást ajánl a szakaszhoz.

Lázár Pál szintén módosítást terjeszt elő.

Bródy Ernő a hetenkint és havonként való lakásbérlettel járó visszafizetésekre mutat rá. Ez egyik legszokásosabb módja a házbér-uzsora-nak s kriminál-szociológiai szempontokból is kárhóztos eredményeket szül.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Az a nyomor és az a lakásinség, melyet a fölszólalók bangoztattak, sajnos, együtt jár a modern nagyvárosi fejlődéssel. A fejlődésnek e visszasságain természetesen adópolitikai, rendőri és büntetőjogi intézkedésekkel segíteni lehet és kell. Az ugynevezett főbérlet megadóztatása a zsebbel éppen ellenkező eredményt juttat, ennek egyik faja, az ugynevezett panzió-rendszer fejlesztése, az idegenforgalom emelése szempontjából szükséges, s a főbérlet erősebb adóbeli megterhelése éppen ezt a fejlődést hátráltatná. A lakásbér-uzsora büntetőjogi üldözését azonban helyesnek tartja. Az adókules differenciálását elvi szempontból szintén nem ellenzi, de a gyakorlat és a tapasztalat azt mutatja, hogy az e fajta kísérletek sehol sem váltak be. Különösen az adó-adminisztráció túlterhelése miatt járnak sok hátránnyal. Kéri a szakasz változatlan elfogadását. (Helyeslés.)

El is fogadják ezt a szakaszt.

A tizenhetedik szakaszál Sümegi Vilmos a fűrdőhelyeken az adókules arányos leszállítását ajánlja.

Az adókules.

Polónyi Géza: A miniszterelnök azt ígerte, hogy a házbér-uzsora tizenhat százalékra szállítja le s miután ebben az esetben rövid lejáratú ígéretről van szó, hiszi, hogy a miniszterelnök teljesíteni is fogja.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Ez nagyon szellemes volt. (Föláll és kimegy az ülésteremből.)

Polónyi Géza: Az az aránytalanság, mely manapság a házbér-uzsora és házbér-uzsora között fönnáll, a reform után legalább tíz százalékkal növekedni fog a házbér-uzsora fizetők javára. A tervezett adókules különösen az ipari és kereskedelmi érdekek szempontjából tartja veszedelmesnek. Legslább az egy- és kétszobás lakásokra kellene mérsékelni az általános kulesot.

Az elnök az ülést tíz percze fölfüggeszti. Szünet után

Vázsonyi Vilmos: A főváros a házbér-uzsora és a lakásbérlet magassága tekintetében felülmúlja Európa valamennyi városát. Az állapotok ezen a téren fokozatosan évről-évre rosszabbodnak. A házbér-uzsora rettenetes fölesigazását bizonyítja, hogy csak az elmúlt esztendő folyamán tizennégy millió korona volt az emelkedés, ezzel szemben az adóteher legföljebb egy millió koronával lett magasabb. Elismeri, hogy a javaslat az eddigi adóval szemben másfél százalékos enyhítést jelent. Módosítást ajánl a szakaszhoz s a nyers házbér-uzsora progresszív megadóztatását indítványozza. A házbér-uzsora elvi ellensége s azt a legmúltalánosabb kedvezésnek tartja.

Az uzsora okai.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Minden helyes adóreformnak rázkódtatás nélkül kell változtatnia a fönnálló viszonyokon, az adott adóalapból kell kiindulnia s számolnia kell az állam teljesítő képességével. Polónyival szemben elismeri, hogy a házbér-uzsora magasabb, mint a többi adóteher, de a reform jelentékeny mérséklést tartalmaz s legföljebb csak a házbér-uzsora adó fogja emelni s ezzel arányosságot létesít a házbér-uzsora és a házbér-uzsora között. A fővárosra nézve az adóteher nem emelkedni, hanem csökkenni fog, ezt természetesen csak az összes közterhek számbavételével lehet megállapítani. A fővárosi lakásnyomort nagyon ismeri. Komolyan foglalkozik is vele és segíteni akar a helyzetben, elég e tekintetben a munkaházak építésére hivatkozni. A házbér-uzsora emelkedést a pénz és hitel általános megrálgulása, a községi adó emelkedése, a szocialista mozgalmak okozták. (Helyeslés.)

Pető Sándor: Négy éve nem volt sztrájk! Lachne Hugó: Aki szakszervezeti ügyész, az ne beszéljen!

Wekerle Sándor miniszterelnök: A szociális mozgalommal együtt járt az építkezés csökkenése s ennek folyamánya a lakásuzsora. Ennek orvos-

léása nem lehet földadatok semmiféle adóreformnak. Vázsonyi terézvárosi tapasztalatai nem alkalmassak arra, hogy azokat világágazásokként állítsák oda. A javaslat nem zárkózik el a topografikus különböztetés előtt, de ennek is van határa, melyen túlmenni nem lehet. Sümegi javaslatához, a kisebb földök adókedvezményéhez szívesen hozzájárul. A többi módosításokat nélkülözni kéri. (Helyeslés.)
Az elnök az ülést két órákor berekesztette.

Budapest, február 26.

Szentelés előtt. A főrendiháznak és a képviselőháznak a már letárgyalt törvényjavaslatok szövegének egyeztetésére kiküldött közös bizottsága márczius 2-án *Justh Gyula* elnöklése mellett a képviselőház elnöki tanácstermében ülést tart. Az ülésen a bizottság egyeztetni fogja a földadójavaslatot és a két újoncjavaslatot.

Az oraviczai választás. Az oraviczai választókerületben a választási küzdelem egyre nagyobb arányokat ölt. Ma este *Pescha Miklós* udvari tanácsos, báró *Sztojanovics Iván*, *Burdia Szilárd* udvari tanácsos és *Steiner Ferencz* országgyűlési képviselő leutaztak a kerületbe és márczius másodikkáig, a választás napjáig ott maradnak dr. *Siegescu József* alkotmánypárti jelölt támogatására, akinek kilátásai igen jók.

Kilencz interpelláció. A képviselőház interpellációs könyvébe ma nyolcz interpellációt jegyeztek be holnapra. Hét a miniszterelnökhöz szól, még pedig *Popovics Dusán* hat ügyben — legnagyobb részt a horvát felségárulók pörére vonatkozólag — interpellálja a miniszterelnököt. *Surmin György* pedig szintén a Nasztics-pör dolgában fordul hozzá interpellációval. A nyolczadik interpellációban *Surmin György* a horvátországi állategészségügyi intézkedésekre vonatkozólag kér felvilágosítást a kereskedelmi és földművelésügyi miniszterektől. Szerdára *Kmetz Károly* országos képviselő jegyzett be interpellációt *Arčubasev* regénye, a Szanin ügyében vallásellenes irányja miatt.

Küldöttség a minisztereknél. A múlt esztendőben történt, hogy a Vas- és Fém munkások Központi Szakszervezetét és a Fém munkások Asztalos Szakszervezetét bizonyos szabálytalanságok miatt felfüggesztették és vizsgálatot rendeltek el ellene. A vizsgálatot a kerületi előjáróságok folytatták és az iratok most kerültek fel a belügyminisztériumba. Ebben az ügyben ma *Pető Sándor* orsz. képviselő vezetésével küldöttség járt gróf *Andrássy Gyula* belügyminiszternél és arra kérték a minisztert, hogy a szervezetek ügyét kedvezően intézze el, annál is inkább, mert semmi olyasmit nem kóvettek el, ami törvénybe ütköznék. Gróf *Andrássy Gyula* belügyminiszter válaszában kijelentette, hogy jól ismeri és méltányolja a szervezeteknek kulturális és humanitárius szempontból való szükséges voltát. Megnyugtatta a küldöttséget aziránt, hogy teljes objektivitással fogja elbírálni az ügyet. Az aktákat azonban még nem ismeri, véleményt tehát nem mondhat. Mindenesetre figyelmükbe ajánlja, mint minden szakszervezetnek, hogy gondosan ügyeljenek arra, hogy úgy helyi, mint központi szakszervezeteikben szabályszerű legyen működésük, mert a minisztériumnak mindig kellemetlen, ha szabálytalan kezelés miatt vizsgálatot kénytelen elrendelni. A miniszter ezután még hosszabban elbeszélgetett a küldöttség tagjaival. — Marosvásárhely városi bizottságának főbb tagja tisztelgett ma küldöttségben gróf *Andrássy Gyula* belügyminiszternél. A városi színház ügyét tették szóvá a miniszter előtt és kérték, hogy a városi közgyűlésnek megfelelően határozata dolgában mielőbb döntsön. A miniszter válaszában kijelentette, hogy nem nyul bele szívesen a törvényhatóságok autonóm jogkörébe, tehát kérésüket aligha fogja teljesíthetni. Mindenesetre megvizsgálja és ha valami szabálytalanságot talál, abban az esetben eljár. A küldöttség ezután *Kossuth Ferencz* kereskedelemügyi miniszterhez ment át a kereskedelemügyi minisztériumba. — Komárom város és Guta község előjáróságának hatvan tagu küldöttsége tisztelgett ma délelőtt *Kossuth Ferencz* kereskedelemügyi miniszternél. A küldöttség arra kérte a minisztert, hogy fontos közgazdasági tekintetből járuljon hozzá a gutai állandó Dunahid föl-

építésének költségeihez. *Kossuth Ferencz* kereskedelemügyi miniszter szívesen fogadta a küldöttséget s válaszában kijelentette, hogy a hivatkozott gazdasági érdekekre való tekintettel módját keresi és hamarosan meg is fogja találni annak, hogy a szőlőn forgó hid rövid időn belül fölépüljön. A küldöttség a minisztert megeléjente. — Pozsony sz. k. város törvényhatósági bizottsága egy külön bizottságot küldött ki az idegenforgalom emelése céljából. A bizottságnak küldöttsége ma délelőtt tisztelgett *Kossuth Ferencz* kereskedelemügyi miniszter és *Szterényi József* államtitkár előtt. A küldöttség elnöke előadta az idegenforgalom nagy jelentőségét és hogy az éppen Magyarország kapujánál, Pozsonynál bir fokozott jelentőséggel. Ugy a miniszter, mint az államtitkár élénken érdeklődtek az új intézmény iránt és a maguk részéről a legmelegebb támogatást helyezték kilátásba.

Magyarország és Oroszország.

Irta: Herczegh Mihály.

Péterváron a múlt napokban a messinaiak javára előadással egybekötött nagy hangverseny volt. Az előadást *Grabovszky* tanár tartotta a jelenlegi Balkán-helyzetéről, melyben élesen elítélte a Bosznia annexiója miatti szerb agitációt. Hivatkozva *Izvolszki* orosz külügyminiszter azon nyilatkozatára, mely szerint Oroszország feladata, hogy különösen Ausztria és Magyarországgal barátságos viszonyban éljen. Kijelentvén egyszerűen, hogy Oroszországnak agrémek kedvéért sohasem szabad szomszédjaival a régi barátságot kockáztatni.

Grabovszky tanár ezen közhelyesséssel s élénk jelkesedéssel fogadott beszédében nevezte Magyarországot és Oroszországot testvérbirodalomnak. Az előadás végeztével ezen két testvérbirodalom mellett nagy tüntetés volt az osztrák és magyar nemzeti viseletbe öltözködött balletkar által.

Éppen azért nem tartom érdeknélkülinek ezen két testvérbirodalom történelmi háttérre visszapillantást vetni.

A bizanai és arab történetírók, de sokan az újabbak közül is azon felfogás mellett tanuskodnak, hogy az oroszok a hunszittya népesaládhoz tartoznak, éppugy, mint a magyarok. (Tabari, Konstantinusz Porfirógenius, Bakowy, Nestor, Thumann, Ewers, Hammer-Purgstall, Perz, Dorn, Iraehn, Stritter, Repiczky János, Jerney, Bél Mátyás, Horváth István, Pázmány Sámuel, dr. Rischel Ágost, Wenzel Gusztáv.)

A hunszittya népesalád már 1400 évvel Krisztus születése előtt nagy szerepet játszott a világtörténelemben (Hesiódos, Herodot). Lévéen a szitytyák és hunok között nemesak történelmi, geográfiai, hanem etnográfiai és geneológiai összefüggés, illetve vérokonság is. Ily értelemben nevezik magukat a hunok szitytyáknak és Attilát minden szitytya és germán nép uralkodójának.

A hunszittya népesaládhoz számítják: a hunokat, az avarokat, a bolgárokat, a kazárokat, a magyarokat és az oroszokat. Ezen hunszittya népesaládból ma már csak a magyarok és oroszok maradtak fenn. Értvén ezen oroszok alatt azon ősrégi oroszokat, kik a IX-ik század közepéjéig még Ázsiában, a Kaukázus északi részében, a kazárok szomszédjában laktak. A finn és szláv népek meghívása folytán Rurik, Truvor és Sinens testvérek vezérlete alatt kiválogatott harokkedvelő vezérekkel Nowgoródba jöttek és ott, valamint Kiewben roppant hatalomra emelkedve politikai talpköveit rakták le a mai orosz birodalomnak.

Ámbár tehát Oroszország ma már szláv államnak hirdeti magát és minden nem szláv elemet kicsinyléssel becsmél: ebből azonban éppen nem következik, mintha Oroszország eredetere nézve is szláv volna. Mert kétségtelen az, hogy az orosz birodalom bölcsőjét a hunszittya népesaládhoz tartozó oroszok, Konstantinusz Porfirógeniusz szerint ruszok ringatták és annak ugy alapítására, mint kifejlődésére közvetlen befolyást gyakoroltak.

Rurik és két testvére és vitéz harcsosei a kazárok keleti határán lakó orosz nevű népből, az

u. n. orosz szitytyákból váltak ki. Nemesek ők és kisérettük nevezettek oroszoknak, hanem azon nemzet is, melyből jöttek. A kisérő kalandorok waragoknak, warangoknak, barangoknak hívták. Tabari arab író, Rurik kortársa arról is tudósít, hogy a Kaukázus északi részén már a VII. században fennállott egy önálló orosz nevű nemzet és egy önálló u. n. Oroszország. Mely alatt tehát nem a IX. században Rurik által finn és szláv népekből alakított európai Oroszország értendő.

Az ázsiai Oroszország mindig tulajdon királya alatt állott, aki a hunszittya népek, például az avarok és kazárok szokása szerint chakánnak nevezetett.

Az idézett kutfői adatok és etimológiai összehasonlítások bizonyítják, hogy a novgorodi és kiewi fejedelemséget alapító oroszok a hunszittya népek közé tartoztak, az ázsiai orosz szitytyákból váltak ki és a magyarok vérokonsai voltak, mint ezt Pázmány Sámuel már 1786-ban hirdette. Horváth István híres egyetemi tanár pedig egész tudományos apparatussal megindokolta, amely nézethez Jerney János is csatlakozott.

Wenzel Gusztáv pedig megezőfolatlan tények alapján a leghatározottabban erősíti, hogy az oroszokat és a mai Oroszország első alapítóit, honfoglalóit egyenesen hunszittya népnek kell tartani. E nézet mellett szólnak Nestor orosz évkönyvei, valamint az arab történet- és földrajzírókon kívül más keleti írók nyilatkozatai is, kik az oroszokat hol a türk eredetű népekhez számítják (Lesrous) sőt u. n. peuple considerable des Turcs), hol pedig hagyományos alapon Rusztól, Jafet egyik fiától és Noé unokájától származtatják, akit ismét más hunszittya népek ősatyai testvéreinek tartanak (Mirchond Herbelot).

Nem csuda tehát, ha ezen régi orosz nemzet között, melynek fia Rurik vezérlete alatt az európai orosz birodalmat alapították és a mi magyar őseink között a közös leszármazás révén szoros barátság létezett. Amit az a körülmény is bizonyít, hogy midőn a honfoglaló magyarok Ázsiából Európába jöttek, közöttük igen sokan voltak az oroszok is, kik a magyarokat segítették a közös hazá meghódításában.

Innen származik sok magyarországi községnek „Oroszi“ neve és másoknak jelenleg is szokásos „Orosz“ mellékneve, mint Oroszvár, Oroszfa, Oroszveg stb. és pedig éppen olyan vidékekben, ahol ruthének nemesak hogy sohasem laktak, hanem soha meg sem fordultak.

Az is ide tartozó és pedig igen figyelemre méltó jelenség, bizonyíték, hogy Szent István fia, Imre herceg „Ruizorum Dux“ czimmel szintén előfordul a történelemben (Annal. Hildesheimenses) és hogy Edmund és Edvárd angol hercegekről akiket a trónbitorló Knut 1017-ben száműzött és akik azután Szent István királyunknál találtak menedéket (Lappenberg), az egykoru Brémai Ádám azt mondja, hogy az oroszok földjén tartózkodtak.

A hunszittya népek története nagy érdekel bir. Tagjai nagy szerepet játszanak a világtörténelemben. Keleteurópának a XIII. század előtti történetét ők csinálják; azt tehát az ő tetteik, csemenyeik ismerete nélkül nem lehet megérteni.

Keleti és nyugati írók, a skandináv és orosz történet forrásai éppugy, mint a német és az északi hőmondák egyaránt feltüntetik előttünk a hunszittya népesalád régi hatalmát s dicsőségét a nagyterjedelmű birodalmait ugy Keleteurópában, mint Nyugatáziában.

Történelmi fénykora Európában a IV-ik században kezdődik a hunok fölépésével Attila király alatt; folytatódik a VI-ik században a bolgárok hőszeitivel; a VII. és VIII-ik századokban Keleteurópa déli részén az avarok, északi részén pedig a kazárok országában s végre a IX-ik században a magyarok honfoglalásában és a finn és szláv népek által behívott oroszok országalapításában. — Mindezekben a hatalmas nemzeti szellem és történelmi hivatás oly szembetűnő próbája nyilvánul, hogy a hunszittya népeknek emléke nemesak Ázsiában, de Európa történetében is örökre fenn fog maradni.

Készülődés Szerbia ellen.

— A hatalmak tanácskozása. —

Az események előterében ma kétségkívül a nagyhatalmak készülő intervenciója áll. A megegyezésről érkezett tegnapi hír ugylátszik még korai volt, de az előjelekből ítélve, akár Oroszországgal, akár annak ellenére az európai diplomácia megtalálja az utat, mely az együttes eljáráshoz fog vezetni. Egészen más kérdés az, hogy a hatalmak béketörökvisését akceptálni fogják-e Belgrádban. A Párisból érkezett mai táviratok telve vannak reményekkel, sőt a Szajna partján meg vannak győződve arról, hogy Oroszország is csatlakozni fog a demarshoz, éppen Szerbia érdekében. Pétervárott ugyanis nagyon jól tudják, hogy a szerb politika az orosz diplomácia ingadozó álláspontjához illeszkedik. Már pedig Bécsben és Berlinben tisztában vannak azokkal, hogy Oroszország testén még nyitott sebként sajog a kelet-ázsiai katasztrófa és éppen ezért az orosz kardesortetésnek nem tulajdonítanak különös jelentőséget. Szerbiában azonban az orosz hatalomnak még a hagyományos csábereje van és ameddig Oroszország nyíltan nem csatlakozik a többi nagyhatalom akciójához, addig Belgrádban az a reménnyel táplálkoznak, hogy Európa lángaborításának fenyegetésével kicsikarják a monarchiától a kért rekompenciáknak legalább egy részét. E kalandos politika aztán folyvást Damokles kardjaként csüng a béke fölött, amely ma a hatalmak intervenciójának eredményéhez fűződik.

A béke harátai ugyan ma már nem látják oly sötét színben a helyzetet. Novakovics miniszterelnök óvatos beszédekben és diplomáciáknak ismételt kijelentésében, hogy a monarchia kész megadni Szerbiának a lehető legkedvezőbb gazdasági előnyöket, a béke biztató előfeltételének tartják. Francia részről most ezen az alapon igyekeznek megtalálni a kivezető utat. Ezzel egyidejűleg Belgrádban lépéseket tettek az iránt, hogy a szerb kormány ne küldje el a hatalmaknak a már jelzett memorandumot, mert ebben Szerbia oly követeléseket támaszt, amelyekben a monarchia újabb provokációt látna és alkalmas volna arra, hogy a helyzetet még jobban elmérgesítse.

A francia diplomácia fáradozását azonban a szerbek hálátlansággal fizetik. A belgrádi sajtó egy része heves támadást intéz Pichon külügyminiszter ellen és vádolja, hogy ellene dolgozik szövetségesének, Oroszországnak, mely pedig Szerbia boldogulását kívánja.

Késő éjjel Párisból azt táviratozzák, hogy az összes hatalmak Oroszországgal együtt megegyezésre jutottak a belgrádi intervencióra nézve. E hír, ha megerősítést nyer, fontos fordulatot jelent ugyan, de tekintettel Oroszország csatlakozására, nem kecsegtethet biztos reménnyel. Oroszország ugyanis csak abban az esetben volt hajlandó együtt-

működni a hatalmakkal, ha az intervenció inkább a barátságos figyelmeztetés jellegét viseli. Már pedig a jelek után ítélve, a szerbek nagyvási hóbortját csak radikális eszközökkel lehet tompítani. Barátságos figyelmeztetésekben eddig sem volt hiány, anélkül, hogy hatásuk lett volna. A hatalmak közös intervenciója azonban az utolsó lépés, melytől a béke vagy a háboru van függővé téve és így Belgrádban nagyon meg fogják fontolni, mielőtt ellene cselekednének.

Mai hireink a következők:

A hatalmak intervenciója.

Azon tegnapi hírrel szemben, hogy Anglia, Francia- és Olaszország elfogadták a német javaslatot, Bécsből azt jelentik, hogy a tárgyalások erre nézve még folyamatban vannak és még egyáltalán nem lehet megmondani, hogy a megegyezés erre nézve létrejön-e? A belgrádi francia követ tegnap meglátogatta Milovanovic külügyminisztert. Azt hiszik, hogy ez a látogatás a nagyhatalmak beavatkozására vonatkozó tárgyalásokkal áll összefüggésben. A francia követ nyilván kormánya megbízásából puhatolozott abban az irányban, hogy ezt a beavatkozást Belgrádban hogyan fogadják.

Római jelentések szerint Oroszország vonakodott a nagyhatalmaknak Belgrádban teendő lépéshez csatlakozni. Ez az együttes föllépés ezzel dugába dőlt, mert csak abban a föltevésben indítványozták, hogy az összes nagyhatalmak föntartás nélkül hozzá fognak járulni.

Ujabb párisi jelentések szerint a francia kormány nem adta föl a reményt, hogy sikerülni fog megegyezést létesítenie a Belgrádban teendő diplomáciai eljárás egyértelműsége tekintetében és szakadatlanul tárgyal úgy a bécsi külügyi kormányral, mint a pétervári kabinettel is. Beavatott helyről ma kiszivárgott, hogy még mindig számítani lehet Oroszország csatlakozására, mert Izvolszki a béke fentartását kívánja. Ha mégis megtörténnék, hogy az orosz kormány vonakodnék hozzájárulni a francia és német javaslatokhoz, akkor a párisi kormány is kénytelen volna visszavonulni a békeakcióitól, mert Franciaország nem jöhet ellentétbe szövetségével s Oroszország nélkül más hatalmakkal nem tehet diplomáciai lépéseket Belgrádban. Majdnem kizárt dolog, hogy ilyesmi bekövetkezhesék.

Az intervenció programja.

A belgrádi együttes diplomáciai intervenció programjával a francia kormány a következőket ajánlotta:

1. Szólítsák föl a hatalmak Szerbiát, hogy mondjon le a területi követelésekről.
2. A hatalmak ígérik Szerbiának, hogy támogatni fogják Ausztria-Magyarországnál gazdasági igényeit.
3. Sürgősen felszólítandó a szerb kormány, hogy ne folytassa a fegyverkezést.
4. Ha Szerbia e javaslatokat elfogadja, a hatalmak felajánlják támogatásukat a további tárgyalásokra.
5. Ha Szerbia lemond a területi követelésekről és a fegyverkezés folytatásáról, akkor a hatalmak készségesen biztosítják, hogy iparkodni fognak az osztrák-magyar monarchiától

megfelelő gazdasági kárpótlásokat szerezni számára.

A német birodalmi kormány a francia kabinetrel e pontokra nézve teljesen egyetért.

A Havas-ügynökség jelentése szerint az összes hatalmak Oroszországgal együtt elvben csatlakoztak a Szerbiában teendő barátságos demarche tervéhez, amelynek célja volna Szerbiát rábírní, hogy területi követeléseitől eltekintsen. A javaslat lényege és megvalósításának módjai még tárgyalások anyagát képezik.

Oroszország nem támogatja Szerbiát.

Pétervárról jelentik, hogy a külügyminisztériumban ma együtt volt az egész kormány és mint jó forrásból közli, elhatározta, hogy jegyzéket küld Belgrádba, amelyben kijelenti, hogy háboru esetén Oroszország számára lehetetlenség tőle telhetően támogatni Szerbiát.

A memorandum ellen.

A hármasszövetség jól informált diplomáciai köreiből híre jár, hogy abban az esetben, ha a szerb kormány az ismeretes memorandumot szétküldi a nagyhatalmaknak, a hatalmak együttes lépése a memorandumra adandó egyöntetű válasz alakjában fog megtörténni, amelyben Szerbiát figyelmeztetni fogják követeléseinek tarthatatlan és teljesíthetetlen volta.

Szergejev orosz követ, mint Péter király és Milovanovic külügyminiszter környezetéből hallatszik, tegnap este érelyes lépéseket tett a szerb külügyminisztériumban, hogy a szerb kormányt rábírra arra, hogy a memorandum szétküldésétől álljon el. Az orosz követ továbbá arról is biztosította Milovanovicot, hogy ha a szerb kormány a memorandum szétküldésétől eláll, a hatalmaknak Belgrádban tervezett előterjesztése nem fog megtörténni.

— A szerb kérdés — mondotta volna állítólag Szergejev — orosz kérdés is. Szerbia szenvedései a mi szenvedéseink is, bizzatok tehát az orosz kormányban!

Tábori kórházak szállítása.

Ma reggel a keleti pályaudvarról a hétórás zimonyi gyorsvonattal két teljesen felszerelt tábori kórházat vittek Zimonyba. A költözködő lazarettok az állomási közönség körében nagy fel-tűnést keltettek.

Forgách gróf missziója.

Londoni jelentések szerint gróf Forgách Belgrádba nemcsak döntő utasításokkal, hanem Ferencz József királynak Péter királyhoz küldött azzal az üzenetével tér vissza Belgrádba, hogy kültetésbe helyezi neki a szerb dinasztia nemzetközi elismerését és Szerbia számíthat arra, hogy a monarchia gazdasági boldogulását elő fogja segíteni, ezzel gyorsabban és biztosabban el lehetne intézni a konfliktust, mint a hatalmak intervenciójával. Gróf Forgách Belgrádba való visszautaztában rövid ideig Budapesten fog tartózkodni.

Békésebb hírek.

A lelkes hangulat Belgrádban tegnap óta nagyon megcsappant. A komoly politikai körök teljesen meg vannak elégedve, mert Novakovics miniszterelnök beszéde távol áll attól, hogy a háboru mellett foglaljon állást. A tegnapi napra tett összes intézkedések magától Novakovics-tól eredtek, aki nagyon konzervatív érzelmi politikus és az utcai tüntetéseknek és zavargásoknak nem barátja. A miniszterelnök mindazoknak, aki turbulens jeleneteket szoktak rendezni, megüzente, hogy azon a napon, amikor a szerb nemzet egységesen foglal állást, nincs helye a zavargásoknak. A miniszterelnök ezenfelül hangsúlyozta a képviselők előtt, hogy a helyzet

ugyan komoly, de a háború veszedelme nem forog fenn és a koalíciós kormány feladata az, hogy megkísértsen mindent a nemzet érdekeinek békés úton való megvédelmézésére. A jelenlegi kormány mindemellett azon törekszik, hogy Szerbia követeléseit Európa előtt érvényesítse. Berlini diplomáciai körökben is különös meglepéssel fogadják annak a beszédnek a tenorját, amelyet a szerb miniszterelnök tegnap a szkupstinában tartott. Hangsúlyozták, hogy Novakovic ugyan, ami természetes, mint buzgó szerb beszélt, de Ausztria-Magyarország provokálását gondosan elkerülte. A francia hírlapíróknak Párisból jelentett szerb állambírák által folytatott beszélgetései is ez utóbbiak békés érületéről tanuskodnak. Különösen Milovanovic külügyminiszter nyilatkozata nagyon békés. Végül pedig az orosz sajtó hangja is jelzi, hogy a helyzet javult.

A „Newyork Herald“ párisi tudósítója beszélgetést folytatott gróf Khevenhüller párisi osztrák-magyar nagykövettel, aki kijelentette, hogy Szerbia ellen nem terveznek támadást, sőt Ausztria-Magyarország még általában sem gondolt arra ennek a lehetőségére. csupán Szerbia magartartása folytán biztonsági intézkedéseket tett. Így többek közt több vasúti hidon megtiltotta a gyalogos közlekedést, mert attól tartanak, hogy fölrobbanthatják azokat.

Milovanovic újabb nyilatkozata.

A „Daily Telegraph“ belgrádi tudósítója meglátogatta Milovanovic szerb külügyminisztert, aki a következőket mondta neki:

— Szerbia nem akarja a háborút és azt hiszem, hogy Ausztria és Magyarország sem. Sőt Szerbia csapatok nélkül hagyta határát, mert pontosan megfogadta a nagyhatalmak tanácsát. Lehetetlen, hogy Ausztria és Magyarország óriás erejével visszaéljen és hogy Szerbiát megtámadja. A körülményeket, amelyek Szerbiát háborúra kényszeríthetnék, ha Szerbiát megtámadná, vagy ha olyasmint akarnának tőle, ami egy független állam jogával ellenmondásban van, vagy méltóságát megsértené, vagy ha veszedelmes helyzetbe akarnák sodorni. Ezekben az esetekben Szerbia a végsőig harc volna, hogy politikai és gazdasági függetlenségét megvédelmezze. Szerbia hajlandó Ausztriával és Magyarországgal igazságos és méltányos megegyezést kötni.

Francia támadás Izvolszki ellen.

Judet Ernő, aki mindenkor a francia-orosz szövetség egyik legbuzgóbb előharcosa volt, az „Eclair“-ban a következőket írja:

Senki sem fog hozzájárulni, hogy Franciaország kalandba sodortassék, csak azért, hogy Szerbia, amelytől nem vettek el semmit sem, kiszélesítse határát. Különböző oldalról ugyanazt hallom: „És Oroszország“ Oroszországnak sem becsülete, sem érdekei nem forognak kockán. Ha Oroszország befolyása a Balkánon csökkent, az legfőképp Izvolszki büne, aki illúziókat sikereknek tartott és most mindent megmozgat, hogy hazáját és az egész világot vigyázatlanságért szintén felelőssé tegyen. Nem Oroszországról, hanem csak Izvolszki személyes ügyéről és tehetetlen, inkonzekvens politikájáról van szó.

Szerb-montenegrói támadás a szandzsák ellen.

Konstantinápolyból a portához érkezett jelentések szerint egyre kézzelfoghatóbb alakot ölt annak a lehetősége, hogy Szerbia és Montenegró a novibazári szandzsák ellen puccsot fognak intézni. A szaloniki-i harmadik hadtest már teljesen készen áll, hogy ezt a puccsot, ha azt végrehajtanák, erőlyesen visszaverje. Török körökben egyébként meg vannak győződve arról, hogy e terv végrehajtása esetén Ausztria-Magyarország azonnal bevonulna Szerbiába.

A szkupstina berekesztése.

A mai minisztertanácson Milovanovic részletesen fejtegette a külügyi helyzetet, amelyet ő is komolynak tart, de alapos reménye van a békés megegyezésnek. Protus pénzügyminiszter a pénzügyi helyzetről referált. A minisztertanács elhatározta, hogy mihelyt a

szkupstina a költségvetéssel végzett és a legfontosabb javaslatokat letárgyalta, bezárja a monteni ülésszakot, ami husz napon belül fog bekövetkezni.

Olasz hajóhad az Adrián.

Rómából jelentik, hogy Velencéből az összes tengeralatt járó naszádokat, ugyancsak Nápolyból és Spizza környékéről a hadihajókat az Adriára rendelték.

A szerb fegyverkezés.

A Drina-határtól jelentik, hogy az utóbbi napokban a szerb csapatok között nagy mozgalom volt észrevehető. A müncheni és dessau-i főiskolákon tanuló hadköteles szerb diákok távirati parancsot kaptak, hogy ezredükhöz vonuljanak be.

A belgrádi kormány közlönye, a „Samouprava“ egy kommunikében elmondja, hogy a szerb kaszárnyákban alig tízezer katonával van most több, mint máskor a téli hónapokban, amikor a létszám a minimumra van redukálva. Ez az állítás, mint katonai részről közlik, tudatosan valótlán. A szerb hadsereg tényleges állománya ugyanis még a múlt télen is az idősebb korosztályok elbocsátásával alig hat-hétezer emberre rugott, a gyalogszázadok állománya husz, a lovasszázadok pedig hetven ember volt. Október óta azonban az első korosztálybeli rezervistáknak ismételt husz-husznapi fegyvergyakorlatra szóló behívása után a hadsereg létszáma, az önkénteseket és honvédelmi szervezeteiket nem számítva, 450.000 emberre emelkedett. A második korosztályból (32—37 évesek) a tiszteket és altiszteket s a lovassági tartalékosokat tizenöt napos fegyvergyakorlatra hívták be, a határon levő részekben pedig a harmadik korosztály (38—45 évesek) emberei is fegyverben állanak. Szerbiában tehát ma legalább negyvenezer emberrel van több fegyverben, mint máskor. A kragujeváci arsenalban ezenkívül éjjel-nappal dolgoznak. Egy angol lap munkatársának megengedték, hogy az arsenalt megsejmelhesse. A hírlapíró egy kapitány kalauzolta, aki korábban francia szolgálatban állott. Az arsenal husz holdnyi területen fekszik; több épületoport alkotja: nagy gépterem, kovácsműhelyek, öntöde, laboratórium, egy terem a famunkálatok számára, vasúti kocsik építésére, nyeregkészítő-műhely, stb. Azonkívül a nagy fegyver- és municzió-gyár; a patronok épülete még nincs kész. Most kétszáz munkás dolgozik rajta. Az üzemből levő gépek németországiak, de legnagyobb részük régi modell. Elégségesek azonban arra, hogy háború esetén a haderőt a szükséges fegyverekkel és löszerekkel ellássák. Így hetenként 1000—2000 fegyvert készíthetnek. Az arsenalban gépfegyverek és egyéb hadi anyagok készítésével is foglalkoznak. A patron-gyárban a gépeket két modern petroleumgázmotor hajtja, melyek 500—500 lóerejűek. Az arsenalban a készülődés nemcsak a gyakorlati munkára szorítkozik. Az ifjakat 50—100-as csoportokba osztva oktatják a műhelyekben folyó mesterségek elsajátítására. Nagy buzgalommal készítik a hajító-bombákat s a kézi gránátokat, amelyeknek — mint az orosz-japán háború tanulságai következtetni engedik — a jövő háborújában nagy szerep fog jutni. Ezeket főleg hegyes vidékeken használhatják, amelyeken a katonák a sziklák mögé rejtőzhetnek. A kis hajító bombák, amelyek oly hatalmas romboló erőt rejtenek magukban, három hüvelyknyi átmérővel bírnak és körülbelül 130 darabra szakadnak. Gyártásánál a legerősebb robbanó anyagokat használják fel. Csupriában egy zászlóalj, amelynek legénysége jórészt albánokból és macedonokból áll, a bombahajtás fortélyait tanulja és gyakorolja. A bombahajtásra betanított katonák 50—60 méter távolságra is el tudják röpíteni a lövegeket.

A szerb önkéntes csapatok.

Az utóbbi napokban a belgrádi országos honvédelmi bizottság által szervezett önkéntes legionáriusok között lázas a tevékenység. Mindennap tényleges szolgálatban lévő tisztek vezetése alatt gyakorlatoznak a legionáriusok, holnap pedig valamennyi belgrádi légió a trón-

örökös előtt harszíni gyakorlatot fog tartani. Az a légió, amelyet tavaly szerveztek és amelynek a trónörökös a védnöke, 300 emberből áll, minden egyes ember új rendszerű Manlicher-puskával és kézibombával van felszerelve. Ennek a légióknak uniformisa a többiétől elütő. A legközelebbi napokban jelentékeny számú orosz és olasz önkénteseket várnak ide. A hadügyminiszter átiratot kapott a moszkvai sláv jótékonyági egyesülettől, hogy az orosz önkéntesek felszerelését és ellátását az egyesület vállalja el. A belgrádi városi tanács elhatározta, hogy a helyőrség csapatai számára ötven gépfegyvert vásárol. Sok vidéki kerület már beszerzett géppuskákat a saját helyőrségei számára.

Az orosz határról.

Pétervárról megbízható forrásból jelentik, hogy egyáltalában nincsen szó mozgósításról, hanem csak arról, hogy a póttartalékos kereteket tábori csapatokká változtassák át. Az igaz ugyan, hogy tartalékos tisztek irományait átvizsgálták, ez azonban gyakran meg szokott történni, hogy politikailag mozgalmas időekben a hadsereg harcalképességét biztosítsák. Ezidő szerint semmi ok sincs aggodalomra.

Most, hogy Oroszországból nyugtalanító hírek érkeztek, nem érdekeltem, hogy a monarchia mekkora haderővel rendelkezik az orosz határon.

Újabb hadrendi beosztás szerint és a 10. hadtest parancsnokságának Brünnből Przemyslbe történt áthelyezése és Sziléziának, meg Észak-Morvaországnak a krakkói hadtesthez való beosztása folytán három hadtest áll az orosz határon. Az 1. Krakkóban, a 10. Przemyslben és a 11. Lembergben. Ismeretes, hogy a galicziai helyőrségeket tíz éven át fokozatosan erősítették. 1904. végén ebben a három területi részben nem kevesebb, mint kilencz gyalog- és négy lovas-hadosztály 147 gyalogszázalaljaljal és 126 lovasszázaddal (közös hadsereg és osztrák honvédség), hetven üteggel, huszonnégy vartüzér- és tizenöt utászszázaddal. A csapatok számát ugyan 1905-től 1908-ig a délnyugati határok helyőrségeinek megerősítése miatt huszonnégy gyalogszázalaljaljal (17 Galicziából), tizenhét lovasszázaddal, nyolcz vartüzér- és két utászszázaddal csökkentették, de viszont megszorították hat tüzáruúteggel, három nehéz tarackoszátálylyal és számos gépfegyveroszátálylyal úgy, hogy ma is tekintélyes haderőt képvisel.

Szerb leczkéztetés.

A félhivatalos „Szamo Uprava“ mai számában cikket közölt, amelyben visszautasítja az osztrák és magyar sajtónak azt az állítását, hogy Szerbia 30 évig hallgatott Boszniáról és Herzegovináról. A cikk végén ezt mondja:

„Ausztria-Magyarország“ lecsámította magát, amikor azt hitte, hogy a nagyhatalmak az európai béke megzavarásától tartózkodva, el fogják nézni a monarchia hódítási vágytól eltelt terveit. Az európai béke megbontója, aki a népek szabadsága és jogai ellen merényletet követ el, csak elítélést várhat áldatlan munkájáért, de senki másnak emiatt nem tehet szemrehányást.“

A Politika a Temps-val polemizálva, a következőket fejt ki: Bár kétséges, vajjon a Temps a francia kormány nevében beszél-e, a szerbek régén tisztában vannak azzal, hogy a francia diplomáciától nem várhatnak semmit sem, mert elmultak azok az idők, midőn a francia nemzet mindig az elnyomók ellen és a jogért szállott síkra. Pichon nem hasonlít Lafayettehez, hanem inkább III. Napóleonhoz, aki ritka tehetséggel mindenkor Franciaország ellenségeinek politikáját csinálta. Épp oly tiszteletlenség volna részünkről, ha Pichonnak tanácsokat akarnók adni, amily mértékben hozzájuk nem méltó volna, hogy hozzá valamilyen formában kéréseket intézzünk. Oroszország, amely Bosznia és Herzegovina annexióját ellenzi és a szerb ügy mellett száll síkra, fog francia szövetségesevel, amely éppen ellenkezőn jár el, erről tárgyalni. A Temps azt állítja, hogy Franciaország annak dacára rokonszenvvel viseltetik a szerbek iránt. E rokonszenv tulajdonképpen szármal, amelyet áldozatok iránt érzünk. Ily áldozatok

azonban a maguk részéről fel vannak mentve minden kötelezettségtől, hogy rokonszenv vezérelje őket. Franciaország a békét akarja. Ez azonban a szerbekről függ, miután ők egyedüli urai érdekeinek. Franciaország a háboru szót épp úgy kitöröltheti a francia nyelvől, amint az Elzász és Lotaringia fogalmakat kitörölte. Szerbia ezt nem teheti. Szerbiának háborút kell viselnie, mert és talán éppen Franciaország miatt, máskülönben nem juthat jogához.

Legujabb hireink.

Brüsszel, február 26.

Mivel a szerb kormány nem fizette meg a megrendelt 25 millió patronért járó összeget a lüttichi fegyvergyárnak, noha a rendelkezés az volt a megállapodás, hogy Szerbia előre fizet, tehát a fegyvergyár nem szállítja el a töltnyeket.

Lemberg, február 26.

Megbízható értesülés szerint a galicziai határ mentén lévő orosz helységeiben máris hatvan-hetven ezer főnyi katonaság van összpontosítva.

Páris, február 26.

A „Matin“ belgrádi külön tudósítója interjút folytatott Pasies miniszterrel, aki a következőket jelentette ki: Ha a konferencia nem ülhet össze, hogy megvizsgálja azon követelésünket, amely Szerbiának és Montenegrónak délboszniai földesikével való összeköttetésére irányul, akkor azt fogjuk kérni a hatalmaktól, hogy ne ismerjék el az annexiót és a kérdést hagyják nyitva.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Torontárvármegye köztörvényhatósága ma Botka Béla főispán elnöklésével rendes közgyűlést tartott, amelynek napirendjén volt a többi között Hajdumegye átírata is a Ne temere érvénytelenítése tárgyában. Hosszabb vita után a közgyűlés az állandó választmány abbéli javaslatát fogadta el, tekintve, hogy az ügy megfelelő elintézés alatt áll, a közgyűlés felette napirendre tért. Ezután több megye átírata tárgyalta és kisebb ügyeket intéztek el. A közgyűlés a messinaiaknak 400 koronát, az ajkai és resinai szerencsétleneknek 200 koronát szavazott meg. Zemplérvármegye felirata felett, mely a koalícióban lévő pártok egyesítését ajánlja, a közgyűlés napirendre tért, mert nem avatkozik a politikai pártok belső ügyeibe. Több kisebb ügy elintézésével az ülés véget ért.

Maros-Torda vármegye ma tartotta rendes közgyűlését Ugron Gábor főispán elnöklésével. A közgyűlésen Hajdu vármegye és Debreczen városnak a Ne temere ügyében átíratára az állandó választmány javaslatára a közgyűlés elhatározta, hogy ez ügyben feliratot intéznek a kormányhoz és képviselőházhoz. A közgyűlés a vármegyei tüzérség alapját az első magyar általános biztosító-intézetnek adta bérbe, továbbá elhatározta, hogy egy új vármegye-házat építtet. Végül egyes főszoigabírói és szolgabírói állásokat töltötték be.

Veszprém város képviselőtestülete Szeglety polgármester elnöklésével ma közgyűlést tartott, amelyen a polgármester bejelentette, hogy a bala-tonvidéki vasút menetrendjének Veszprémre nézve kedvezően való megállapítása érdekében memorandummal fordult a kereskedelmi miniszterhez. A közgyűlés folyamán Óvári orsz. képviselő üdvözölte a polgármestert tízéves szolgálati jubileuma alkalmából. Végül az új egészségügyi törvényben előírt választásokat ejtették meg a folyó ügyeket intéztek el.

Kassa város tegnapi közgyűlése 600.000 koronás kölcsön-felvételt szavazott meg, mely összegből koresolya-pavillont létesítenek a koresolya-egyesülettel egyetemben. 110.000 korona költséggel. A pavillon a Széchenyi-parkban lesz. A közgyűlés elvetette a Moderne Kunst ajánlatát, mely szerint Kassa város ismertetéséért 500 koronát kért. Végül elhatározták, hogy feliratot intéznek a kormányhoz, melyben kérelmezik, hogy az állami tisztviselők pótló alá vonása törvényhozással mondassék ki.

Megegyezésünk Törökországgal.

— Az entente jegyzőkönyvét aláírták. —

Budapest, február 26.

Az Ausztria-Magyarország és Törökország közötti entente jegyzőkönyvét ma aláírták.

A ma közzétett entente-jegyzőkönyv szövege a következő:

Mint hogy a török császári kormányt és Ausztria-Magyarország közös császári és királyi kormányát áthatja az az óhaj, hogy közöttük fennforgó bizonyos függő kérdések kölcsönös elintézésben nyerjenek megoldást, alulírottak Hussein Hilmi pasa nagyvezér, Gabriel effendi Nuwadhghian ideiglenes török császári külügyminiszter és Pallavicini János örgróf osztrák magyar rendkívüli meghatalmazott nagykövet, akik kormányaitól kellő felhatalmazást nyertek, a következő határozmányokban egyeztek meg:

1. Ausztria-Magyarország kifejezetten elismeri, hogy lemond mindazon jogokról, amelyeket Novibazár szandsák tekintetében a berlini egyezmény és az 1879. április 21-iki konstantinápolyi konvenczió ruházott rá.

2. Az 1879. évi április 21-iki konvenczió, ugyszintén a magas portának tiltakozása Ausztria-Magyarországnak Boszniára és Hercegovinára vonatkozó elhatározása ellen, továbbá minden más ezen elhatározásnak ellentmondó a magas szerződő felek által tett intézkedések és megállapodások megszüntetnek és jelen jegyzőkönyv által helyettesítetnek, amely megállapítja, hogy a magas szerződő felek között a nevezett két provincia tekintetében minden divergenzia elhárított és hogy a török kormány kifejezetten elismeri a fentebb jelzett elhatározás által teremtett állapotot.

3. A boszniai, hercegovinai állampolgárok, akik ezidőszert Törökországban időznek, kivéve azokat a személyeket, akik a jegyzőkönyv ratifikálása után a szerződő felek között kieserelendő jegyzőkekben megjelöltenek, ugyszintén a török birodalom különböző részeiből származó török alattvalók, kik átmenetileg vagy állandóan Boszniában és Hercegovinában időznek, mint eddig is, megtartják török nemzetiségüket. A Boszniában és Hercegovinában időző állampolgárok, mint eddig is, a boszniai és hercegovinai törvényeknek megfelelően kivándorolhatnak Törökországba, ahol mint török alattvalók vehetők fel, épp úgy, mint Bosznia és Hercegovina állampolgárai, kik jelenleg Törökországban tartózkodnak, mindenkor joggal bírnak ahhoz, hogy korlátlanul rendelkezzenek ingatlan boszniai és hercegovinai vagyonuk felett, azt bérbeadhathják, avagy akár maguk, akár harmadik személyek által művelthetik. Ezalatt az is értendő, hogy azok a boszniai és hercegovinai alattvalók, akik a jövőben kivándorlási szándék nélkül utaznak Törökországba, ott ugyanolyan elbánásban részesíttessenek, mint a török, avagy magyar állampolgárok.

4. A mohamedánok részére biztosítatik az eddigi szabadság és a vallás szabad gyakorlata. A mohamedánusok a jövőben is, mint eddig, ugyanazon polgári és politikai jogokban részesülnek, mint Bosznia és Hercegovina más hitfelekezethez tartozó lakosai. Ő császári felségének, a szultánnak mint kalifának neve, a jövőben is megnevezetik a mohamedánok nyilvános imáiban. A jámbor alapítványok (vakuf) jogai az eddigi tiszteletben maradnak és a mohamedánoknak vallási fejeikkel való viszonya nem fog gátoltni. Utóbbiak, mint eddig is, alárendeltjei maradnak a konstantinápolyi sejk-ul-izlamnak, akinek reis-ul-ulema adja meg a meghatalmazást.

5. Mint hogy a döntőbírói döntés megállapította, hogy a török birodalom a török törvények értelmében Boszniában és Hercegovinában különböző ingatlan vagyonok felett rendelkezik, Ausztria-Magyarország arra kötelezi magát, hogy a jelen jegyzőkönyv

ratifikálását követő 15 napon belül Konstantinápolyban a török kormánynak 2 és fél millió török fontot fizet aranyban ezen birtokok ellenértékékeppen.

6. Ausztria-Magyarország arra kötelezi magát, hogy a jelen jegyzőkönyv ratifikálását követő két éven belül az európai nemzetközi jog értelmében Törökországgal kereskedelmi szerződést köt, amely hatályba lép, mielőtt a magas porta többi kereskedelmi szerződése megkötötték és ugyanazon alapon hatályba helyeztettek. Addig is Ausztria-Magyarország bejegyzését adja a török vámoknak a jegyzőkönyv ratifikálásától számított 15 napon belül 11 százalékról 15 százalékra való felemeléséhez, továbbá monopóliumok, vagy pedig újabb fogyasztási adók életbeléptetéséhez a következő öt cikk tekintetében: kőolaj, cigaretta-papíros, gyufa, alkohol és játék-kártya.

Megjegyzendő azonban az a feltétel, hogy ugyanilyen elbánásban részesíttetnek a többi államokból behozott ilvencmü árúk és amennyiben oly árúk behozásáról van szó, amelyek monopóliumok tárgyát képezik, e monopóliumok igazgatósága tartozik a cikkeknek, melyek Ausztriából vagy Magyarországból hozatnak be, az évi behozatal százaléknak megfelelő mértékben ugyanonnan beszerezni, feltéve, hogy a monopóliumok tárgyát képező cikkek szállításáért követelt ár az illető időpont piaci árának megfelelő, amiről természetesen a szállítandó árúk minősége és az utóbbi három évben szállított átlagár is tekintetbe veendő. Azonkívül magától értetődik, hogy az esetben, ha Törökország monopóliumok helyett fogyasztási adót vet ki a jelzett cikkekre, a fogyasztási adók ugyanolyan magasságban minden más állam ugyanazon cikkek után is szedendők.

7. Amidőn Ausztria-Magyarország elismeri a török kormányzat felségjogát a postát illetően, arra kötelezi magát, hogy a jegyzőkönyv ratifikációja után eladja azokat a csász. és kir. postahivatalokat, amelyek ezidő szerint oly helységeken állanak fenn, hol más postahivatal nincs. Kötelezi továbbá arra is, hogy a török birodalomban lévő többi postahivatalait is megszünteti, mielőtt azok a hatalmak, kiknek Törökországban postahivatalai vannak, azokat megszüntetik.

8. Mint hogy a magas portának az a terve, hogy európai konferencia útján, vagy pedig más uton az érdekelt hatalmakkal tárgyalásokba lépjen avégből, hogy a kapitulációk hatályon kívül helyezettessenek és hogy a nemzetközi jog jusson érvényhez, Ausztria-Magyarország elismerve a magas porta e szándékának jogosultságát, kijelenti már most, hogy e tekintetben Törökországot teljes mértékben támogatni fogja.

9. Jelen jegyzőkönyv ratifikálása után azonnal hatályba lép. A ratifikációt minél előbb, legkésőbb két hónap múlva fogják Konstantinápolyban kicserélni.

Örgróf Pallavicini a „Neue Freie Presse“ tudósítójának ma a következőket mondotta: A jegyzőkönyv aláírása után következik a ratifikáció és 15 napra reá egy összegben kifizetjük a teljes kártérítést. Hilmi pasa nagyvezér ma rendeletet adott ki, hogy a bojkottot feltétlenül be kell szüntetni. Az eredmény természetesen a bojkott szindikátusától függ.

Délután Riza Tefik, az ifjutörök bizottság tagja a vámhivatalban összegyűlekezett hamaloknak megmondta, hogy a szerződés létrejött és most ismét munkába kell állaniok. A kirakodó munkások vezetője megígérte, hogy hétfőn megkezdik a munkát.

A bojkott-szindikátus névtelen hirdetményt tett közzé, amely szerint a nagyvezér ama közlése folytán, hogy a megegyezés létrejött, a hamalókat holnap utasítani fogja, hogy az osztrák és magyar árukat rakják ki. Mindazonáltal az osztrák és magyar kereskedelemnek be kell várnia a hivatalos hirdetményt, mert nem történt egyidejűleg hasonló ígéret a teherszállító gőzöket illetően, amelyek fentartották követeléseiket, és így nem lehetlen, hogy a bojkottot a teherszállító gőzösek sztrájkja fogja felváltani. A megkötött

entente-et valószínűleg szerdán fogják a parlament elé terjeszteni. A legutolsó halasztást, hír szerint, a bécsi külügyminisztériumnak az a kategórikus követelése idézte elő, hogy a porta tegyen kielégítő nyilatkozatokat az annakidején Novakovicssal és Vukovicssal kötött megállapodásokat illetően, ami tegnap meg is történt.

A nagyvezér tegnap arról biztosította örgróf Pallavicini nagykövetet, hogy újabb utasítást menesztett az egész országba annak érdekében, hogy a bojkott az entente jegyzőkönyv mai aláírása alkalmából véget érjen. A kirakó hajótulajdonosok egyelőre vonakodnak a bojkottal felhagyni, mert meg akarják ragadni az alkalmat, hogy a Lloyd hagyományos monopóliumát, amely szerint saját kirakóhajókat tarthat, amelyek diálmátok kezében vannak, megszüntesse.

A „Turquie“ vezércikkben megelégedését nyilvánítja a bojkott megszüntetéséről, amely fejtegetései a bojkott-szindikátusnak hozzá intézett mai levelén alapulnak.

Az ifjútörök Tanin szerint Izvolszki külügyminiszter Turkhan basa török nagykövet előtt hivatalosan kijelentette, hogy hozzájárul az orosz javaslat és a török ellenjavaslat egyesítéséhez és oly értelmű tervezetet készít elő. Az „Ikdam“ szerint a külügyi hivatal egy tisztviselője ma Pétervárra utazik, hogy Riffaat basa külügyminiszterrel, akinek odaérkezését várják, az erre vonatkozó tanácskozásokon részt vegyen.

Az alkotmányért.

A hivatalos lap hirdetőment közöl, amely szerint a kormány értesült arról, hogy a legközelebbi napokban többek kezdeményezésére nagy gyűléseket akarnak tartani köztereken, amelyeknek tanácskozásai azonban olyanok volnának, hogy megzavarhatnák az alkotmány helyreállítása óta a lakosság különböző osztályai között fennálló egyetértést. A kormány erre vonatkozó törvényjavaslatot terjeszt elő, hogy azonban a közrend megzavarását megakadályozza, elhatározta, hogy minden gyűlés megtartása előtt legalább huszonnégy órával előbb be kell jelenteni, mert ellenkező esetben annak megtartása nem lesz engedélyezhető. A „Szabah“ azt mondja, hogy ez az intézkedés az abszolutizmus tényének látszik és ilyenek is tartják. Ez azonban nem úgy van, sőt ellenkezőleg, az alkotmány védelmére szolgál. Nehány nap óta oly hírek keringenek, hogy tüntetések készülnek a jelen regime ellen, a többi között Kiamil basa volt nagyvezér érdekében is egy nagykövetségi palota előtt. A tegnapi hamis hírt, hogy Izmail Kemal alban képviselőt megsebesítették, talán azért terjesztették, hogy a közvéleményt fölizgassák. A lap mindezeket az ifjútörök bizottságok ellenségeinek áskálódásaira vezeti vissza. Mindezek azonban azok tekintélyét csak meg fogja szilárdítani. A „Yeni Gazetta“ azt mondja, hogy a hivatalos hirdetőment késő éjjel kapta, úgy, mint az a régi kormányok alatt történni szokott. Az intézkedés indokait ki kellene fejteni. A lap óhajtja, hogy ezen intézkedés ne korlátozza a gyűlékezési jogot. Habár tervezett gyűlések terjedelme és jelentősége még nem ismeretes, annyit tudunk, hogy azokat részben a liberális unió, részben Kiamil hívei, politikai menekültek és más elégedetlen elemek inszenzálik, ami megerősíti azt a következtetést, hogy Kiamil bukása és az azt kísérő jelenségek bomlasztó fermentumként fog a nép és a hadsereg körében hatni.

A szandzsák kereskedői gyűlést tartottak, amelyben elhatározták, hogy rezolúciót intéznek a kormányhoz, kérve, hogy egyezzen meg Ausztria-Magyarországgal arra nézve, hogy a török marhának a monarchiába való kivitele megkönnyítessék, vagy pedig, ha ez nem volna lehetséges, legalább a tranzit-szállítási jogot eszközölje ki élő állatok számára Úvas határállomástól a kikötőig, különösen Triesztig. E határozatot a konstantinápolyi parlamentnek küldték meg.

A „Lokalanzeiger“ jelenti Szófiából: Hilmi basa itteni mérvadó körökben újból megkísérelte, hogy a Bulgáriával való közvetlen meg egyezés talaját szondirozza. Törökország ez esetben hajlandó volna követelését 100 millió frankra mérsékelni.

A Havas-ügynökség konstantinápolyi jelentése szerint a perzsa nagykövet rosszullete miatt a Saadet endsümmel tervbevett tanácskozást holnapra halasztották. A nagykövetség tagjai megegyeztek az alkotmányra.

A bojkott.

Szanaából érkezett távirat jelenti, hogy egy élelemszállítmány, amelyet a hodeidai mutaszarif részére adtak fel, aki két zászlóaljjal Bejt-El-Fakihban adókat hajt be és reformokat léptet életbe, beduinok megrohanták. Ez alkalommal 20 katonát megöltek, a szállítmányt kifosztották és a távirót elpusztították. Két zászlóaljat, akik üldözőbe vették őket, visszaverték. Ugyanaz nap három és fél zászlóalj két ízben harczott a Zerarik-törzsszel, amelynek erődítéseit elfoglalta. A veszteség mindkét részről nagy.

KÜLFÖLD.

Fallières elismerése. A „Petit Parisien“ szerint Fallières elnök megbízta Cambon nagykövetet, hogy Vilmos császárnak fejezze ki az elnök megelégedését a francia-német marokkói egyezmény fölött. Madridból jelentik, hogy Damade tábornok holnap Sevillába érkezik, ahol a király fogadja. Holnapután Damade tábornok Madridban fog időzni, hogy a hadügyminisztert üdvözölje.

A német birodalmi gyűlés. A gyűlésen a lengyeleknek a földszerzés szabadságára vonatkozó javaslatát névszerinti szavazással 189 szavazattal 132 ellenében elfogadták. (Bravokiáltások a lengyeleknél. Pisszegés jobbról.) Szintúgy elfogadták a törvényjavaslat bevezetését és a címzet egyszerű szavazással. A védett területek költségvetésének ezután következő második olvasása során Lieberth (birodalmipárti) kifejti, hogy a gyarmatügyi költségvetés igen jó benyomást tesz. A gazdasági fejlődés a kereskedelmi mérleg járulásában mutatkozik. Emilitéremelőt a javulás az igazságszolgáltatásban, a gyarmatügyi botránnyok megszűnése, a javított oktatásügy, a délafrikai autonómia bevezetése és különösen a birodalmi pótlósszeg csökkenése. Kelet-Afrikában a legtöbb bajt az indiai kereskedők okozták, akik a benszülötteket csalják. Lényeges haladás van abban, hogy a botbüntetést csak bírói határozatra alkalmazzák.

Liebert folytatva kifejti, hogy Dar es Salan német iskolájában a gyermekek rozszant épületbe járnak. A bányá művelése is igen hiányos. Javulást készülni, miképpen lehet a bányaművelés előmozdítására szánt összegeket leghelyesebben befektetni.

Dernburg államtitkár köszönetet mond az elismerésért. Liebert azon vádjára, hogy bizonyos igazított vitákat nem került el, kifejti, hogy mindenek fölül helyezi az általános német érdeket. Kelet-Afrika kormányzójának elsősorban a fisherek érdekeit kell istápolnia, másrésztől azonban a benszülöttek érdekét sem szabad szem elől téveszteni és oda kell törekednie, hogy az ország jövőjét biztosító kiegyezést teremtsen. A sárga elemet nem lehet egészen kizárni. A zsarolók és uzsorások ellen törvényeink vannak, melyeket szükség esetén meg lehet szigorítani. Az indusok bevándorlását nemzetközi jog ellenére nem lehet elnyomni, bár azok Kelet-Afrikában kellemetlen versenytársak. A kereskedelem és a telepítvényesek közti ellentétből sok nehézség származik, de a nemzetközi szerződések megtiltják, hogy az indusokat megakadályozzuk a letelepülésben Enyhébb büntetéseket nem kívánunk. Emberibb ugyan a pénzbírság a botbüntetésnél már csak azért is, mert egyben biztosítja a bírói intézmény fentartását. A német iskolák fontos kérdése nagy gondot fordítunk. Az utépítések programját az 1905. évi költségvetés állapítja meg. Kétségtelen, hogy az államnak a telepeselekkel szemben kötelezettségei vannak. A munkákérdést a legjobb módon lehetett megoldani. Van 38.000 telepítvényi és 8000 vasuti munkás. Ez a szabad költözködés jogának és a munkakényszer beszüntetésének köszönhető.

Schwaritz cenztrumpárti a négerék erőyes, de igazságos kormányzását kívánja. Aki munkáival

jól bánik, annak mindig elegendő munkaerő áll rendelkezésére. A missziókat az állam gondviselésére bizzák.

Dernburg államtitkár kifejti, hogy a missziókat nem lehet az összes kolóniákban egyforma elbánásban részesíteni. Ahol a támogatás nem szükséges, ott nem szabad a kincstárt feleslegesen megterhelni.

Lattmann gazdasági egyesülési örömmel látja, hogy minden párt a gyarmatok ügyének előmozdítására törekszik és hogy a szociáldemokraták sem zárkóznak el oly ridegen a gyarmatok támogatásától, mint régebben. A gyarmati politika gazdaságilag függetlenné teszi Németországot a külfödtől. Egyelőre legnehezebb Dél-Német-Afrikában a helyzet, főleg a hadügyi kiadások folytán. Kelet-Afrika egész fehér lakossága időnkint állást foglal a kormányzóval szemben. Ha ez továbbra is így marad, a kormányzó ottléte inkább árt, mint használ.

Dr. Gobler délnémet-néppárti az államtitkár politikáját a benszülöttekkel illetően aggasztónak tartja. A misszió működésétől nem sokat vár. Rohrbach biztost, aki igen ügyes hivatalnok, minden körülmények között Délnyugat-Afrikában kellett volna tartani.

Dernburg államtitkár kifejti Rohrbach visszahívásának okait. Rendes és helyes gazdálkodást akarunk inaugurálni.

Ahrendt birodalmi párti kifejti, hogy Kelet-Afrika lakossága egyetért abban, hogy Rechenberg kormányzó rendszere veszélyes. Ha a dolgok így folynak tovább, ugy zendüléstől lehet tartani. Rechenberg egyenesen háborút visel a német lakosság ellen a benszülöttek javára.

Dernburg államtitkár kifejti, hogy a kormányzó kinevezése és elbocsátása a császár jogát. Ő neki pártatlanul kell eljárnia és hivatalnokait védenie kell, ha konkrét vád nem merül fel ellenük. A sóadó ügyét meg fogja vizsgálni. A kormány oda fog törekedni, hogy Kelet-Afrikában békét teremtsen.

A tárgyalás folytatását holnapra halasztották.

Olaszország flottát épít. A „Messaggero“ értesülése szerint a tengerészetügyi miniszter jövő évi költségvetésébe tízmillió lírát tett két nagy páncélos hajó építésére.

A német örökösödési adójavaslat bukása. Németország politikai egén ismét sötét viharfelhők gyűlnek. Az örökösödési adó immár megbukottnak tekinthető. A centrum ellenindítványt szándékozik betervezni, mely szerint az örökösödési adó címén várt mintegy százötvenmillió márkát az egész német birodalomra kivetendő bírtokadó utján kellene behozni. Bülow herceg birodalmi kancellár tudvalevőleg még nemrégiben nagy elbizakodással említette azt a reményét, hogy sikerülni fog a német birodalmi gyűlésen megszavaztatni az örökösödési adót. Annál meglepőbb tehát ez a nagy változás. Súlyos válság fenyegeti ezek szerint nemcsak az országot, hanem a birodalmi gyűlést is, mert a változott helyzet erősen veszélyezteti a blokkot.

A kongó-kérdés az angol parlamentben. Az angol alsóházban a mai felirati vita során Grey államtitkár a Kongó-kérdésre vonatkozólag kijelentette, hogy Anglia szívesen elismerné Kongó bekebelezését, ez azonban a régi regime elismerését jelentené. A kormány nem fog lépéseket tenni, mielőtt a parlamentnek alkalma nem volt a belga válaszra, amely előreláthatólag 14 nap múlva érkezik meg, nyilatkozni. A feliratot végül elfogadták.

A perzsa forradalom. Tebrizi távirat szerint azt a támadást, melyet a sah hívei keletről és délről a város ellen intéztek, mindenütt visszaverték. A támadók veszteségekkel visszavonultak.

A kínai kormány programja. A kínai kormánynak Taft elnökhöz intézett magánlevele a régens és tanácsadóinak a legfontosabb politikai kérdésekhez való állásfoglalását ismerteti. A levél hangsúlyozza, hogy a minisztériumban legutóbb történt változás tisztán személyes ügy, és nem jelenti a belső és külső kormánypolitika változását. A levél továbbá reformok komoly megvalósítását helyezi kilátásba. Ami az ópiumpfogyasztást illeti, amely Kína szegénye, az Unió közreműködésével ki volna írtható. Mandzsuria ügyében a levél rámutat a japán-amerikai megegyezésre, amely kimondta, hogy Kinát e terület kormányzásában támogatják, és azon reményét fejezi ki, hogy Amerika

e támogatást nem fogja megvonni. A Kína és Japán közötti jó viszony a legnagyobb jelentőséggel bír a kormányra. A kormány elismeri azokat az akadályokat, amelyek Kóréának Japán részéről történő kiűritése elé gördülnek, meg van azonban győződve, hogy Japán végül szilárd álláspontját mind Kína, mind Japán tekintetében meg fogja változtatni.

A német block válsága. A block-pártok ma délelőtt tanácskozára ültek össze, hogy megvitassák a helyzetet és olyan megoldást keressenek a birodalmi pénzügyi reform főkérdéseiben, amely lehetővé teszi a block fennmaradását. A pártoknak ez a hajlandósága a birodalmi kanczellár személyes unszolására történt, aki tegnap délután hosszasan tanácskozott a császárral. Bülow herceg személyes befolyása a konzervatívokra nem maradt hatás nélkül, különösen, mikor azzal érvelt, hogy ilyen fontos létérdeknél nem mondhat le a block közreműködéséről.

Egy antiszemita vezérről.

Budapest, február 26.

Ezek a sorok nem nagy igényvel íródnak; minden céljuk csak annyi, hogy dokumentumul szolgáljanak azok számára, akik az antiszemitizmus kérdéseit vitatják.

A minap nagy öröm volt a magyar antiszemitizmus berkeiben, ahol ugyanegy bokrok alatt virul a haragos, zsidófaló gyűlölet és a néppárti istenesség. Kiderült, hogy Budapesten kapzsi paraziták tolatkodnak lakók és háziurak közé, akik egész bérkaszárnnyakat kibérelnek a tulajdonosaiktól, (persze jó pénzen, drágábban a mai lakobérek összegénél) s azután minden egyes lakónak ötven, nyolcvan, száz perccenttel emelik a kvártélybérét. És kiderült az is — s éppen ez az, ami zajos bejehuját váltott ki a mi derék antiszemitainkból — hogy ezek a paraziták minden egyes esetben lengyel zsidók voltak. Csupa Chajem, Mendel és Hers abból a különös északkeleti kazár fajtából, amelyik már orthodox külsőségekben is elkülönöződik a civilizált embertípustól. Nagy, szikár természetű, sötét, csontos arcu, fekete fürtű férfiak ezek; szurós, apró szemük bizalmatlan; érintkezési módjuk zárkózott, minden nemeesebb érzésük, a családi ház négy falán belül marad. Az üzleti életben lelkiismeretlenek, törvényt, paragrafust megkerülők. Külön faji erköléstannal, a magukhoz hasonló számárára fontartott szociális érzéssel és erkölcsi tudattal ékelődtek be a magyar társadalom rétegei közé. Elfogulatlan ember tudja azt, hogy ezt a sajátosság embertípust, mely az oroszországi és a romániai despota elnyomás polypkarjai közül menekülve hozta magával egy alacsonyabbrangú társadalomból az agyongyötört, állatias sorban sanyargatott rabszolga-osztályok alattomos destruktív erkölcsét — megkülönböztetendő a magyar zsidóságtól és a zsidó fajtól általában. A zajos és folytonos agresszivitásban elvakult néppárti antiszemitizmus azonban kapva-kapott a példán, melyet lelkiismeretlen általánosítással kiterjesztett minden mozgatható emberre azzal, hogy ime! lássátok! ilyen a zsidó! ilyen uszorás! ilyen kapzsi! ilyen erköléstelen! Ezért vagyunk mi antiszemiták!

Fordult azonban a kozzka és a sors egy bohózatiró leleményességével azt eszelekedte, hogy a Hersek, Chajemek és Mendelek mellé odadobott a szégyenpellengérré egy néppárti antiszemita vezért. Dr. Kovács Pál ez az ur, aki, hogy ha a klerikális agitáció nem is hoz semmit a konyhájára, háromszoros jövedelmi forrással rendelkezik, először, mint ügyvéd, másodsor, mint képviselő, harmadszor, mint háztulajdonos. Ezt a dr. Kovács Pált, aki ilyenformán bizonyára nem szorult rá a garasra, mégis azért leplezi le egy röpi-csöke, melyet elkekeredett lakók ma a parlament folyosóján osztogattak, hogy ház-uszorás, lengyel zsidókkal szövetségbe, egy galicziai strohman segítségével száz százalékkal srófolta föl a neki jövedelmező lakások bérét.

A Chajemek, Hersek és Mendelek mellé

a megrovási listára így illő tisztelettel iktatom be a dr. Kovács Pál szép, fajmagyarosan hangzó nevét.

És kérdezem: ki a nagyobb bűnös?

A galicziai bevándorlók-e, akik egy kultúrország fejlettebb szociális viszonyai közt sem tudják elfelejteni azt, hogy minden „goj“, minden nem zsidó esküdt ellenségük, akivel szemben a Jehova erkölcsi szabályai nem kötelezők? Vagy dr. Kovács Pál, aki már ennek a kultúrornak a fejlettebb szociális viszonyai közt született; aki a minden ember testvériségét hirdető keresztény erkölcsen szerint nevedekett; aki honatyja ebben az országban, tehát a közönséges embereknél magasabb morális fölfogásra kötelezett és aki, gyakorlati zsebkérdésben mégis a Chajemek, Hersek és Mendelek szövetségese és saját véreinek kiszípolozója?

Vallva azt, hogy a legnagyobb bűn, melyre nincs, nem is lehet bocsánat, a szegények kiuzsorázása, a nélkülözők nyomorgatása, a szenvedők könyeztetése, újra kérdezem: ki a nagyobb bűnös? **Ben.**

TÁVIRATOK.

A francia nagykövet a német császárnál.

Berlin, február 26. A császár délelőtt Cambon francia nagykövetet fogadta báró Schön államtitkár jelenlétében. Mindkét államférfit a császári pár reggelire hívta meg. Cambon francia nagykövetnek mai audienciáját illetően megjegyzendő, hogy a császár magánkihallgatáson fogadta a nagykövetet, ki ez alkalommal eleget tett Fallières elnök megbízatásának.

Az ázsiai bevándorlók.

Sacramento, február 26. A szenátus 28 szavazattal 7 ellenében rezolúciót fogadott el, amely az összes ázsiai bevándoroltak kirekesztését mondja ki.

Közgazdasági táviratok.

Az osztrák vasuti tarifareform.

Prága, február 26. (Saját tudósítónktól.) A „Prager Tagblatt“ értesítése szerint a kormány még mindig nem hívta össze az államvasuti tanács kebeléből kiküldött tarifareform-bizottságot, amelynek még január elején kellett volna összeülnie. A halasztásnak az az oka, hogy Bilinski pénzügyminiszter behatárolt meg akarja vizsgálni a vasuti minisztérium részéről ajánlott tarifális reformokat s így még megközelítőleg sem lehet tudni, hogy mikor léptethetik életbe az új tarifát. A határidő szorosan összefügg a vasuti államosítás sorsával. — Bécsből jelenti tudósítónk, hogy illetékes helyen ragaszkodnak az eddigi megállapodásokhoz és az államvasutak helyi tarifáit július elsején kívánják életbeléptetni. A bizottság ülésének elhalasztása kizárólag a kormányválság miatt történt.

EGYHÁZAK.

— (Református imaterem a Tisztviselőtelepen.) A Lőrántffy Zsuzsanna Egyesület közgyűlése elhatározta, hogy az utóbbi évek alatt hatalmasan fejlődött Tisztviselőtelepen imatermet építtet. Erre a célra a Család-utca 8. sz. alatti telket szemelte ki és még az idén hozzáfog az építkezéshez.

— (Kanonoki beiktatás.) Az esztergomi bazilikában tegnap volt a minap kinevezett tiszteletbeli kanonoknak, dr. *Robitzek* Ferencz budapesti szeminárium aligazgatójának ünnepes beiktatása. A főkapitány megbízásából *Graefl* kanonok végezte az installálást, amely után az új kanonok nagymisét tartott. Beiktatás után az új kanonok tiszteletére dr. *Klinda* Teofil pápai prelátnak ebédet adott, amelyen a káptalan összes tagjai résztvettek.

— (Böjti prédikációk.) Az egyetemi templomban a böjti időszak alatt minden vasárnap délután 5 órakor dr. *Robitzek* Ferencz kanonok szeminárium aligazgató tartja a böjti prédikációt. — Az angol kisaszkonyok belvárosi templomában minden esütörtökön délután 5 órakor lesz a böjti prédikáció, amelyet egyik Jézus-társasági atya fog mondani.

UJDONSÁGOK.

Halom József meghalt.

Budapest, február 26.

Örömben-búban hűséges és kedvelt osztályos társunk az ujságírásban, a legvigabb és legjókedvűbb czimborák egyike, *Halom József* ujságíró társunk örökre lehunyta szemét s az enyészet meggyéjébe lépve minden időre elszakadt tőlünk.

Vérbeli ujságíró volt; amilyen nyughatatlan természet, oly hűséges és ragaszkodó. Talán sohasem akadt köztünk, aki vidámság, jókedv és reménység dolgában túltett volna rajta. Jóformán mindig kacagott s vidámsága magával ragadta mindazokat, akik környezetéhez tartoztak. Az élet nem sok jóval kecsgettette, de azért az életnek is, — hogy úgy fejezzem ki — a szeme közé kacagott. Amolyan tipikus ujságíró sors jutott neki osztályrészeül. Nehéz küzdelme volt, amíg érvényesülhetett. Tehetsége hamar megnyilvánult. Az igényeiben szerény volt. Nem vágyódott, hogy nevét az ujságok mindennap ki nyomassák. Az ügyet szolgálta egész hevülettel, teljes odaadással. Büszke volt rá, hogy ugynevezett „szürke“ ember maradhatott. A publikum nagyritkán tudta, hogy a legmagvasabb politikai czikkek, a legkimerítőbb országgyűlési tudósítások és riportok *Halom József* tollából valók. De mi tudtuk valamennyien és meg is becsültük. A vig czimborák Bohémiában még sokáig fogják emlegetni *Halom József* nevét, aki nemcsak munkakedvvel, komoly lelkesedéssel dolgozott, de kedélyvel is, mely ragyogott, mint az arany.

Ragyogott addig, amíg az emészto kór meg nem támadta szervezetét. A vidám kollégából lassacskán szomorú ember lett. A hatalmas test megroppant. Ágyba esett *Halom József*. Nem a testi fájdalmak tették szomorúvá, hanem az a gondolat, vagy sejtés, hogy többé nem térhet vissza íróasztalához, melyhez oly hűségesen ragaszkodott, mint kollégáihoz.

Ez a sejtése — noha a valóságot mi is titkoltuk előtte, csak úgy, mint orvosai, valóra vált. A véredényelmeszesedés örökre tehetetlenné tette. Hat, vagy hét esztendőig volt beteg. Különböző kórházakban és szanatóriumokban keresett gyógyulást és enyhülést, míg végre teljesen lemondva a gyógyulás reményéről rokonaihoz, Kisigmándra tért, ahol szerető és gondos anyja s testvérei laktak. Ott ápolták a beteg embert mindaddig, amíg tegnapelőtt délelőtt a halál utól nem érte és meg nem váltotta szenvedéseitől.

Lapunknak több esztendőn át politikai riporter és országgyűlési tudósítója volt. De munkatársa volt a „Budapesti Hirlap“-nak, a „Pesti Hirlap“-nak, a „Magyar Hirlap“-nak, a „Vasárnapi Ujság“-nak s egyideig felelős szerkesztője volt a „Fries Ujság“-nak. Mindenhol szerették, mindenhol megbecsülték és ragaszkodtak hozzá hűséges szíve és arany kedélye miatt.

Most már örökre elnémult a mi igaz gyászunkra és szomorúságunkra. Sajnos, halálának hírének csak ma, temetése napján kaptuk meg. Tudtuk, hogy nem lehet segíteni rajta, de hogy az utolsó válságon is átesett már, azt a gyászjelentés adta nekünk hírül, amelyet a gyászba borult család adott ki s melynek szövege az:

„Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel jelentik a feledhetetlen jó fiu, szerető testvér, sógor és nagybátyának, *Halom József* hirlapíró urnak Kisigmándon folyó hó 25-én délelőtt 7 órakor, 54 éves korában, hosszas és kínos szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott földi porai e hó 27-én, délután 3 órakor fognak a református egyház szertartásai szerint a kisigmándi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Kisigmánd, 1909. február 25. Áldás és béke lengjen porai felett! *Halom Dénesné* szül. *Dénes Margit*, özv. *Halom Vinczéné* szül. *Papp Emma*, *Halom Dezsőné* szül. *Bakos Vilma* sógorok. Özv. *Halom Ádámné* szül. *Pécsvárady Juliánna* mint édesanyja, *Halom Ádám*, *Halom Dénes*, *Halom Géza*, *Halom Dezső* mint testvérei, *Halom Juliska*, *Halom Margit*, *Halom József*, *Halom Géza*, *Halom Izabella*, *Halom Emma*, *Halom Aranka* unokaöccsei és hugai.

NAPIREND. Naptár. Szombat, február 27. — Róm. kath.: Leander p. — Prot.: Kapos. — Görög-ország: február 14. Maro. — Zsidó: Adar 6. S. Thormua. — A nap két reggel 6 óra 47 perczkor, nyug-szik d. u. 5 óra 38 perczkor. — A hold két d. e. 10 óra 37 perczkor, nyug-szik éjjel 1 óra 26 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.
Nemzetközi rajzoktatási kiállítás a Műcsarnokban nyitva 9—5-ig. Belépődíj 1 korona. — Boemm Ritta kiállítás a Könyves Kálmánál (Nagymező-utca 37—39.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Miénk kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9—5-ig. Belépődíj 1 korona. — Az Új Művészeti Szalon (Kecskeméti-u. 3. sz. a.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Nemes Marczel régi mesterműveinek kiállítása a Szépművészeti Múzeumban nyitva 10—2-ig. Belépődíj nincs. — A Műhely kiállítása a Nemzeti Szalonban nyitva 9—8 óráig. Belépődíj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum zárva. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig és 3—7-ig. — A Történelmi Képesarnok zárva. — A földtani intézet muzeuma zárva. — A Széchenyi Múzeum nyitva 10—12-ig. — Az aquineumi muzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9—1-ig. — A Ráth György muzeum nyitva 10—4-ig. — Az Erzsébet muzeum nyitva 9-től fél 1-ig és 3—4-ig. — A N. Múzeum könyvtára nyitva 9—1-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3—7-ig. — A Egyetemi könyvtár nyitva 9—12-ig. — A Fővárosi könyvtár nyitva 9—2 óráig. — A Keresk. Múzeum könyvtára nyitva 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár nyitva 3—6-ig.

— **A trónörökös utazása.** Ferencz Ferdinánd trónörökös családjával ma reggel hat órakor St.-Moritzból Salzburgba érkezett. A trónörökös és családja az Európa-szállóba szállt meg, ahol Bécsből megérkezett szárnysegédje, Bros őrnagy hosszabb jelentést tett neki. Ferencz Ferdinánd e jelentés után telefonon félóra hosszáig beszélt báró *Aehrenthal* külügy-miniszterrel.

— **Uj csillagkeresztes hölgyek.** Mária Jozefa főhercegeasszony nagy-apponyi gróf *Apponyi* Károlyné, szül. *Windisch-Graetz* Mária Aglécia hercegnőnek és gróf *Szapáry* Frigyesné, szül. *Windisch-Graetz* Mária Hedvig hercegnőnek a csillagkereszt-rendet adományozta.

— **Kossuth Ferencz egészsége.** A képviselőházban ma hire terjedt, hogy *Kossuth* Ferencz kereskedelmi miniszter újra veszedelmesen megbetegedett. A hirt a tőzsdéről hozták. Hamarosan kivilágított azonban, hogy a hír teljességgel alaptalan. A miniszter jól érzi magát. A Ház folyosóján néppárti képviselők beszéltek, hogy a király tegnap megkérdezte gróf *Zichy* Aladár minisztertől, hogy *Kossuth* hogyan érzi magát.

— **Hogy van Kossuth?** — kérdezte a király. — Nyugtalan voltam miatta, mert Bécsben jártakor rossz volt az időjárás.

Gróf *Zichy* Aladár megnyugtatta a királyt. A felség személye körüli miniszter különben ma reggel Budapestre érkezett.

— **Magyar nemesség.** A király dr. *Faykiss* Károly nyugalmazott honvéd főörzörvosznak és törvényes utódnak régi magyar nemességük díjmentes megerősítése mellett a „podolini“ előnevet díjmentesen adományozta.

— **Összeesküvés Ferdinánd király ellen.** A belgrádi rendőrség ma egy *Anasztazov* nevű bolgár és egy *Popovics* nevű szófiai szerbet tartóztatott le, akik a Pétervárról Bulgáriába visszatérő Ferdinánd király ellen Ruszusukban bombamerényletet szándékoztak elkövetni. A két letartóztatott bevallotta, hogy tagja egy nagy szófiai összeesküvésnek és hogy megbízták őket, hogy Belgrádban szerezzék be a szükséges bombákat, amelyeket egy asszony lett volna hivata Ruszusukba csempészni. *Anasztazov* bölcsészethallgatónak és a szófiai Kamara tudósítójának mondta magát, míg *Popovics* kijelentette, hogy azért jött Belgrádba, hogy szerb önkéntesnek álljon be. Mindkettő ellen megindították a törvényes vizsgálatot. A rendőrség kutatja azt a nőszemélyt, aki a letartóztatottak állítása szerint bűnrészesük volt.

Belgrádból jelentik újabban: A vizsgálat *Anasztazov* és *Popovics* ellen titokban folyik. A rendőrség nem veszi minden szavukat készpénznek, sőt ellenkezőleg, más irányban is vezetik a vizsgálatot, mert azt hiszik, hogy a rendőrséget félre akarják vezetni a merényletről szóló mesékkel. Különösen gyanus *Anasztazov*, aki magát a szocialista szófiai „Kombana“ című lap munkatársának mondja. Másik két társáról kiderült, hogy bolgár kémek.

— **Kitüntetés.** A király Harkabusz András eperjesi ügyészégi hivataloszolójának nyugdíjazása alkalmából sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül az ezüst érdemkeresztet adományozta.

— **A katonaság köréből.** A király kiskároni *Szalay* László nyugállományu honvédszázadosnak kivételesen és különös kegyelemből az őrnagyi címet és jellegét díjmentesen adományozta. — A király *Haslinger* Milán eszéki 28. honvédszázados vezérbeli őrmester a magyar honvédszázados tényleges állományában az általa előbb viselt hadnagyi rangfokozatába kivételesen és kegyelemből kinevezte.

— **Kinevezés.** A király Ruisz Gyulát, a VII. fizetési osztályba sorozott kisbéri jószágigazgatót és *Jankovich* Lőrinczet, a VII. fizetési osztályba sorozott mezőhegyesi jószágigazgatót a VI. fizetési osztályba jószágigazgatókká kinevezte.

— **Hodossy Imre temetése.** Hodossy Imre ravatalát a Szabadság-tér 3. szám alatti lakáson állították fel. Az egész lakást, valamint az utcai bejáratot és a lépcsőházat is feketével vonták be és a délszaki növényekkel körülvett ravatal körül csoportosultak az elhunyt jóbarátainak, rokonainak, tisztelőinek koszorúi. A család tagjainak koszorúin kívül koszorút küldtek a ravatalra: *Jekelfalussy* Lajos, *Láng* Lajos, *haraszti* *Jellinek* Henrik, báró *Ghillány* Imre, *Szinnyei-Merse* József, *Zsemberi* Kálmán, dr. *Kunz* Jenő, *Marczali* Henrik, *Miklós* Ödön, *Bornemissza* Ádám, *Bánó* József, *Fábry* István, *Kéry* Gyula, *Radies* Béla, *Lovrich* Gusztáv, *Köszegi* József, *Köszegi* Sándor, *Zorn* Vilmos, *Petrőczy* Lajos, *Salamon* Henrik, az Ügyvédi Kamara, az Ügyvédi Kör, a Magyar Országos Központi Takarékpénztár igazgatósága, tisztviselői, *Kis-Szeben* város és mások. A gyászoló család tagjainak részint személyesen, részint írásban fejezték ki részvétüket: gróf *Tisza* István, *Jekelfalussy* Lajos, báró *Fejérváry* Géza, *Berzeviczy* Albert, *Nagy* Ferencz, *Szivák* Imre, gróf *Zichy* János, gróf *Festetics* Tasziló, *Hampel* József, *Marczali* Henrik, *Bernát* Géza, *Jakabffy* Imre és még sokan mások. A temetés ma délután fél 4 órakor volt. A fekete drapériával bevont gyászházban már 3 óra körül gyülekeztek a notabilitások és csakhamar szinte életveszélyes lett a tolongás. Ott voltak: gróf *Andrássy* Gyula, *Darányi* Ignác, *Jekelfalussy* Lajos, *Günther* Antal, gróf *Apponyi* Albert miniszterek, *Szell* Kálmán, *Lukács* László, gróf *Tisza* István, báró *Dániel* Ernő, *Sándor* János, dr. *Wallacis* Gyula és dr. *Berzeviczy* Albert valóságos belső titkos tanácsosok, dr. *Nagy* Ferencz, dr. *Visontai* Soma, dr. *Moskovitz* Iván országgyűlési képviselők, *Bolgár* Ferencz, *Töry* Gusztáv, *Popovics* Sándor államtitkárok, *Zsitvay* Leó, a törvényszék elnöke, *Boda* Dező főkapitány, *Hermann* Ottó, *Semsey* Boldizsár sárosi főispán, *Roskoványi* Béla százados, *József* főherceg szárnysegéde, *Schmidt* Vilmos nyugalmazott államtitkár vezetésével a Magyar Országos Központi Takarékpénztár igazgatósága és tisztikara, *Szivák* Imre, *Baracs* Marcell és *Papp* József, az Ügyvédi Kamara képviselőiben, gróf *Teleki* Géza, gróf *Wickenburg* Márk nyugalmazott államtitkár, báró *Harkányi* Frigyes főrendiházi tag és mások. A gyászszertartást *Kovács* Kálmán lipótvárosi plébános vezette nagy segédlettel. Beszéd nem volt, a koporsót négy óra körül tették a gyászkocsira.

— **Kitüntetés csendőr.** A honvédelmi miniszter *Hilák* Ferencz m. kir. V. számú csendőrkörületbeli csendőrt a Duna jege alá került gyermek életének megmentése alkalmával tanúsított bátor és önfeláldozó magatartásáért, valamint egy nagyobb szabású lopási eset kiderítése alkalmával tanúsított leleményes, szakismeretre valló, buzgó és eredményes eljárásáért okirattal megdicsérte.

— **Cseh képviselő a vizsgálóbíró előtt.** *Klofac* cseh képviselőt a prágai németellenes bojkottmozgalom ügyében az ottani vizsgálóbíró beidéztette. *Klofac* meg is jelent a vizsgálóbírónál, de tiltakozott a kihallgatás ellen, mert mint a delegáció tagja, mentelmi jogot élvez. *Klofac* a napokban a „*Csehszlovák Szólo*“ban cikket közöl, melyben azzal vádolja a kormányt, hogy agent provocateurokat küld Bécsbe és Prágába. A lapnak ezt a szemérmét elkobozták.

— **A Petőfi-Ház berendezése.** A Petőfi-Házban most folynak a berendezési munkálatok. *Ernst* Lajos, a Petőfi-múzeum művészeti igazgatója már kiszállította a Petőfi-Házba rendkívül becses Petőfi-gyűjteményét, mely a nagyteremben nyer elhelyezést. A nagyterem közepén állítják fel azt a 48-as régi sajtógépet is, melyen a *Talpra* magyar-t nyomták és amely, mint a *Franklin* Társulat letéteménye, egyik látványossága lesz a Petőfi-Háznak. Tegnap szállították ki a Petőfi-Házba a régi *Pilvax*-kávéház nagy kerek márványasztalát, mely a híres márciusi ifjuság kedvelt asztala volt és amelyen ma is nyomva van *Vasváry* Pál fokosának, amikor a vita hevében fokosát a márványasztalra vágta. Ezt a márványasztalt a márciusi ifjuság által használt biliárd-dákkokkal együtt a régi *Pilvax*-kávéház mostani tulajdonosa, *Sovanetz* János ajándékozta a Petőfi-Háznak. A Petőfi-ház megnyitásának napja még nincsen véglegesen megállapítva, de amint a berendezéssel elkészülnek, a Petőfi-Társaság első sorban a sajtónak fogja bemutatni a Petőfi-Házat, amelynek berendezéséről legutóbb megjelent hézagos és nem hiteles közlemények a Petőfi-Társaság tudta és beleegyezése nélkül láttak napvilágot.

— **Polónyi és Wekerle.** A képviselőház mai ülésén tragikomikus jelenet játszódott le *Wekerle* Sándor miniszterelnök és *Polónyi* Géza között. A házadó-javaslat tárgyalása közben *Polónyi* Géza azt fejegette, hogy a miniszterelnök ígéretében ez alkalommal lehet bizni.

— **Mint hogy a miniszterelnök ur,** — mondotta *Polónyi*, — rövidlejárati ígéretet tett, remélhető, hogy azt meg is fogja tartani.

A miniszterelnök erre felugrott helyéről haragosan ennyit mondott:

— **Impertinencia!** — s elhagyta az üléstermet.

Polónyi erre odaszólt a mellette ülő *László* Pálnak:

— **Menj utána, Pali,** s kérdezd meg, hogy nem őrzi-e magát megsértve.

— **De, hisz ő mondta neked,** hogy impertinencia! — szólt meglepetten *László* Pál, de azért eleget tett a megbízásnak. A miniszterelnök azonban kijelentette, hogy egyáltalán nem érzi magát sértve *Polónyi* szavai által. Az incidens ezzel befejeződött.

— **Egy hajóhad főparancsnoka haditörvényszék előtt.** A „*Daily News*“ newyorki jelentése szerint az amerikai flotta főparancsnokát, valamint *Arnold* parancsnokló tábornokot is haditörvényszék elé fogják állítani. Ennek a rendelkezésnek okát a legszigorubb titokban tartják s mindenféle szenzációs és ellenőrizhetetlen hírek kerültek forgalomba arról, hogy mi az oka ennek a rendszabálynak.

— **Budapest világváros.** Ha itt-ott külföldi lapok fővárosunk rohamos fejlődésével foglalkoznak, örömmel látjuk, hogy kezdik Budapestet a világvárosok közé számítani. Ami azonban egy világvárosnak tulajdonképpen jellegét méltón megadja, ebben Budapest, sajna, még nagyon is hátra van. Hiányzanak az óriási áruházak, amelyek kereskedelemről és iparról tanuszkodnak és kevés olyan világvárosi jellegű, minden ízében elegáns üzletünk van, amelyen önkénytelenül megakad a szem és amelyre még az irigy is csak azt mondhatja, „ez egy valódi párisi izlés“.

Épp ebből az okból mindig örömmel tölt el lelkünket egy-egy jóízű kereskedőnek áldozatkészége, amikor egy ilyen elsőrangú áruház megnyitása által közelebb hozza fővárosunkat a világvárosi jelleghez. Az elumult napokban is megnyitott az *Andrássy*-ut 33. szám alatt egy ilyen pazarfényes áruház, melynek finom izlésű és művészi gondolkozású, áldozatkész alapítója *Magyar* Miklós. Nemcsak az a tagadhatatlan érdeme *Magyar* Miklósnak és az ő művészi izlésű üzletvezetőjének, *Zoltán* Dezsőnek, hogy a *Mode de Paris* című üzletet fényes kirakattal és rokokó stílusú berendezéssel, ugyszólván odavarázsolta az *Andrássy*-ut kellő közepére, de a ragyogó ivlámpák által világított kirakataiban valóságos ezeregyéjszakai látványosságot nyújtanak a hölgyközönségnek a legutolsó divatu bluzokkal és kosztümökkel.

— **Merénylet a tengeren.** A Cunard magyar-amerikai vonal Pannonia nevű gőzöse most érkezett Fiuméba, ahonnan közel kétezer kivándorló utassal a hó 27-én indul el Amerikába. A hajónak legutóbbi fiúme—newyorki útján, mint a hajó parancsnoka a fiúmei réshivatalnak jelenti, egy Abonyi Antal nevű magyar kivándorló merényletet követett el Reich József nevű utitársa ellen. Reich mikor a hajó Palermóból tovább indult, a fedélzeten ült, amikor egyszerre Abonyi késsel támadt rá és nyakán súlyosan megszurta. A hajó személyzete Reich segélykiáltására azonnal odaszaladt, mire Abonyi átugorva a hajó korlátjára, bevetette magát a tengerbe. Leeresztették a mentőcsónakot, de a merénylőt a tenger hullámai elnyelték. A hajó félórai veszteség után folytatta útját.

— **Letartóztatott kereskedő.** Tíz évvel ezelőtt a Rákóczi-út 52. sz. a. *Herzeg és Horváth cége* alatt egy női konfekciós üzlet alakult, amely egy ideig a lehető legjobb jövedelmezett. Az utóbbi időben betegség, konkurencia és egyéb körülmények közrejátszásával a jövedelem alaposan megcsappant. A lassan közelgő bukást látva a cég egyik tagja, *Horváth*, egy évvel ezelőtt kilépett az üzlet kötelékéből. *Herzeg*, hogy a vevők előtt fenntartsa üzletének régi tekintélyét, egyremásra vásárolta gyanútlan kereskedőtől hitelbe az árukat, úgy hogy rövid időn belül kétszázhetven ezer kor. passzívával szemben, csak hetvennégyezer korona aktívát tudott felmutatni. Ily körülmények között a bukás elől tisztességes uton menekülni nem lehetett. Csődöt is kértek ellene a hitelezők s mikor ezt fogamatossítani akarták, a hetvennégyezer korona aktívát a kereskedő nem tudta kimutatni. Később azután kitért, hogy *Herzeg* a birtokában levő áruk egy részét potom áron eladta s az érték befolyt pénzt a további megélhetésére akarta biztosítani. Miután itt a hitelezők a csalárd bukás véttségét látták fennforogni, feljelentést tettek a rendőrségen, amely rövid vizsgálat után a kereskedőt letartóztatta.

— **Nyilatkozat.** Felkértek a következő sorok közöttélre: A „Temesvári Hírlap”-ot illetőleg a függetlenségi pártban és a sajtóban olyan nyilatkozatok történtek, amelyekkel szemben köteleseknek ismerjük kijelenteni, hogy a „Temesvári Hírlap” megindulása óta a függetlenségi eszme szolgálatában áll és kötelezően a nemzeti politika érdekében mindig becsülettel teljesítette. Mi, akik a lapot alapítása óta élénk figyelemmel kísérjük és annak minden állásfoglalását ismerjük, méltatlankodással utasítjuk vissza azt a gyanúsítást, melylyel a „Temesvári Hírlap”-ot, külföldi jársunkat, a délvidéki magyarság törhetlen védelmezőjét, a függetlenségi párt tagjait megtevésztve illették és amelynek sommi objektív alapja nincs. A lap, mely nemzetiségi kérdésben a szélső nemzeti irányt képviseli, nem egyszer helyt adott az opportunusabb irányt képviselő közleményeknek és így nem vonható le abból semmiféle következtetés sem, hogy a Temesvári Hírlap egy a szerkesztői megjegyzés szerint is a laza néző indifferens politikusként cikkkét közölte, mely cikkeknek a gondolatmenete éppenséggel nem azonos a Temesvári Hírlapnak irányával, amelyet a Temesvári Hírlap számos, a jelzett cikket megelőző és ugyanazt követő irányezikében a legelősebben juttatott kifejezésre. Dr. *Fülöp Béla* udvari tanácsos, a temesmegyei függetlenségi párt elnöke, dr. *Hajdu Frigyes* országgyűlési képviselő, dr. *Sztura Szilárd*, a délvidéki függetlenségi párt alelnöke.

— **Agyonszurta.** Kaposvárt Kriszbacher István és Horváth József legények egy összetűzésből kifolyólag összeverekedtek s verekedés közben Kriszbacher egy késsel Horváthot agyonszurta. A gyilkost letartóztatták.

— **Tehervonatok karambolja.** Az éjjel a bogoszlói állomáson két tehervonat összeütközött. Az egyik vonat éppen az állomás kiterő vágányáról haladt ki, midőn egy másik tehervonat Zsolna felől jövet derékon átmetszette. Négy kocsi teljesen összeeszedődött s egy mozdony erősen megsérült. Emberekben nem esett kár. A személyforgalmat ma délelőtt átvezették a bonyolítottak le; a teherforgalom a romok eltakarításáig szünetel.

— **Adakozás az ajkainak.** Békési Dávid és neje, valamint Hadadi Sándor csegeri lakosok ma két korona nyolczannyolcz fillért küldtek az ajkai bányászerczésértelenség által sújtottak családjára. Az összeget rendeltetési helyére juttatták.

— **Egy volt osztrák miniszter halála.** Bécsből jelentik nekünk: *Pientak Lénárd* lengyel képviselő, a Körber-minisztériumnak volt lengyel tárca nélküli minisztere ma reggel meghalt.

— **Országos bucsu a Vigadóban.** Az Országos Gyermekvédő Egyesület leányosztálya márczius hó 2-án, kedden délután félöt órakor országos bucsut rendez a pesti Vigadó termeiben. Az egész Vigadót művészi kezek átalakítják falusi utcává, festői szépségű, pitvaros, rácsos kerítésű házakká. Lesz korema, többféle bolt, mindenféle bucsus sátor stb. és más ilyenféle. A gyermekereget a nyílt színpadon a legérdekesebb mutatóványok szórakoztatják majd. Lesz néptánc, epanyoltánc, zenebohóc, gyorsrajzoló, sőt fellépnek az angol Homes és Pomez testvérek is. A felnőttek részére este félkilenc órakor a Vigadó kistermében Nagy Endre kabaré-társulata s a muosai színtársulat tart előadást.

— **Aranylakodalm.** Grósz Herman látszerész és neje, szül. *Herzfelder Julia* a hónap 21-én ünnepelték házasságuk 50 éves évfordulóját. A köztisztelőben álló házaspár ünnepélyen a Kiterjedt előkelő rokonság és nagyszámu jóbarát vett részt.

— **Töltött revolver a színpadon.** Berlinből jelentik, hogy a Lindentheaterben, kisebb berlini színházban, a kellekes tévedéséből olyan baleset történt, amely könnyen végzetessé válhatott volna. Egy kiállítás darabot adtak elő, amelynek első felvonásában a hős öngyilkosságot akar elkövetni, de a revolver csütörtököt mond, a második felvonásban pedig nyílt színen merénylet történik, de akkor a revolver, még pedig egy töltött revolver, már elsül. A kellekes tévedéséből eleserelte a két revolvert, úgy hogy mikor a hős személyesítője, egy Stünkel nevű színész, előírás szerint, homlokához emelte a fegyvert és megrántotta a ravaszt, a revolver elsült és a színész kábultan rogyott össze. Két orvos kezelés alá vette a színészt, aki csakhamar magához tért, mert a golyó szerencsére célt tévesztett és csak a fejbőrt horzsolta. A színész azután bekötött fejjel tovább játszotta szerepét. Érdekes, hogy a közönség azt hitte, hogy minden hozzátartozik a darabhoz és a balesetről csak másnap az újságokból értesült.

— **Öngyilkosság az eljegyzés után.** Lipcán történt ez a megindító és iudokaiban még eddig föl nem derített eset. *Özveg Müller Jánosné* huszszentdős *Margit* nevű leánya tegnap mellbe lötte magát. A golyó átfurta tüdejét s olyan veszedelmesen megsebesítette, hogy az orvosok lemondtak az életéről. A leány vasárnap tartotta eljegyzését. Senki sem sejtte, hogy miért lett öngyilkos.

— **Véres verekedés.** Fiumében Milotics János, Belen Lajos és Jurinovic Antal kikötői munkások ma este a kapuczinusok templománál megtámadták Privitera Pétert, Lanzano Pál és Debelia olaszországi gyümölcskereskedőket és összeverekedtek. A verekedés közben Debelia kiragadta Milotics kezéből a revolvert és kétszer rálőtt Miloticsra. A verekedőket letartóztatták, Miloticsot súlyos sebével a kórházba vitték. Debelia megszökött.

— **Román lapok Maniu ellen.** Az „Ungaria” és „Ravaszul” erdélyi román lapok heves támadást intéznek Maniu képviselő ellen és azt írják, hogy Maniu éppen nem hivatott a román nép érzelmeinek kifejezésére.

— **Önként jelentkező váltóhamisító.** Tegnap este megjelent a főkapitányságon *Illés Flórián* huszonhétéves mérsáros és eladta, hogy Szentmártonkátáról egyenesen azért utazott Budapestre, hogy a budapesti rendőrség tartóztassa le. Elmondotta, hogy apósa, *Szerencsés István* nevére két darab 5000 koronás váltót hamisított, a pénzt egy aradi takarékpénztárnál fel is vette és üzletet nyitott a pénzen. Amint az üzlete virágzott, prolongálta a váltókat. Később azonban önkrement, nem tudta törlesztetni a váltókat s félt, hogy most kitűdődik a hamisítás. Ezért önként jelentkezik. A rendőrség letartóztatta *Illést*.

— **Házasság.** *Mahrer Lipót* államvasuti mérnök eljegyezte *Fröhlich Lillyt*, *Fröhlich Vilmos* szennagykereskedő leányát.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben *Polgár Kálmán* művészi ékszerterelő, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szereshetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **A magyar viselet fejlődése.** Pekár Gyula tegnap kezdte meg „A magyar viselet fejlődése” czimen két estélyre tervezett előadását a Magyar Iparművészeti Muzeumban. A következő előadása márczius 4-én délután öt órakor lesz. Az előadások díjtalanul hallgathatók. Meghívót a muzeum titkári hivatala ad.

— **Tüket nyelő nők.** Orth tanár, hirneves berlini belgyógyász, a napokban a berlini orvostudományi társaság egyik ülésén rendkívül érdekes előadást tartott, amelynek során egy tűnyelő nő boncolásánál tett tapasztalatairól számolt be. Sajátságos módon nemcsak a nő gyomrában és a belekben fordultak elő tűk, hanem a bőr alatt, sőt még a nagy ütőerben is megakadt egy-két tű. Az előadást követő vita folyamán egy másik orvos, dr. *Hausemann* egy olyan esetről tett említést, amelyben egy leány tűk elnyelésével akart véget vetni életének és miután az nem sikerült neki, foszforodatot ivott. A boncolásánál összesen 704 fémtárgyat talált a leány gyomrában, még pedig gombostűt, varrótü, szöveget és osavart igen nagy mennyiségben, mindazonáltal a gyomor fala teljesen sértetlen volt. *Hausemann* ezt azzal magyarázza, hogy a gyomor fala olyan lágy, hogy ezek a tárgyak nem találnak ellentállásra. Minden esetre érdekes, hogy ezeknek a hegyes tárgyaknak a lenyelése korántsem olyan veszélyes, mint gondolják, akár a gyomorban maradnak, akár pedig a test egyéb részeibe kerülnek is.

— **A „Favorit” lemezei.** Arra a vasárnapi hírünkre, hogyan csufítja meg gyönyörű magyar zenéket a hannoveri „Favorit” hanglemezz-gyár lemezeivel, a következő nyilatkozatot kapjuk *Aufrecht* és *Goldschmid* budapesti cégtől:

„Mint a hannoveri „Favorit” hanglemezz-gyárnak képviselői kijelentjük, hogy lemezeink jők és Magyarországon a legelterjedtebbek.”

Erre a nyilatkozatra megjegyezzük, hogy a hazai szempontnak nem tesz szolgálatot az *Aufrecht* és *Goldschmid*-cég, amikor egy külföldi gyárnak hamis hangzású lemezeit terjeszti és hogy azt a bizalmat, amelyet országszerte ismert czégeknek előlegeznek, arra használja fel, hogy silány külföldi lemezeket terjeszt, amikor sokkal jobb gyártmányokat állítanak elő hazai lemezzgyárosok. Más oldalról azt a meglepő tudósítást kapjuk, hogy a „Favorit” társaság egyéb dolgokat is megenged magának; arról van ugyanis szó, hogy ez az élelmes társaság eddigelő egy fillért sem költött a szerzői jogok megszerzésére. Azt a praktikát követi, hogy részben budapesti képviselőjének összeköttetésén révén ingyen szerzi meg a sokszorosítási jogot, másrészt, ha ennek kijárása nem sikerül, úgy se szó se beszéd, engedély nélkül sokszorosít és legfőképpen annak teszi ki magát, hogy az illető szerző egy pár lemezt lefoglaltat. Ennek az állapotnak csak a közönség vethet véget, ha a külföldi lemezek vásárlását abba hagyja és egyébként is elsőrangú gyártmányu magyar lemezeket vásárol. Ezzel a tényével nemcsak hazai iparunkat, hanem szerzőinket is támogatja.

— **Letartóztatott család.** A rendőrség letartóztatta *Szilágyi István* rozott multu ügynököt család büntette miatt. *Szilágyi István* kifözéseket, kávéméréseket szokott eladni, illetve az ilyen üzletekhez vevőket kerit. A legutóbb *Sipos György* váci-uti kifözését adta el és a vevőtől 200 koronát csalt ki.

— **Partájtestvérek!** A képviselőház mai adójavaslati tárgyalásán vígan csepültek a szónokok a házbéruzsorásokat, akik kiszípolozzák az utolsó csepp véréit is az agyonzaklatott lakóknak. Dörögtek a szónokok, amikor egyszerre, mint a szitáló hó, fehér plakátos lepte el a Ház folyosóit. A plakátokon a *Hernád-utca 30.* számú ház lakói keservesen panaszkodnak dr. *Kovács Pál* néppárti képviselő háziurra, aki házában hallatlan módon emelteti házközélmével a lakbéréket. Az írás így végződik:

Partájtestvérek, ezen házat bojkott alá helyeztük s kérjük, mindenki kerülje, valamint a felszentelt *Kovács* képviselő Muzeum-körút 16. sz. ügyvédi irodáját.

A plakátokat elolvasták az emberek. De a házbéruzsora ellen szónokló honatyák beszéde azért falra hányt borsó marad.

— **Öngyilkos pénztáros.** *Dungyarin Iván*, a szabályai szerb takarékszövetkezet pénztárnoka ma agyonlőtte magát. Végzetes tettének okát nem ismerik.

— A székesfehérvári postarablás áldozata. Ez év január hó 3-ikén volt a székesfehérvári postahivatal véres éjszakája, amelyen Kern István javítóintézeti szolga agyonlőtte Kiss Zoltán postatisztet és súlyosan megsebesítette Berényi István postaszolgát, aki bátran védekezett a rablógyilkos támadásai ellen. Berényit életveszélyes sebeivel a budapesti Szent István-kórházban ápolták, honnan ma került ki. A szerencsétlen embernek, akit a gyilkos golyója a vállán ért, egyik karja örökre béna lett. A postaszolga meglátogatta ma Szigeti István postafőtisztet az akadémia-utcai postahivatalban és szomorúan mutatta a rettenetes éjszaka emlékét, nyomorék karját. Berényi ma hazautazik Székesfehérvárra.

— Csalás a vizgán. Gyula városát most a maga nemében ritka család tartja igazgatóságban. A különös esetnek dr. Fábik Rezső, biharmegyei orvos az értelmi szerzője, aki fiának a gimnázium VI. osztályából akart a legvakmerőbb módon bizonyítványt szerezni. Még a múlt év végén megjelent dr. Fábik Rezső biharmegyei körorvos Gyulán Mérey Gyula főgimnáziumi igazgatójánál és egy miniszteri engedély felmutatásával kérte, hogy fia, Dezső, a folyó tanévben a gimnázium hatodik osztályáról magánvizsgát tehesse. A kérelem benyújtásakor azonban az orvos egy fiatal diákkal, Horváth Pállal járt a gimnáziumban, akit fia tanítójának mondott. A vizsgálatot aztán a hó közepére ki is tüzték; a megjelölt napon Fábik dr. két fiatal diákkal jelentkezett a vizsgálat letételére. Az igazgatónak feltűnt, hogy az a diák, akit most az orvos fiának mondott, már előzőleg járt az intézetben és akkor Horváth Pál tanuló néven mutatott be. A hasonlatosságot fel is említette, de Fábik nevetve megnyugtatta. És a Fábik Dezső néven bemutatott diák elégséges eredménnyel vizsgázott a kitűzött tárgyakból. Másnap szenzációs levél érkezett egy a gyulai rendőrséghez, mint a főgimnázium igazgatóságához, amely leleplezi, hogy dr. Fábik Rezső a fia tanítóját, Horváth Pált bérelte fel, hogy a fia helyett tegye le a vizsgálatot. A levélben Schwarz aláírás olvasható. A leleplezés óriási botrányt okozott; Fábik Rezső, Horváth Pállal köznyörögve kérték az igazgatót, hogy a csalást ne hozza nyilvánosságra, de a rendőrfőkapitány akkor már megtette jelentését a királyi ügyészségnek a csalás és okirathamisítás kísérlete miatt; az esetről a nagyváradi tankerületi főigazgatót is értesítették.

— Körözött könyvelő. Több fővárosi kereskedő jelentést tett Moser Antal komáromi születésű harminczkétéves könyvelő ellen család miatt. A körözött könyvelő azonos a nyáron oly nagy port felvert nógrád-verbőcei rablótámadás egyik hőseivel, akiről mint megirtuk, ez alkalommal könnyebb sértülést is szenvedett. Azóta a verbőcei vasutépítő vállalat az állásából elbocsátotta, s miután állást nem tudott kapni, különös manipulációra adta magát. A vasutépítő vállalat nevében több fővárosi kereskedőnél megrendeléseket tett. A szállított árut azután poton áron eladta és a befolyt pénzt saját használatára költötte el. A verbőcei vállalat az utóbbi időben aztán mind sürűbben kapta a fizetésre felszólító leveleket, ami természetesen föltűnt neki. Kutatni kezdett a dolog után és csakhamar rájött, hogy az elbocsátott könyvelő a bűnös. A kereskedők élén feljelentést tett a rendőrség, amely országos körözőlevelet bocsájtott ki a sikkasztó könyvelő ellen.

— Vasuti elgázolás. Ma este a Hungária-ut és a külső Kerepesi-ut kereszteződésénél a czinkotai helyiérdekű vasut 249. számú vonata elgázolta Kiss János fuvaroskocsist, amint a kereszteződésnél kocsijával a vágányokon át akart hajtani. Az ut eddig még ki nem derített okból szabadra volt állítva és ezért a fuvaros gyanútlanul hajtotta a pályatestre. A vágányokon voltak lovak, amikor közvetlen közelében észrevette a robogó vonatot. Sem ő gyors hajtással, sem a vonat gépvezetője erős fékezéssel nem tudta megakadályozni a szerencsétlenséget. A vonat a kocsit mindenestül elütötte s mintegy félszáz méter távolságra hurcolta magával. Mikor a vonat megállt, Kiss János kocsist már eszméletlen állapotban, összeroncsolt tagokkal húzták ki a romok alól, akit később a mentők életveszélyes sérüléseivel a Bethesda-kórházba szállították. A fuvaroskocsi teljesen pozdorjává törött, a lovak tagjaikat össze-vissza törve megdöglöttek. A vonat is erősen megsérült. Három kocsija erősen megrongálódott, egy kiskocsit. Az utasoknak az ijedségben kívül komolyabb bajuk nem esett. A pályatestet a vasuti személyzet rövid időn belül szabadlává tette és így a közlekedés minden fennakadás nélkül, a menetrend szerint legnagyobb rendben folyik tovább. A rendőrség a

vizsgálatot megindította, vajjon a karambolért kit terhel a felelősség?

— A férj boszúja. Tegnap este a Soroksári-ut 88. számú háza előtt Mészáros János tassi földműves megleste a feleségét, aki a házban mint cseléd szolgált s amikor az asszony a kapun kilépett, rárohant és zsebkesével hátba szurta, de csak könnyebb sebet ejtett rája. Az asszony előadta a rendőrségnek, hogy férje már régóta kegyetlenül bánik vele. Hat évvel ezelőtt levágta az orrát, ütötte-verte, sőt egyszer rá is lött. Nem bírta ki mellette a kegyetlen bánásmódot, megszökött hazulról és szolgálatba állott. Mészáros azzal védekezik, hogy az asszony hűtlen volt hozzá. A rendőrség a merénylő férjet szabadon eresztette, de megindította ellene az eljárást.

— Revolver és marólug. Az éjszaka több öngyilkosság történt a fővárosban. A nyomor és a reménytelen szerelem áldozatainak szomorú listája ma egész sereg névvel szaporodott. Glácz Miksa huszonnyolczéves szerelő a Csángó-utca 6. sz. alatt levő lakásán szerelmi bánatból föbelötte magát. Életveszélyes sérüléseivel a Rókus-kórházba szállították. — Irus Emilné, született Róz Jozefin harminczhároméves magánzó a Baross-utca 122. száma alatt levő lakásán marólugot ivott. Haldokolt, mikor a mentők a Rókusba szállították. — Ugyancsak az éjszaka került a Rókusba Steiner Nándor harmincznyolczéves könyvelő, aki az Aréna-ut 27. számú ház előtt föbe lötte magát és életveszélyes sérüléseket ejtett magát. — Kaiser Béla harmincznégyéves lakatossegéd a Murányi-utca 34. számú lakásán föbelötte magát, sebe azonban nem veszedelmes. — Nyitrai János tizenhétéves gyári munkás Újpesten az Attila-utca 28. száma alatt lügköldöt ivott. — A halál önkénteseinek gárdájában Löck István harminczhétéves lakatossegéd az utolsó, aki a Szövetség-utca 31. számú házában másodk emeletéről az udvar kövezetére vetette magát és halálra sérüléseket szenvedett. A Rókus-kórházban ápolják.

— Halálozás. Rotter Lajost, több külföldi napilap budapesti levelezőjét, súlyos csapás érte. Edes-utya, Rotter Mór magánzó 72 éves korában hirtelen elhunyt. Temetése ma, pénteken, délután három órakor volt az új izr. temető halottasházából.

Berzeviczy Natalia csillagkeresztos hölgy, Berzeviczy Aladár százados nejje 71 éves korában Bécsben elhunyt.

Hipp Dezső, a palánkai járás főszolgabírája, Bács-bodrogvármegye törvényhatósági bizottságának tagja, életének 48-ik évében e hó 25-én elhunyt.

Donath Imre kormányzósági tanügyi előadó, miniszteri osztálytanácsos ma délelőtt hosszas betegség után meghalt Finnében. Az elhunyt a fűmei magyar társadalom érdekében mindenkor fáradozott és több magyar egyesület elnöke volt.

Tegnap halt meg Budapesten Taubner Mór magánzó 93 éves korában. Az elhunyt az 1848-i szabadságharcban is részt vett és kedélyességéről már akkor is egész Tolnavármegyében híres volt. E jó tulajdonsága élete utolsó napjáig megmaradt. Az aggasztán három-négy napi gyengélkedés után csendesen elszenderült. Halálát kiterjedt családja, számos unoka és dedunoka gyászolja. Temetése e hó 28-án, vasárnap fél tíz órakor lesz a rákoskeresztúri izr. temető halottasházából.

Carlottenburgban Reinhold von Werner nyugalma-zott altengernagy ma életének 84-ik évében meghalt.

x Igyék naponta ebéd előtt dr. Hommel-féle Haematogént. Etvágya fokozódik, idegrendszer erősödik és rögtön helyreáll közérzése. Kérjen azonban kifejezetten dr. Hommel-féle Haematogént és utasítson vissza minden utánzatot.

x Fodor-féle vivóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.

x Szerencsétlen egyén, ki lábát vagy kezét elvesztette, de szerencse a szerencsétlenségben, hogy iparunk már a legnagyobb művészettel pótolja a hiányokat. A „Magyar Orvosi Műszertár“ (Budapest, VII., Rákóczi-ut 32.) jótállás mellett készít oly műlábakat és műkezeket, melyek az eőtagokhoz teljesen hasonlóak. Sok szerencsétlen tett már boldoggá e jeles magyar cég, ki legutóbb a pécsi kiállításon is ezüst éremmel lett kitüntetve. Ugyanott műfüzők, fámegépek stb. stb. a legjobban készítettnek. Részletes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küld a cég.

x Egy indiscretio, amelynek eredménye az olvasók s még inkább az olvasónők érdekében fekszik, felvilágosítást nyújt egy modern hölgy toilett-asztalának titkairól. Ott találhatók elsősorban a világhírű Czerny-féle készítmények: a pon-pás rászatej, a bőr ifjúkori üdéségének fenntartására; a egyszerű tanningéne a legjobb hajfestőszer és az osan, a legkitűnőbb szájjvíz. Prospektust egy ezekről, mint a többi készítményről készítményről küld a cég: J. Czerny, Wien, Waehring, Karl-Ludwigstrasse 6.

x A kerékpározó közönséget bizonyára érdekelné fogja, hogy Láng Jakab és fia székesfehérvári kerékpár-nagykereskedő cég nagybani 1000 képes árjegyzéke megjelent, mely a világon létező összes kerékpáralkatrészek ujdságait és a világhírű Premier és The Champion angol kerékpárok új modelljeit tartalmazza. A cég árjegyzékét díjmentesen vidékre is megküldi.

A nép itél.

Budapest, február 26.

Amíg a nőkérdést czerfelo szempontból világitgatják meg és telcharsogják a földet akadémi-kus vitákkal, azalatt a gyakorlati feminizmus lassankint magától oldódik meg. A gazdasági viszonyok alakulása belesodorja a társadalmat olyan kényszerítő helyzetekbe, amelyekből az ósdi alapokon nem tud kibontakozni. A harcok, amelyekben kenyeret akar szerezni az ember, folytonosan dühösebbek lesznek, mindig több és több energiát visznek bele a fajok, a családok a létért való küzdelembe és mindig több karra, munkára van szüksége a társadalomnak. Az asszony, aki valamikor csak a teste kőjét adta a férfinak, a gazdasági fejlődés során mindinkább belésozódik a küzdelmekbe és mindinkább több és több lesz az a munka, amely ránehezedik a „liljomvállakra“. A probiematikus pontok csomóit maga az élet oldja meg és jelöli ki az asszony helyét a gazdasági harcokban. És amíg a nép kandi pillantásokkal méri végig az új asszonyokat, akik ököibe szoritani is tudják a finoman hajlékony ujjukat és amíg örök nőiességéről és ósdi bölcseségekről prédikálnak azok, akik a buta erejükkel kivivott felsőségüket, vagy a kenyerüket féltik az asszonyoktól, addig a gazdasági és társadalmi élet maga kergeti harczba a nőket és ad nekik olyan pozíciót, amely megdöbentti a nem gondolkozókat s a lusta agyvelőket.

Ez a megdöbbenés a fejlődés legelső stádiumában kétszerkettőzi bizonyossággal bekövetkezik. Amikor a kereskedelmi pályán először jelentek meg a nők, szánakozó, gunyos mosoly szögellett az ajkak köré és tamaskodó, vénasszonyi hiteltelenséggel rázták a fejüket azok, akik a gözmozdonyt is meg akarták egyszer kövezni. Azután beleszoktak és bele-törődtek a különös állapotba és természetesen találták az asszonyok munkáját, aminthogy a Stephenson ellenségei is igénybe vették idővel a gyorsvonatot. Később telériogatták a tehetetlenek és a pályák a társadalmat az asszonyveszedelem babonájával és verejtékező félelemmel üvöltözték, hogy a nő munkájával lehetetlenné teszi a férfit. Csak nehezen ültek el ezek a kiabálások, akkor, amikor már maguk az odítóok sem tudták volna elképzelni a társadalmat asszony munkások nélkül.

Törvénytörőleg jelentkeznek ezek a lármák minden egyes új asszonyi foglalkozás beköszönésével. Az első asszonydokortótt épp úgy kinevették és épp úgy meg akarták kövezni a kollégák, mint az első hivatalnoknőt, az első kocsist vagy most Heves-megyében az első női anyakönyvvezetőket, akiket a hevesi nép nem akar elismerni és akik ellen most Heves-megyében ordítanak az a bizonyos „nép szava“. Pedig az anyakönyvvezető munkáját épp úgy el tudja végezni jegyzőné asszonyom, mint jegyző uram. A belügyminiszter nagyon jól tudta ezt, amikor a jegyzőnéket ültette a nagy matricula mellé és nagyon jól tudta azt is, hogy a szegény falusi jegyző nyomorgását legalább valamennyire csökkenteni fogja az asszonyi munka.

Nem lehet rossz néven venni a jó hevesiektől, hogy még nem tartanak ott a gondolkodásukban, mint a miniszter. Nekik új dolog az, hogy asszony fogja összeadni a Jancsikát meg a Julcsákat és asszony fogja vezetni a nagy könyvet. Még az öreg-apjuk se hallott olyat, hogy asszony rójjja a girbe-gurba betűket, mikor még az emberek ujja is olyan nehezen fordul az írásra. Elképzelhetetlen előttük, hogy az asszony mást is tudhat, mint sulykot forgatni vagy marhapörköltet csinálni és isten bölcs rendelése ellen valónak látják a dolgozó asszonyt. Az ő agyvelőjük nem tudja megérteni a dolgok egyszerűségét, mert az egész életük a megszokás jegyében öröklődik le. Nem azért esznek, mert éhesek, hanem azért, mert már megszokták.

Ebben a hevesi forradalmaeskában a maga meztelenségében és nyersségében jelentkezik az a fölfogás, amely szentséget lát a társadalom meggyőződésében és isten szavának kiáltja ki a nép handabandázását. Elszirosodott, nehezen mozgó emberi agyvelők laborálnak a meglévőnek, a má-nak szentsége előtt és kinevetnek, lehetetlennek

tartanak mindent, ami ezzel ellenkezik. Reng a hasuk a nevetéstől, amikor a Galilei megbilincseléséről beszélnek és kinevetik a dolgozó asszonyt, amikor a párokat adja össze az anyakönyvvezetői hivatalban. De szentségtörésnek tartanak, ha megmondaná nekik valaki, hogy rajtuk is fog valamikor kacagni egy társadalom, amely éppen olyan lusta lesz a gondolkodásra és éppen úgy ki fogja nevetni az első repülőgépet, mint ahogyan ők a mozdonyt kikacagták. Elrebegik az imáikat a Messiasért és minden nap, minden órában megköveznek egy most jött Messiást. És ahogy legyalázták valamikor Galileit, Zolát, Stephensont és mindenkit, aki meg merete zavarni a lusta kényelmüket, éppúgy össze fogják törni az új asszonyokat és az új embereket, akik új igazsággal akarják megváltani a földet.

(d.)

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A két férfi.

Capus Alfréd színműve a Nemzeti Színházban.

Frodította N. N. Szinte indíttatva érezném magam bocsánatot kérni, hogy a végén kezdem s mindjárt a fordításról szöveg. Valamikor, régen, ugyanis a Nemzeti Színházban mellékesnek tartották a fordítást. S bizony, sokszor olyan is volt az, hogy a modernebb, tehát az irodalomhoz közelebb álló direktorok kénytelenek voltak újra lefordíttatni a külföldi darabokat. Akkoriban megjárta, hogy valaki a nevével ki sem iratta a színlapra. De ma már a fordításnak is irodalmi és művészeti kell lennie. Vállalkoztak is elsőrendű írók és stíliszták a darabok fordítására és sem a fordító, sem a színház nem restelte a fordító nevével a színlapra tenni.

Nem állítom, hogy Capus darabjának fordítása nem irodalmi munka. De akkor miért restelli kiírni a fordító a színlapra a nevével? Szégyenli talán? Vagy szerénységből nem teszi? Vagy pedig netán a színház a régi hagyományokat akarja viszszaidézni ezzel? Ha ez az ok, akkor felhívjuk a színház figyelmét arra, hogy jobb volna talán más, nagyobb, értékesebb hagyományokat visszaidézni. Mert bizony van visszaidézni való.

De talán nagyon is sokat időztem el a fordítás mellett. Ideje, hogy magával az újdonsággal foglalkozzam. Fájdalom, nem nagyon érdemes arra, hogy hegyről-tövére, a bírálat minden mértékét ráalkalmazva, jelenetről-jelenetre végig kísérem. Capus Alfréd lokális nagyság Franciaországban. Színdarabjai Párisban tetszhetnek talán, de ott sem tarthatnak igényt még egy emberöltőre kiterjedhető halhatatlanságra is. Szereplői egészen okosan beszélnek, de minden gall esprit nélkül. A nyelvvezetben nincsenek meglepő fordulatok, vagy világos, vagy pedig szikrázó elmésségek. Inkább széles, lassu tempójú párbeszéd, amelyeknek még az az előnyük sincs, hogy túlságosan érdekesek volnának. Amolyan mindennapi színpadi beszélgetések ezek. Könyvben olvasva az az előnyük van, hogy bármikor abbahagyhatók. De a szegény színházi publikumnak a serleget ki kell innia az utolsó cseppig. Ha a párbeszéd unalmasakká válnak, az annál rosszabb a szerzőre és a publikumra. Az ember sok jelenet közben a vállát vonogatja és buzgón óhajtja, bár jönne már valami igazán érdekes. Ebben az óhajításban azután bizvást kimerülhet, mert akárhogy lesi-várja, bizony nem jó az igazán színpadilag és irodalmilag érdekes dolog. A publikum óhajítása végig csak óhajítás marad, melyet sem a szerző, sem az előadás kielégíteni nem tud.

A szerzőnek azonkívül éppenséggel nincs mondanivalója. Cselekménye a darabnak abszolút nullává zsugorodik össze. A jöviteltű publikum tudja mindjárt elején, hogy a két szerelmes: egy férjes nő és egy nőtlen ur egymáséi lesznek valahogy. Erre a valahogyra még talán az első felvonásban s esetleg a másodikban is kíváncsi lehetünk, de már a játék további folyamán észreveszük, hogy ez nem képzeltető másképpen, csak

ugy, ha a férjes asszony egyszerűen elvállik a férjétől és nőül megy ahhoz, akit szeret.

Eppen ez a végzete a darabnak. Mert a szerző nem tudott más megoldást találni. Sem a cselekménynek nevezett bonyodalomban, sem a megoldásban nem tudott valami olyant kigondolni, amit messzemenő jóakarattal is invenciónak lehetne nevezni. Ugy morzsolódik le a darab jelenetről-jelenetre, hogy álmos unalommal megadjuk magunkat sorsunknak. Ha Cs. Alszeghy Irma játéka nem vinne az eleven élethez hasonló, művészi elemet a játékba, akkor igazán nem volna benne semmi, a miért érdemes volna visszaemlékezni az egész estére.

A cím szerint két férfi áll egymással szemben s a tartalomból kiderül, hogy két nő is szemtől szemben áll. A jellemfestések oly szerencsétlenek, hogy a szerzőre mindent rá lehet fogni, csak azt nem, hogy kiváló karakterrajzoló.

Szembe akar állítani két férfit. Az egyik ideális férfikarakternek akar látszani, a másik ideális torzkép. Persze, hogy a torzkép a férj. Paul Chemplin a férj. Tele haszonleséssel, hiúsággal, stréberséggel. Szeretne hirtévre vergődni s nem válogatós az eszközökben. A felesége eszmény, szép nő. De azért, amikor Champlin meglát egy félkokottot, nyomban beléseret és csábításának nem tud ellentálni.

De hát milyen a másik férfi, akit oly ideális színben akar a szerző bemutatni? A neve Marcel Delonge. Felesége nincs, de egyebe sincs. Többek közt nincs foglalkozása. Én a magam részéről nem szenvedhetem az olyan szalonférfiakat, akiknek nincs foglalkozásuk. Ez kérkedik vele, mondván, hogy el sem tudna a munkájával tartani egy nőt. Örökölt egy kis vagyonkát, abból éldegél. De hát — melyik férfin nem esett meg — rajta is megessett, hogy a szerelem szívóig ért. S mert a nő, a kit szeret, jómódhoz szokott, a szerelmes legény megpróbálkozik a börtenszerencével és — veszt.

Ilyen a Capus-féle ideális férfi. Köszönjük szépen; nem kérünk belőle. Mi egészen másképpen tudjuk és akarjuk elképzelni az ideális férfiakat.

Azonban a darabban szereplő hölgyek nem így gondolkoznak. Szerelmesek az ideális férfibe. Champlin felesége is szerelmes belé és egy félkokottot emlegetve mondható hölgy is szerelmes belé. Ez már a szalonhűsök sorsa a színpadi szerzők jóvoltából.

Most következnek a bonyodalom. De ez leleményben oly koldusszegény, annyira üres, tartalmatlan és érdektelen, hogy elmondásra alig érdemes. A félkokotte felajánlja kezét, szívét és vagyonát Delongének. Persze, hogy visszautasítja. A kokotte erre boszúból elcsábítja az erényes asszonyt férjét, mert kitalálja, hogy Marcel azért utasította őt vissza, mert szerelmes Champlinnébe. A dolog úgy fordul, hogy Champlinné megtudja a viszonyt s most már oka van válni a férjétől. Kissé habozik ugyan — tisztességesnek rajzolt nők mindig haboznak — mert lánya van s kész lánya kedveért megbocsátani a férjének. De azért van itt a szerző, hogy az erényes nő meg ne boosáthasson. Ajtó mögül meglepi, amint a férj megint ölelkezik a kokottal. Most már vége mindennek: a házasság elvállik s Marcel nőül veheti az elvált Champlinnét, föltéve, hogy el tudja tartani.

Ez az ajtó mögül való meglepés legkiáltóbban bizonyítja, milyen leleménysszegény a szerző. Ötven év előtt oldottak meg ilyen eszközzel bonyodalmat és akkor is csak ügyefogyott szerzők. Ma már ajtkibgyesztve fogadhatja a publikum az ilyen megoldást s következtethet belőle az egész darab értékére.

Jár-kél a darabban egy öreg urhölgy is, aki a szerelmesek jó szellemét van hivatta képviselni. De igen keves értékű jellem és nem érdemes, hogy foglalkozzunk vele már csak azért se, mert veszedelmesen lasonlit viselkedés dolgában valamely alkalomcsinálónához.

Az előadás alig érte el a közepesség színvonalát. Az ilyen cselekménytelen, fecsegéssel tele darabot talán úgy lehetne megmenteni, ha a párbeszéd gyorsan és frissen leperregnek s az előadás tempóját minél sebesebbé teszik. E helyett az elő-

adás lomhaság dolgában ritkította a párját. A szereplők nagyrésze elnyújtotta mondókáját s olybá tünt fel, mintha mindegyik egy szóból százat akart volna csinálni. Kétségbeejtő lassúsággal ment minden, melyet még fokoztak a hosszú felvonásokozók. Champlinnét Cs. Alszeghy Irma játszotta. Ő s az ő játéka volt az est fénypontja. Nőieségével csak úgy hatott, mint szenvedélyességével. Természetes volt a szenvedély kitöréseiben is és éppen ez tette játékát művészivé. A közönség figyelmét majdnem teljesen le tudta kötni. Ugyanily művészi volt Rákosi Szidi játéka, aki az öreg urhölgy szerepét kapta. De a szerep kétes volta a sikert is befolyásolta. Lenkei Hedvig játszotta a félkokotte Jaqueline szerepét. Sok gondal játszott s nagy studiumot szentelt a szerepnek. Alakítását részleteiben is kidolgozta. Volt is bizonyos mértékben játékának hatása. Pazar toilettejei voltak. De a második felvonásbeli estélytoilette minden pazarsága mellett nem volt eléggé deczens s színei kissé papagájszerűen voltak összeállítva. A toilette nem deczens volta nem felelt meg a szituációnak. Vendégei előtt föltétlenül tisztességes színben kellett feltűnnie a szerep szelleme szerint. Ezt pedig ezzel a toilette-el nem dokumentálta. Somlai Artur játszta a Marcel Delonge szerepét. Intelligenciával és nem minden finomság nélkül játszott, de ő is kétségbeejtő lassúsággal beszélt, ami még vontatottabbá tette a darabot. Pethes és Gál voltak az egyedüliek a férfiak közül, akik gyors tempóban játszottak. Kár, hogy Pethes szerepe elleszenves és Gál csak epizódszerep volt. Jó volt egyetlen jelenetben Molnár Rózi, aki egy félvilági nőt helyes felfogással és kellő színzéssel ábrázolt.

És így a darab is, az előadás is baljóslatu csillagzat alatt járt. A darabot megint csak úgy halaszták ki találmára a külföldi darabok sokaságából mérlegelés és minden szigorú kritika nélkül. Akárki választja meg a darabokat a színházban, nem lehet ráfogni, hogy mélyreható ítélete, vagy szerencséje volna. A szerencse néha ér annyit, mint a mélyen járó ítélet, de csak néha. Mert a szerencse hűtlenné lehet, ám a helyes ítéletképeség megbízhatóbb valami. Nem csoda tehát, ha a publikum ilyen lanyhán fogadta a darabot és megint csalódással távozott a színházból.

Timár Szaniszló.

(*) Az Operaházban ma este, abból az alkalomból, hogy d'Albert Jenő egy napra Pestre rándult, népszerű dalművét a „Hegyek alján“-t adták. A mai előadástól az igazgatóság nagy sikert várt, ami azonban sajnos nem következett be. Pedró személyesítője, Környei annyira berekedt, hogy nem volt képes egyetlen hangot sem tisztán énekelni. Szinte kin volt hallgatni, amint a különben ritka talentumu énekes rémitő hangtalanságával végig vergődött meglehetősen hosszú szerepén. Természetesen megfosztott bennünket a dalmű magas zenei szépségeinek tiszta élvezetétől, melyhez nem tudott közel vezetni bennünket még a minden kritikát kiálló többi művésznek játéka és éneke sem. Ez a zavaró és művészi illuziót rontó körülmény kinosan érintette úgy a jelenlévő szerzőt, mint a színházat zsufolásig megtöltő közönséget.

(*) Kamarai zene. Hubay és Popper mai trió-estéjén Backhaus Vilmos ült a zongoránál. A hírneves fiatal művész játékát már több ízben behatóan méltattuk. Ami róla legutóbb, lapunk tegnapi számában el volt mondva, ahoz hozzáadni, vagy azon módosítani valónk nincs. Az ő technikai virtuozitását megcsodáltuk ma is, úgy Beethoven és Csajkovszky trióiban, mint Schumann néhány apróságában, de előadása nem tudott sem magával ragadni, sem egyáltalán mélyebb benyomást tenni reánk. Olyan az ő játéka, mint a tűzi-játék: káprázat, gyönyörökötlet, de nem melegít. Azért volt ma nagyobb hatása Csajkovszky briliáns triójának, mint Beethoven mélyeséges remekművének. És ezt az aránytalanságot Hubay és Popper előkelő művészete sem volt képes helyesbíteni.

(*) Az Opera műsora. Az Operaházban holnap, szombaton Beethoven klasszikus operáját, „Fidelio“-t adják. A címszerepet Wasquesse énekl. Marcellina Szoyer, Florestan Arányi, Fer-

nandó Kornai, Rocco Szendrői, Pizarro Ney B., Jaquino Kertész, első fogoly Juhász, második fogoly Kárpáth lesz, Vezénylő karmester Kerner István, rendező Alszegey K. főrendező. Vasárnap felelevenítik Donizetti melódikus dalművét „Lamermoori Lucía“-t, melynek czimszerepét Sándor Erzsé, más főbb alakjait pedig Lunardi, Takács és Szemere adják. A dalmű után a Hívós-Guerra féle „Csodaváza“ című ballet kerül színre.

(*) **Shakespeare tünderei.** A Műbarátok Körében ma délután dr. Berzeviczy Albert v. b. t. t. „Shakespeare tündereiről és boszorkányairól“ tartott érdekes előadást nagyszámu és előkelő közönség jelenlétében. Berzeviczy előadásában Shakespeare színműveiben előforduló tündérekkel és boszorkányokkal foglalkozott. Tündérek a nagy brit költő két darabjában léptek fel: A „Szentivánéji álom“-ban, és a „Vihar“-ban. Az előbbiben, mely ifjúkori műve — a kelta népfajoknál kifejlesztett tündér-mitológia alakjait oly bájos és költői mezbe öltözteti, hogy a tündérvilágot az utána következő költészet nem is tudja másképen elképzelni és megjeleníteni, mint Shakespeare módjára. Míg a Szentivánéji álom tünderei dévajokként uralkodnak az emberek felett, a Vihar tünderei nemes célt juttatnak diadalra. Az előadó ezután találóan jellemzi a boszorkányokat és kifejti, hogy habár Shakespeare maga tápot nyújtott a különböző magyarázatoknak, legjobban e tekintetben koncepcióit minden értelmezés és modernizálás nélkül híven követjük a színre hozásban. A nagyjétkü előadást a közönség zajos tetszéssel fogadta. Utána a Műbarátok Köre teát rendezett tagjai és a megjelent vendégek részére.

(*) **Gyermekkirály.** A Nemzeti Színházban a jövő héten, pénteken mutatják be Porzolt Kalmánnak „Az asszony“ című nagysikerű társadalmi dráma szerzőjének „Gyermekkirály“ című új darabját, melyet az Akadémia a száz aranyos Kőcsán-díjjal jutalmazott. A darab történeti színműrajta és a Hunyadiak korában játszódik. V. László király szerelmi története képezi a cselekmény magvát. A színház elsőrangú szereposztásban, fényes és korhű kiállításban mutatja be az újdonságot, amelynek második előadása szombaton, a harmadik pedig vasárnap este lesz.

(*) **Rousseau — daljátéka.** A bécsieknek ritka élvezetben lesz részük: A nagy Jean Jacques Rousseau egy porlepte daljátékát ásták ki az archívumokból és főúri műkedvelők egy jótékony-célú előadás keretében fogják színrehozni. A darab címe „Le Devin du Village“ s dal- és némajáték ténnyel, melynek zenéjét is Rousseau szerzte. 1752-ben XV. Lajos előtt Fontainebleau-ban játszották először.

(*) **Az újságkiadó tisztviselők művészestélye.** Az Újságkiadó Tisztviselők Országos és Országos javára vasárnap, e hó 28-án, a Royal disztermében tartandó művészestélyének végleges műsora a következő: Wagner „Tannhauser“, nyitány, előadja az I. ker. honvédszenekar vezérese Bachó karmester vezetésével. Gilda nagy áriaja Verdi „Rigoletto“-jából, éneklő Sándor Erzsé. Csipkerózsika, ezotirikus költemény Sas Edétől, előadja Csontos Gyula. Ária Massenet „Manon“-jából, éneklő Bendiner Hedy. Kurucz-dalok, éneklő Venczell Béla. A „Koldus hercegnő“ Nelson Rudoltól. Kornai Berta szobaleánya, éneklő Kornai Berta. Tréfás monológ, előadja Sarkadi Aladár. Chopin Valse e-moll, zongorán előadja Kabos Ilonka. Új kuplék, éneklő Ferenczy Károly. Cabaret-dalok, éneklő Németh Juliska. Operetteraszletek, éneklő Király Ernő. Az énekszámokat zongorán kíséri Stefanidesz, a Vígyszínház karmestere. Kezdete 9 órakor.

(*) **Carandache meghalt.** A legünnepeltebb francia karrkaturisták egyike, Carandache ma váratlanul, szívezhűdés következtében meghalt. A világhírű művész mindössze negyvenkilenc évet élt. Alig volt harminczéves, amikor feltűnt rajzaival s azonnal több mint tíz évig ő volt a legkeresettebb karrkaturista, de aztán kezdett elhomályosulni hírneve s ez a művészt teljesen elkésértette. Hetenként jelentek meg pompás képsorozatai a „Figaro“-ban, amelyek kipellengézték a párisi bourgeois-t, a legfantasztikusabb kosztümökben. Carnot elnök idejében afloat dícsőségének legmagasabb fokán Carandache, amikor az el-

nököt vette tollhegyre. Ezek a képei örökbecsűek. Évente 100.000 franknál is többet keresett Carandache, roppant fényűzően élt, annál nehezebben tudta elviselni dícsőségének hanyatlását és rengeteg jövedelmének alapos megcsappadását. Még egyszer megpróbálkozott, hogy visszaszerezze kelen-dőségét s vele fejedelmi keresetét, karrkaturák helyett tarkábbnál-tarkább színű komikus életképeket festett, amelyek tetszettek is különösen a párisi hölgyeknek, de távolról sem jövedelmeztek oly sokat. Carandache legutóbb betegeskedni kezdett, került egykori fényes társaságait s önmagával is meghasonlott.

(*) **A Miénk kiállítása a Nemzeti Szalomban** állandóan nagy látogatottságnak örvend. A kiállítást tegnap meglátogatta gróf Andrássy Gyula belügyminiszter is gróf Andrássy Tivadarné társaságában és hosszabb időn át szemlélte a kiállítást. A művásár is nagyon jól indult, amennyiben eddig 30-nál több mű talált vevőre.

(*) **A Színművészeti Akadémia** e hó 27-én, szombaton saját színpadán (Uránia) Gál Gyula tanár vezetése mellett növendékeivel vizsgálati előadást tart. Ez alkalommal színre kerül Szemere György négyfelvonásos színműve: „Erősek és gyengék“. A főbb szerepeket játszzák: Makay Margit, Sasvári Magda, Sziráki Etel, Apor Sándor, Forgács Sándor, Kardos Géza, Kertész István, Lévai Elemér, Mészáros Sándor, Molnár Antal és Szemere Gyula.

(*) **Az Andrássy művészeti ösztöndíj határideje.** Az Országos Képzőművészeti Tanács által hirdett gróf Andrássy Dénes-féle két négyezerkét száz koronás ösztöndíjnak pályázati határideje e hó végén jár le. Mivel azonban a hó utolsó napja vasárnapra esik, a műveket legkésőbb szombaton délig fogadják el a Szépművészeti Muzeumban.

FŐVÁROS.

(*) **Középitési ügyek.** A főváros középitési bizottsága ma délután Rózsavölgyi Gyula alpolgármester elnöklése mellett ülést tartott. Napirend előtt dr. Hajós Zsigmond a Margit-hid pesti oldalán létesítendő parkok dolgában szólalt fel és azt indítványozta, hogy a bizottság a parkmunkálatok megkezdését a tavaszra határozza el. A bizottság ehhez hozzájárult. A napirendre áttérve a bizottság vita nélkül fogadta el a Palota-ut, az Árbócz-utca, a Vas-utca rendező tervét és a Köröndön lévő parkok átalakítását. A Stefánia-, István- és Aréna-ut közötti térség parkozására nézve a bizottság hozzájárult az ügyosztály, illetve a mérnöki hivatal előterjesztéséhez. Kun Gyula tanácsos a kisajátítási albizottság nevében bejelenté, hogy az albizottság ellen egy konkrét esetről kifolyólag erős támadást intéztek. Kéri a bizottságot, hogy az ügyet magát halgassa meg és járuljon hozzá az albizottság későbbi felolvasandó nyilatkozatához. Dr. Schmelhegger Árpád ismerteti ezután az ismert Csalogány-utcai kisajátítási ügyet, felolvassa a pénzügyi osztálynak erre az ügyre vonatkozó jelentését és a pénzügyi bizottság előtt tett javaslatát, amelynek alapján tudvalevőleg az ügyet ebben a bizottságban elvetették. A kisajátítási albizottság erre szerdán ülésre jött össze, amelyben óvást emelt a pénzügyi ügyosztály előterjesztésében foglalt állítások ellen, s egyuttal küldöttségileg kereste fel a polgármestert, akit arra kért, hogy a bizottságnak elégtételt szerezzen az öt időközben ért sajtótámadásokkal szemben. Kun Gyula tanácsos ismertette ezután a sajtótámadásokat, amelyek felett, ha nem lettek volna olyan sértők, talán napirendre tért volna az albizottság, vagy ha az azokban felhozott kifogások jogosak lettek volna, azokat tisztelettel tudomásul vette volna. Kéri, hogy a bizottság az óvást helyesléssel fogadja, az ügyet e részben befejezettek nyilvánítsa és járuljon hozzá ahhoz, hogy a kérdéses kisajátítási ügy bírói eljárás tárgyává tétessék. A középitési bi-

zottság ehhez hozzájárult. Ezután felolvasták a kisajátítási albizottságnak szerdai üléséből kifolyó jelentését. A bizottság ezt a jelentést, amelyet Kun Gyula, mint a kisajátítási albizottság elnöke és dr. Schmelhegger Árpád fogalmazó irtak alá, azzal a megjegyzéssel vette tudomásul, hogy az albizottság csak addig függeszti fel működését, amíg a hatóság a panaszt be nem adja a bírósághoz. Ezután a napirend hátralevő részét tárgyalta le a bizottság, amelynek legfontosabb tárgya a Tabánból a Gellérthegyre vezetendő síkló engedélyezése volt. A mérnöki hivatal az engedélyezés mellett nyilatkozott s ezt a nézetet az ügyosztály is magáévá tette. A bizottság kisebb vita után hozzájárult a javaslat-hoz. Elfogadta a bizottság az I. körületben lévő Gyopár-utca és Kelenhegyi-ut között tervezett új ut ügyében a mérnöki hivatal tervét. Több kisebb telek felosztási ügy elintézése után az ülés véget ért.

(*) **A főváros legközelebbi közgyűlése.** A főváros törvényhatósági bizottsága a jövő szerdán, márczius 3-án, délután négy órakor rendes közgyűlést tart, amelynek napirendjén a következő tárgyak szerepelnek:

Előterjesztés az Országos Szakszervezeti Tanácsnak a munkanélküliség tárgyában beadott kérvényére. A fővárosi szegényházak kérosztályai orvosi állásainak és az orvosok illetményeinek rendezése. A belügyminiszter leirata a központi fertőtlenítő intézet 1909. évi költségelőirányzata tárgyában. A Ferdinánd-téri élelmi piac ideiglenes rendezése. A Budapesti Közuti Villamos Vasut-társaság által az Ó-buda Főter-Ó-budai temető és a lipótvárosi vonal költségeinek fedezésére ki-felcsátandó kölcsönkötvények tervezete. A Budapesti Közuti Vasut-társaság állatkerti vonala egy részének átépítése. Előterjesztés a Budapesti Városi Villamosvasut r.t. kérvényére új kocsik, a Ferencváros területén létesítendő kocsiszín és egyéb beruházások költségvetésének jóváhagyása ügyében. A löversenyteri totalizátor reformja. A kereskedelmi és iparkamarai tagválasztás előkészítésére és végrehajtására hivatott központi bizottság megalakítása. Az automobil-közlekedési szabályzat. A Prinz Heinrich Fahrt automobil-kirándulás részére felajánlott fővárosi tiszteletdíj fedezete. A légszuszogóinak megváltásának előkészítése körül felmerült kiadások végleges elszámolása. Az Üllői-uton lévő József főherceg honvédszár-laktanya kibővítése. A Népszínház 1909. évi költségelőirányzata. A fővárosi kózkórházak 1907. évi zárszámadásai és 1909. évi költségvetése. Ezenkívül számos felebbezés, szabályozás, tulkiadások fedezete, kegydíjazás szerepel a tárgysorozaton, amely 90 ügyet ölel föl.

(*) **A Nagy-körut villamos közlekedése.** A Nagy-körut forgalma egyre nagyobb. Bizonyos időszakban a zsufolt kocsik miatt a közönségnek hosszabb ideig kell várakoznia, amíg valamely kocsin helyet kap. A városi villamos vasut ezen a bajon most segíteni kíván és ezélba vette, hogy a Nagy-köruton a Boráros-tér és Nyugoti pályaudvar közt is pótkocsikat járat. Erről most beadványban értesíti a társaság a főváros tanácsát és kéri fogja tőle, hogy a Boráros-tér és Nyugoti pályaudvar végpontjain hurokvágányt létesíthessen. A Nyugoti pályaudvar hurokvágányát úgy tervezik, hogy a villamos kocsik a Nyugoti pályaudvartól befordulva a Gyár-utczába, kiágaznak a Podmaniczky-utczán át a körutra.

(*) **A Margitsziget átvétele.** A fővárosi közmunkák Tanácsa november közepéről kezdődőleg leltározási munkálatokat folytat a Margitszigeten, amely tudvalevőleg József főherceg tulajdonából a fővárosi alap birtokába megy át. A leltározási munkák során összeirtak a Margitsziget területén lévő minden épületet, föbbeülték a házakat, a forrásokat, sőt az egyes költöbültvények és a híres főhercegi kertészet áráit is megállapították. A leltározási munkálat, amelyet a rendkívüli kemény tél némileg hátráltatott, néhány nap múlva véget ér és azután a kormányval együttesen tárgyalni fog a főváros, hogy a Margitsziget további sorsát és beosztását elhatározza. Ez a munkálat igen sürgős a botanikus kert miatt. Ugyanis a botanikus kertnek a Margitsziget közepét jelölték ki új helyül, mert a mostanin, az Üllői-ut végéle a belgyógyászati klinikák foglalják le, melyeknek építkezése már véget ért és a nyáron a nemzetközi orvosi kongresszus alkal-mával ünnepelesen meg fogják nyitni. Ilyen módon a botanikus kert otthon nélkül marad s már most is a klinikák közé ékelte néhány önyü területen szorong.

Angol készpénzrendszerü

országosan ismert első-rangu uri szabó-termek szállít mérték szerint, kifogástalan kelméből, többszöri próbával. prima munka.

Téli kabátot . . 35 frtért
Smoking-öltönyt 35 „
Frakk-öltönyt . 45 „
Prima öltönyt . 30 „

IV. körület, Belváros
Magyar-u. 3.
I. emelet. Telefon 116-59.
Kossuth Lajos-n. mellett

(A két legégetőbb baj. A főváros lakosságának két legégetőbb baja: a drágaság és a lakáshiány. Mind a kettőre esztendőnk óta keresik a segítő eszközöket, a főváros is, a kormány is. Sajnos, mind a két baja a lakosságnak változatlanul fennáll, mert az aktaszzerűen kezelt segítő módszerek csak papíron maradtak, a gyakorlatban belőle nem láttunk semmit. Ezt a szomorú tényt konstatació a közigazgatási bizottság abban a jelentésében, amelyben a drágaság és a lakáshiány ügyében sürgős jelentést intézett a miniszterelnökhöz. Ezek az újabb sürgetések valamit változtatnak a helyzetben, amely bizony már-már teljesen türhettelen.

(Hírek a tanácsból. A tanács a Fővárosi Kereskedők Egyesülete által ez évben rendezendő kirakatverseny céljaira ötszáz koronát engedélyezett. — A tanács a könnyebb természetű beszédek hibák leszkutatásának különböző módjaiban, fogásaiban való tájékozódás, illetőleg azok elsajátítása céljából 62 tanító, tanítónő és óvónő számára a rendes tanítási időn kívül tanfolyamot rendez, amelynek vezetésével dr. Mihály József szakfelügyelőt bízta meg.

(A gépkocsi-közlekedés. A főváros közlekedésügyi bizottsága március hónap elsején, hétfőn délután öt órakor Rózsavölgyi Gyula alpolgármester elnöklésével ülést tart. Az ülés tárgya a gépkocsi közlekedéséről szóló szabályrendelet tervezete.

(Az új mutatványos-telep. A Városligetben a tél folyamán nagy változás ment végbe, a mutatványos-telep, a czirkusz, a panoptikum, a lövőházak, a mozgókép-színházak elköltöztek a régi helyükről, amelyet ugyanis a város tanácsa paroktatni akar, hogy a most épülő új Artézi-fürdő szép és kellemes környezetbe jusson. A mutatványos bódék költözése már az őszel megkezdődött. A Hermina-utól az Állatkerthez kanyarodó ut mentén, illetve azon túl a vasut, a Hermína-ut, majd az állatkert és a czirkusz által határolt területet parcellázta föl a főváros a mutatványosok számára. Egészen fővárosias, egészen ujszerű jellege lesz ennek a telepnek, amely nagyrészt már a jövő hónapban megnyílik. A különféle bódék, a lövőházak, a Paprika Janosi közö vannak ékelve. Már tető alatt áll az a magyaranyu épület, amely Feszty Árpád festőművésznőnk a magyarok bejövetele című hatalmas körképének készül. A régi helyen mindössze a Sziklay Kornél Kis Színháza és a Müszinkör maradt meg. A fölösött, összeturkált területen a főváros kertészei legközelebb hozzáfognak a parkozási munkálatokhoz és a fővárosi pavillon mögött kezdik lerakni a világfürdőnek készülő új Artézi-fürdő alapjait.

(A hadmentességi díj fizetése. A IV. ker. eljárássága újlag felhívja mindazon védőköteleseket, kik a védőkötelezettség alól bármely okból az 1898—1908. években mentettek föl a hadmentességi díj fizetése alól felmentve nincsenek, hogy az 1909. évi hadmentességi díjak kivételése céljából köteleességüké tett bejelentéseket, amennyiben azokat a folyó évi február hó 28-ig kitűzött határidőben még be nem adták volna, az ezennel 1909. évi március hó 8-ikáig (bezárólag) meghosszabbított határidőben a IV. ker. adószámviteli (hadmentességi díj) osztályában (IV., Váci-utca 62. sz. alatt, III. emelet 32. sz. ajtó alatt) saját, esetleg a családfő adókönyveskéjének, valamint a múlt évi díj-könyveske felmutatása mellett, a délelőtti hivatalos órák alatt pontosan és készen megírva annál is inkább nyújták be, mert különben a kivetett hadmentességi díj háromszoros egész hatszoros összegének megfelelő, behajthatatlanság esetében elzárásá átváltoztatandó pénzbírságban fognak elmarasztaltatni.

EGYESÜLETEK.

(—) Az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének közgyűlése. Az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete április 18-án, vasárnap Budapesten rendes évi közgyűlést tart. A közgyűlésen botanikusok az egyesület tevékenységéről szóló évi jelentést, a számvizsgálók jelentését, megállapítják a jövő évi költségvetést, foglalkoznak az alapszabályok módosításával és kiegészítik az igazgatóválasztmányt. Az indítványok során tárgyalják Stassiák Jenő igazgató választmányi tagnak a nyugdíjtörvény módosítása ügyében benyújtott indítványát. A terjedelmes évi jelentés részletesen ismerteti azokat az eredményeket, amelyeket az egyesületnek buzgó munkájával a múlt évben sikerült elérnie. Önérzettel hangoztatja végül a jelentés, hogy az igazgatóválasztmány mindenkor híven igyekezett tolmácsolni a tisztviselői kar kívánalmait és minden alkalmat megragadott arra, hogy a tisztviselőkar érdek-képviselőnek tisztét méltón tölthesse be. Az egyesület eddigi működése — örömmel konstataálhatják — pozitív sikereket mutat fel, ami az egyesület tevékeny működése mellett annak a jóindulatnak is jórészt az eredménye, amelyet a kormány a tisztviselői kar irányában tanúsít.

(—) Felolvasás a dán birtokpolitikáról. A Magyar Társadalomtudományi Egyesület ma folytatta az európai birtokpolitikáról szóló felolvasásainak sorozatát. A Magyar Mérnök- és Építészegylet nagyterme zsufolóságig megtelt előkelő közönséggel, amely nagy tetszéssel hallgatta végig Szeberényi Lajosnak Dánia birtokpolitikai viszonyairól tartott előadását. A nagyrészt érdekes előadást a jelenvolt nagyszámu hallgatóság lelkesen megélezte.

(—) A Székely Egyesület évi rendes közgyűlése március 28-án, vasárnap déli 11 órakor tartja meg Budapesten a László-féle gimnázium dísztermében (V., Hold-utca 19.). A gyűlés tárgyai: Titkári jelentés az egyesület 1908. évi működéséről. Jelentés az 1907. évi pénztári számadásról; a pénztár jelenlegi állapotáról s az 1909. évi költségvetés megállapítása. Elnök, alelnökök, központi és vidéki választmányi tagok választása.

Mulatságok.

** A Ferencvárosi Torna Club bálja. Szombaton este tartja a FTC. ez évi eite-bálját a Magyar Tisztviselők Országos Egyesülete helyiségében (Esztérházy-utca 6.) A mulatság az óriási érdeklődés után itélve, az előző évek sikereit is felülmúlja. A 250 tagu hölgybizottság, élén dr. Springer Ferencné, dr. Melly Béláné, dr. Hecht Ernőné, dr. Cseléy Józsefné, Kárpáti Béláné, dr. Waigand Józsefné, dr. Viola Emilné, Retter Gyuláné, dr. Büchler Lipótné, Hajdó Istvánné stb. stb. lelkes agitációval van a bál sikere érdekében. A 300-as férfi-rendező-bizottság, melyhez még a társesületek tánczólagárdáj csatlakoznak, a jó hangulatot biztosítják. Ezekhez járul még Csóka Józsi cigányprímás meglepetése is, ki a mulatságra új FTC. oszárdat írt. A bál sikere érdekében az egész IX. kerület buzgólkodik, mert ez a club bírja a kerületi társadalom teljes szimpátiáját. Az est sikere bizonyára méltó is lesz a club sportsikereihez.

** Protestáns-bál. A budapesti protestáns egyetemi és főiskolái hallgatók Bethlen Gábor Köre március 4-én tartja Bethlen-estélyét a Magyar Tisztviselők Országos Egyesületének összes termeiben. Az estély programját zeneszám, ének és felolvasás képezi, melyet tánc követ. Az oddigi kilátások szerint az idei Bethlen-estély felül fogja múlni az oddig tartott és fényesen sikerült Bethlen-estélyeket is.

** A Typographia Sport Club március hó 6-án, szombaton este a VI. ker. Függetlenségi és 48-as Kör összes helyiségeiben (VI., Andrássy-ut 67. I.) atléta-bált rendez.

** Táncestély. A Magyar Kiviteli és Csomagszállítási R. T. tisztviselői március 6-án az Egyesült Lipótvárosi Polgári Kör összes helyiségeiben (V., Akadémia-utca 3.) kabaréval egybekötött jótékony célú táncestélyt rendeznek. A tiszta jövedelmét az alkalmazottak segélyalapjának javára fordítják.

** Az Államvasutak gépgyára tisztviselőinek olvasóköre március hó 6-án, szombaton, saját helyiségeiben (X. ker., Kőbányai-ut 23. szám) a m. kir. budapesti I. honvédegyalozred zenekara közreműködésével zártkörű hangversenyyel egybekötött táncestélyt rendez.

** Az Egyetértés Társaságnak március 13-án, szombaton este kilenc órakor a Sashör összes termeiben (IV., Irányi-ut 17.) szegénysorsu tudósbetegek javára rendezendő táncestélye iránt nagy az érdeklődés. A kétszáztagu hölgy- és férfirendezés nagy buzgóságot fejt ki a siker érdekében. A meghívókat a közeli napokban küldj szét a rendezőség a hivatalos helyiségből (V., Zrínyi-utca 16.)

** Ifjúsági előadás. Budapest székesfőváros V. kerületi Ügynek utcazi községi polgári főiskolájának tanári testülete az intézet tornatermében (V., Ügynek-utca 12. sz.) az ifjúsági segítő-alap javára március 7-én az intézeti ifjúság közreműködésével ifjúsági előadást rendez.

** A Budapest II. ker. függetlenségi 48-as pártkör saját könyvtára javára március 6-án, szombaton este a budai Vigadó kistermében kabaré-előadással egybekötött táncestélyt rendez.

** A nagymihályi kereskedelmi ifjúság a létesítendő „Kereskedelmi Kör” javára március hó 13-án Nagymihályban az „Aranybika” szálló összes termeiben Jászai Mari, Kornyai Margit, Raskó Géza, Dienes Oszkár közreműködésével hangversenyyel egybekötött zártkörű táncestélyt rendez.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A bajai milliós per. A bajai milliós sorsjegy-pörben ma délelőtt Prokisch, Kátay és Szapanos szakértőket hallgatták ki. Előadták, hogy a juksza-könyvben a hatos szám eredetileg is hatos volt, míg a 702. számmal a kettes helyén eredetileg hármás volt. Sziklai Jenő sorsjegyügynök azt állítja, hogy a 41-es sorsjegyet Eckertnek adta el, míg a 40-es számu, amely nyert, a bank tulajdonában maradt. Azt állítja továbbá, hogy azt annak idején írásos nyilatkozatban adta Wágnernek, később azonban a nyilatkozatot visszakarta és eldobta, vagy összetépte. Kray elnök azon kérdésre, hogy miért dobta el a nyilatkozatot, tanu nem tudott választ adni. A bizonyítási eljárást estőre befejezték. Holnap a vád- és védbeszédre kerül a sor, melyek után az ítéletet meghozzák.

§ A „Korbács” sajtópöre. Garai Manó, a „Korbács” című hírhedt hetilap szerkesztője, 1907. év tavaszán elküldte embereit a Neumann és Ungerleider céghez, hogy a lap részére hirdetést vegyenek fel. Mivel a cég a hirdetés feladására hajlandónak nem mutatkozott, a „Korbács” 1907. évi május 8-án támadó cikket közölt ellene. A közlemény tartalmáért a megvádolt cég rágalmozási sajtópert indított a „Korbács” ellen és az inkriminált cikkért Békefy Sándor, a „Korbács” egyik alkalmazottja vállalta a felelősséget, akit a vádtanács vád alá is helyezett. Mára volt kitérve ez ügyben a fő tárgyalás, amelyet azonban nem lehetett megtartani, mert a vádlott és több tanu nem jelent meg. A bíróság a panaszos képviselőjének indítványára elrendelte, hogy a vádlottat az újabb fő tárgyalásra a rendőrség vezesse elő.

§ Agitácziós pénzek. Magyar Jenő békéscsabai lapszerkesztő egy népgyűlésen azzal apostrofálta Achim L. Andrást, hogy a Fehérvári kormánytól, valamint az országos radikális párttól százezreket kapott agitácziós czálra, de a pénzt mind megtartotta magának. Achim erre a vádra azzal felelt, hogy Magyar Jenő rágalmozásért följelentette Magyar Jenő a vizsgálat során Fejérvári Géza báróra, Kaffka Lászlóra és Kristóffy Józsefre hivatkozott mint tanukra. A békéscsabai járásbíró-ság megkeresésére a budapesti büntető járásbíró-ság a minap kihallgatta báró Fejérvári Gézát s Kaffka Lászlót s az utóbbi terhelő vallomást tett Achim Andrásra. Ma Kristóffy jelent meg a büntető járásbíró-ságon s azt vallotta, hogy ő maga Achim Andrásnak nem adott semmit s nincs tudomása arról, hogy akár Fejérvári, akár Kaffka adtak volna neki pénzt. Kristóffy a vallomásra letette az esküt s azzal a kihallgatása véget ért.

§ Weitzner János végrendelete. A gráci törvényszék mint hagyatéki bíróság ma mintegy másfél millió korona értékű értékpapirt küldött Arad város hatóságának abból a pörből kifolyólag, a melyt Weitzner János gyártulajdonos özvegye a város ellen indított. Weitzner János gépgyáros végrendeletében Arad városnak négy millió koronát hagyományozott, amely végrendeletet a gyártulajdonos özvegye pörrel támadt meg. Arad város a pört megnyerte és a ma érkezett összeg első részlete a négy milliónyit hagyományának. Még két és fél millió koronányi értékpapirt — mint a hagyatéki bíróság írja — a napokban küldi meg Arad városának.

§ Rablótámadás Ujpesten. Ujpesten a múlt évi szeptember 27-én éjjel vakmerő rablótámadás történt az István-tér és a Károly-utca sarkán. Négy osavargó: Janku Ferenc, Hahuska Gusztáv, Tárnoki Géza és Weisz Ignác megtámadták Gramantik Pál cipőszót, aki egy leánnyal sőtált, a földre teperték s elvették tőle óráját és harmincz korona készpénzt. A négy rablónak bűnügyét tegnap tárgyalta a pestvidéki törvényszék esküdtbíró-sága Bánó József királyi táblabíró elnöklésével. A rablókkal együtt bűnrészesség gyanúja miatt a vádlottak padjára került Majsai Julia is, akivel Gramantik együtt sőtált. Az esküdtbíró-ság Janku Ferencet és Majsai Juliát fölmentette a vád alól, ellenben Hahuskát, Tárnokit és Weisz bűnösnek mondták az esküdték. A bíróság Hahuska Gusztávot három évi fegyházra, Tárnoki Gézát és Weisz Ignácot két-két évi fegyházra ítélte.

§ Gelléri Szabó János végrendelete. A büntető törvényszék vádtanácsa ma délben tartott ülésében vette tárgyalás alá dr. Török Sándor védőnek felfolyamodását, melyben 1000 korona óvadék ellenében védenének, Krudy Jenőnek szabaddalra helyezését kérte. A vádtanács létezer korona óvadék

letétele ellenében elrendelte a letartóztatott végrendeleti tanács, Krudy Jenőnek szabadlábra helyezését.

§ Vádak egy katonai iroda ellen. A budapesti büntető törvényszék dr. Makutz bíró elnöklelte alatt ítélkező tanácsa ma tárgyalta Kemény (Kohn) Izor ügynök csalási bűnperét. Kemény Izor nemrégiben katonai irodát nyitott a fővárosban „Kemény és Társa” czímen. Kemény Izor a hozzáforduló ügyfelek részére vállalkozott fegyvergyakorlatok engedésének kieszközlésére, katonai szolgálat alóli felmentések megszerzésére. Rövid idő alatt 1907. év április havától kezdve nagy forgalmat csinált irodájában s több ezer koronát szedett össze a katonai ügyes-bajos dolgokban a hozzáforduló ügyfelektől. A katonai hatóságoknak feltűnt, hogy a fegyvergyakorlatokra daczára annak, hogy jóval több póttartalékot hívnak be, mégis kevesebb és kevesebb jelentkeznek. A megindított nyomozás kiderítette, hogy ezek a meg nem jelent vagy elkevése jelentkező póttartalékok rendszeren Kemény Izor katonai irodájának tanácsa szerint járnak el. Ezt a körülményt a katonai hatóságok az ügyészség tudomására hozták. A kir. ügyészség 13 rendbeli csalás büntetőért emelt vádat Kemény (Kohn) Izor ellen. A bíróság a mai tárgyaláson a csalás büntetőinek vádjai alól felmentette azzal az indoklással, hogy eljárásában a ravasz fondorlatot beigazoltak nem találta. Az ítélet ellen a kir. ügyész felebbezést jelentett be.

§ Elített szerajevói szerkesztő. A szerajevói törvényszék Jugovics Osztoját, az ottani „Srpszka Riecs” szerkesztőjét hat havi fogházra ítélte, mert lapjában tendencziózus táviratokat közölt az osztrák-magyar-szerb konfliktusról.

§ Szerelmi dráma. Két évig udvarolt Bradács István szabósegéd Kovács Juliska 16 éves gyári munkásnőnek. El is határozta, hogy a leányt nőül veszi, de letett e szándékáról, mert megtudta, hogy a leány egy kovácssegéddel elment a Hungaria-ut egyik vendéglőjébe jelmeztágyra. Bradács véletlenül szintén bevetődött oda és mikor meglátta a leányt, eltökélte magában, hogy ugy a leányt, mint magamagát megöli. Másnap már revolvert is vásárolt és lesben állott a Visegrádi-utczában, a leány lakása előtt. Alig hogy a leány elhagyta lakását, Bradács kétszer rálőtt. A golyók Kovács Juliska mellébe furdáltak és súlyos sérülést ejtettek. A budapesti esküdtörvényszék szándékos emberölés kísérlete miatt másfél évi lörtőre ítélte a szerelme szabósegédet. A kir. Kuria ma hozzájárult az esküdtörvényszék ítéletéhez.

SPORT.

() Korcsolyaverseny. Az idei hosszú tél alatt a Budapesti Korcsolyázó Egylet műkorcsolyázó gárdája hatalmasan fejlesztette tudását. Hogy a műkorcsolyázók előmeneteléről a nagyközönség is meggyőződést szerezhesen, a Budapesti Korcsolyázó Egylet vezetősége elhatározta, hogy szombaton, folyó hó 27-én este félhat órakor bemutató előadást rendez, melyen csaknem valamennyi műkorcsolyázó részt fog venni. A Budapesti Korcsolyázó Egylet felhívja az érdeklődők figyelmét erre az innepélyre, melyhez hasonló alig képes más egyet tagjainak nyújtani.

() F. T. C. — B. T. C. bajnoki mérkőzése. Vasárnap délután félhat órakor találkoznak a Fehérvári-ut pályán a labdarúgó sport terén legszébb sikerekkel dicsekedhető két régi rivális. Mindkét csapat megerősödve áll ki. Mindkét csapat csatársora lényegesen erősödött s így teljesen nyílt jellegű mérkőzésre van kilátás. A B. T. C. csapatában ismét játszik Molnár II., míg a F. T. C. csatársorában középső osztag ismét Koródy lesz. Előzőleg Nyugat-Magyarország bajnok csapata mérkőzik a legjobb II. oszt. csapattal, a N. Sp. C.-bal. A győri csapat jó tehetségű játékosai jó eredményeket értek el s így budapesti szereplésüket szokatlan kiváncsisággal várják. Délután a B. T. C. — F. T. C. III.—III. Utána pedig a II. csapatok mérkőznek. Sportjegy 1 kor. II. hely 50 fillér.

() A reprezentatív tornászcsapat budapesti első szereplése. Vasárnap, e hó 28-án délután öt órakor a Obudai Torna Egylet III. ker. Kőház-utcai tornacsarnokában díszturnázást rendez, melyen a budapesti közönségnek első ízben bemutatkozik a szövetségi reprezentatív csapat. Tekintettel arra a nagy sikerre, melyet a reprezentatív csapat Kolozsvárott ért el, a székesfővárosi sportlőrök érdeklődése is méltán ráterelődik a reprezentatív csapat bemutatkozására. Az Obudai Torna Egylet a díszturnát a szövetségi utazási alap javára rendez. A korlátolt számban kibocsátott jegyek ára 1 kor., tanulójegy 40 fillér. Felülfizetések közzétételével fogadtatnak. A tornaünnepély után társasvacsora lesz a Császár-fürdő éttermében.

KÖZGAZDASÁG.

Interkalare.

Budapest, február 26.

Az interkalare az államköltségvetésben tudvalevőleg azt a megtakarítást jelenti, amely az állami alkalmazottak létszámában rendszeresített állások be nem töltéséből ered. Régi bevett szokás ugyanis, hogy az üresedésben levő állásokat nem töltik be azonnal. Az erre vonatkozó szabályok tág teret engednek a kormánynak és alárendelt hivatalainak. Mindössze azt követelik, hogy az előléptetések évnegyedenként történjenek, de a kinevezésekre, illetőleg újonnan szervezett állások betöltésére nézve törvényről, vagy szabályról beszélni alig lehet.

Ezeket a dolgokat azért tartjuk most időszerűnek, mert az állami tisztviselők nagy várakozással néztek az idei költségvetés elé, amely egyes csoportok státuszrendezését tüzte ki czélul, beállítva lévén abba az erre szükséges költség-többlet. Hogy mennyire valósultak meg a tisztviselői kar reményei, eziránt tájékoztatást nyújtanak a napiretek között megjelenő referádák és a máris megindult újabb mozgalmak, amelyek odairányulnak, hogy egyes csoportok keresztül nem vitt státuszrendezését reklamálják a kormánnytól, más csoportoknak pedig panaszát juttassák: a kormánynak azért, hogy róluk a státuskiegyenlítésnél egészen megfélekedezt.

Ezekkel a panaszokkal, bajokkal itt foglalkozni nem akarunk, csak arra szorítkozunk, hogy ki-mondjuk azt: ha már a kormány a méltányosság utján megindult, ne álljon meg féluton. Az 1909. évi költségvetésben a kiegyenlítésre járó összeg januártól irányoztatott elő, januártól is kellene azt kifizetni. Itt interkalarenek helye nincsen. Ha már a rosszul fizetett, megélni alig tudó, nagyrészt eladósodott tisztviselői kar segélyezési akcióját a kormány a közvélemény megalapozására és kívánságára programjába vette, akkor siessen azt meg is valósítani. Azért, hogy a szokásos megtakarítások meg legyenek, sőt a betöltetlen magasabb állások után megmaradt ezek még ez évben is szaporodjanak, nem lehet a státuszrendezés ügyét megfosztani attól az intencziótól, amely éppen indító oka volt annak, nem lehet sok ezer ember óhaját és reményeit eltemetni, esetleg — hónapokig.

Az interkalare ugyanis egy szükségtelen rossz az állami alkalmazottaknak és talán egy szükséges rossz az államháztartásban. Azonban éppen itt, a milliók rengetegében az oly számot alig tevő kis összeg, amelylyel a szegény, a mai viszonyokhoz mérten még fizetés- és lekpénzfelémeléssel és státuszrendezés mellett is rosszul dotált tisztviselői kart nem lehet elkészeríteni, hogy mikor már ajkán volt a hála szava a róla, nem a szükséghez, hanem az állam pénzügyeihez mérten gondoskodó kormánynak. — elnémuljon az ajka és csak a sóhaja mondja, hogy csalódott, hogy várnia kell ismét a esekély fizetés-többletre, mint várt eddig, évekig az államszolgálatban megszokott türelemmel, megadással, néha keserűséggel, kétségbeeséssel.

Hisszük, hogy nem talál a kormánynál süket fülekre a sok ezer szellemi munkás, akiknek szellemét lenyűgözi, rugékonyságától, termelőképességétől fosztja meg a sok anyagi gond, melyen ume a fizetés-felémelés után a státuszrendezéssel akar a kormány némileg segíteni. Legjobb lenne, ha az interkalare szó egészen töröltetnék a budgetből. A régen várt magasabb állást az arra érdemmel lehetőleg gyorsan kellene betölteni. Ez emelne a tisztviselő ambícióját, munkakedvét és az államháztartás egyensúlyát — ha más nem — az interkalare megszüntése nem billentené meg.

Szigeti József.

Dr. Schreyer Jakab udvari tanácsos. Ki ne ismerné a „Schreyer bácsit”, a fővárosi ügyvédi világ e népszerű és kiváló tudású tagját, lének közgazdasági törvénykezésünk nem egy hozagpótló alkotását köszönhetjük. Mint a Magyar Kereske-

delmi Csarnok főtitkára elismerten nagy kodifikatori és jogi tudását igen nagy gyakorlati tapasztalatokkal egészítette ki, úgy, hogy a kereskedelmi törvénytárunk legértékesebb részei az ő alkotó képességeit dicsérik. Legutóbb Günther Antal igazságügyminiszter is őt bizta meg azzal, hogy a csőd-törvény revíziója, a csődön kívüli támadó jog és a csődön kívüli kényszerügyesség tárgyában törvényjavaslatot dolgozzon ki. Dr. Schreyer ennek a megbízásának már is eleget tett s ez az alkotása is a legjobbak egyike. E nagy és értékes munkálkodásának elismerésül most a király — amint értesülünk — udvari tanácsossággal tüntette ki, ami a hivatalos lapban legközelebb meg is jelenik. A kitüntetés híre ügyvédi és kereskedői körökben, mint a fővárosi társadalom széles rétegeiben osztatlan örömet kelt.

Gyáriparosok közgyűlése. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége tegnap dr. Chorin Ferenc elnöklelte mellett tartott igazgatósági ülésén elhatározta, hogy ez évi rendes közgyűlést vasárnap, április 18-án tartja meg s annak napirendjére a rendes tárgyakon kívül felveszi a vasuti adminisztrációnál legutóbb tapasztalt hiányok és bajok tárgyalását is. A közgyűlést előkészítő nagy választmányi ülést márczius 18-ára tüzte ki az igazgatóság. Ez alkalommal a Máv. tarifamegtétele tekintetében szándékozik a szövetség az egyes iparágak hozzászólásával állást foglalni. Az igazgatóság a fentiekben kívül fontosabb folyó ügyeket intézett el s a technikai muzeumnak a kereskedelmi miniszter által alakított bizottságába Fodor István és Weisz Manikéd i hatósági titkokat, a Bund Österreichischer Industrieller által pedig márczius 25. és 26-án Salzburgban rendezendő „Allgemeiner Wassertag”-ra (kongresszus a víz-jog és vízierők felhasználása dolgában) Stromszky Sándor igazgatósági tagot küldötte ki.

Lánczy Leó Nizzában. Lánczy Leó főrendiházi tag, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnöke-vezérigazgatója, ma feleségével négy heti tartózkodásra Nizzába utazott.

Tömeges fizetésképtelenség Szerbiában. A szerb közgazdasági élet válságos helyzetét mutatja az a tömeges fizetésképtelenség, amely Szerbia kereskedelmét teljesen alássa. Nemcsak Belgrádban, hanem egész Szerbiában sok a fizetésképtelen kereskedő, akik a kedvezőtlen politikai viszonyok következtében voltak kénytelenek beszüntetni a fizetéseket. A mai nap a következő fizetésképtelenségeket közlik velünk: Muffeliovics György, kereskedő, Belgrád; Ilics Janika, kereskedő, Vladonovacz; Fucsin S., kereskedő, Belgrád; Knezevics Dragutin, kereskedő, Kraljevo; Miloszavljevics Szlunój, kereskedő, Regosin; Drenovakovic Lázár, kereskedő, Baratin; Nikolic Dimitrij, kereskedő, Despetovac; Pavlovics C. Dragisa, kereskedő, Szabacz; Czirinkovic és Jovanovic, kereskedő, Kragujevacz; Gavrilovic Ivan, Natalise; Jakovlevics Mihajlo, kereskedő, Japola; Karovic A. Czézár, kereskedő, Kraljevacz.

Az „Erzsébet” gözmalomtársaság mérlege. Ma került nyilvánosságra az „Erzsébet” gözmalom-társaság 1908. évi mérlege, amely 236 korona 38 fillér veszteséget tüntet fel az 1907. évi 178.524 korona tiszta nyereséggel szemben. Ezt a kedvezőtlen mérleget nem várták szak körökben, s ezért az nagyobb meglepetést is keltett. Az igazgatóság különben lebontatja a „Pannónia-malomszárny” néven ismeretes kisebb malmát, amelynek értéke a mérlegben 1,430.734 koronával van beállítva. A márczius 6-án megtartandó közgyűlés egyébként határozni is fog a Pannónia-malomszárny végleges felhagyására és lebontására, valamint az építési anyagok és gépek értékesítése tárgyában; továbbá arra nézve, hogy az ezen malomszárnyhoz tartozó Budapest fővárosi pesti részének 1291., 1292., 1293., 1294. és 15765. sz. telekkönyvi betéteiben foglalt telkek egyesíttessenek, szabályoztassanak és szabályozásból versenytárgyalás mellett eladassanak. A társaság 1899-ben alakult, s első osztalékát 1900-ban fizette, amely 6 százalék volt. Fizetett azonkívül 1901-ben 5 százalék, 1902-ben 6.12 százalék, 1903-ban 5 százalék, 1904-ben 5 százalék, 1905-ben és 1906-ban nem fizetett osztalékot, míg 1907-ben 5 százalékot fizetett. Alapitőkéje 2.700.000 korona.

Osztrák kincstári utalványok kibocsátása. A magyar 4 százalékos állami pénztári jegyek kibocsátásának fényes sikere arra bírta az osztrák pénzügyminisztert is, hogy a költségvetési szükségletek ellátására legközelebb 200 millió korona összegben 4 százalékkal kamatozó kincstári utalványokat bocsásson ki.

Az értéktözsdeiről. Mint előre jeleztük, az indokolatlanul keletkezett háborús pánik a tőzsdén csak tisztavirágzás volt. A józan belátás lassanként elnyomta azok mesterkedését, akik mindenáron zavarokat akartak előidézni a falrafestett balkáni háborúval. Így aztán a kedvezőbb külpolitikai hírek, a mérsékeltbb orosz felfogás, s főleg a belpolitikai helyzet nyugodtabb megítélése a tőzsde irányzatát megszüllárdította, aminek következtében az árak javultak. A magyar Hitelrészvény hét, az osztrák Hítel három koronával emelkedett s ezt az emelkedést csekélyebb mértékben követték a többi értékek is. Nagybőrműves bécsi vásárlások az üzlet forgalmát élénkítették s a tőzsde hangulata az üzlet folyamán kedvező volt. A forgalmasabb értékek közül a hitelrészvényeken kívül emelkedett ma a Leszámitolóbank, a Jelzálogbank, az Államvasút stb. A helyi piacon is elég mozgalmas volt az üzletmenet. Forgalomban voltak a Magyar általános takarékpénztár, a Beocsini cementgyár, a Salgótarjáni, a Danubius, a Polgári serfőzde, a Magyar villamossági részvények váltakozó irányzatú árfolyamok mellett. A járadékpiacra is nyomot hagyott a mai szilárd irányzat s a koronajáradék is javult. A sorsjegyek közül a Hazai sorsjegyek és a Szanatórium-sorsjegyek voltak forgalomban. A főbb értékek utolsó három napi hullámzását a következő táblázat mutatja:

	febr. 24.	febr. 25.	febr. 26.	képest
Magyar hitelrészv.	722.75	725.—	732.—	+7.—
Osztr. hitelrészvény	621.—	623.50	626½	+3.—
Jelzáloghitelbank	415.—	416.—	420.—	+4.—
Leszámitolóbank	469.—	470.—	477.—	+7.—
Salgótarjáni község	570.—	572.—	574.—	+2.—
Rimamurányi	518.—	520.—	520.—	—
Városi villamos	260.—	262.—	264.—	+2.—
Osztr.-Magy. államv.	659.50	661.—	664½	+3½
4%-os magy. kor.-jár.	90.65	90.70	91.10	+0.40
Adria tengerhajózás	394.—	393.—	395.—	+2.—
Közuti vasut	566.—	564.—	563.—	-1.—

Egy igazgatósági tag elmozdítása. Néhanapján még mindig megteremnek a rideg közgazdasági életben is azok a csodabogarak, amelyek kicsalnak egy-egy józoni mosolyt az ember ajkára. Ilyen a *Ozeglédi Népbank RT.* mai közgyűlésének meghívója is, mely a lapok hirdetői rovataiban adja tudtul, hogy a napirend harmadik pontja: „Kollár Vilmos igazgatósági tag elmozdítása”. És ha a részvényesek többsége mégsem mozdítaná el Kollár Vilmost, mivel kárpotolná őt a Népbank nevének illetékesen való meghurcolásáért?

Malomipari hírek. E hét minden napján tartott ülést a budapesti árutőzsde tanácsa. Egy teljes nap jutott a beadott indítványok tárgyalására, amelyek között több malomipari érdekű van. Ezeket készítették elő a tőzsde mozgalmassá igéző közgyűlésére. Egy egész napot igényelt az új korpuszkoványok megállapítása. A típusmeghatározás máris el van ejtve. A malmok nem kérnek részt a jegyzésből és eddigi állásponjtjuknak megfelelőleg csak az effektív áruért állapítják meg mindenkor azt az árat, amely kalkulációjuknak megfelel. Legutóbb hír volt arról, hogy négy fővárosi malom teljesen beszüntette üzemét. Itt a tény az, hogy az Erzsébet-malom három szárnya közül az egyik (a felső rakparti) rekonstruálásra kerül, de csak áprilisban. A Gizella- és a Pesti Hengermalom a szokásos tavaszi javításokat egy-két hét alatt elvégzetteti és a Hungária-malom kazáncseréje miatt szintén csak egy hétig fog április közepén állni, amikor ugyanis beáll a nagyobb üzemkorlátozás. Szerényi József államtitkár az ujjaépített győri hengermalom megnyitási ünnepélyén alkalmasint részt vesz, amikor annak tűzbiztonsági és munkásvédelmi berendezését megismeri. Ez alkalomból az államtitkár az exporttevékenységében megbénított magyar malomipar jövőjéről is fog nyilatkozni. A reexpedicionális kedvezményeknek kiterjesztését a raktárházakkal azonos bűnmóddal már a vidéki nagy malmok is óhajtják, a magyar agrárius tábor is közérdekűnek tartja ezt, de a kereskedelemi minisztérium még mindig nem döntött ebben az égetően fontos kérdésben. A hadsereg lisztellátása — ellenkező híresztelés dacára — az idén sincs összeköttetésben az esetleges háborúval, azonban a hadbiztonságok (intendatúrák) számításnak a buzaárak rohamos emelkedésével és ezért kértek gyors árajánlatot, amint az a kereskedelemben különben is szokásos. A promptáru szükségessége a készletek teljes kiegészítésére. Az egyes hadbiztonságok úgy a fővárosi, mint a vi-

déki malmokat felszólították ajánlatra hármas és ötös buzalisztekre és rozlisztekre, de kevés raktáru lévén, több vállalat csak egy-két hét múlva szállíthat. Egyben kérdést intéztek az iránt is, hogy a malmok mennyit képesek szállítani két hét alatt. — A gabona- és lisztmonopólium Svájcban a legkomolyabb terv. A Milliet-féle javaslatához a katonai és pénzügyi kormány hozzájárult. Az egész hajszta németországi exportmalmok ellen irányul, amelyek 1908-ban 90 millió márka bevételi jegyöt (Einfuhrschein) forgalmaztak és így a vámmentesen az országba jövő idegen gabonát felőrölték és elárasztották vele Hollandiát, a skandináv országokat és Svájcot. A német malmok (a ludwigshafeni és a mannheimi) már azzal a tervvel is foglalkoznak, hogy Svájcban fiókalmokot állítsanak fel. — A mai napon Londonban ülésű angol molnárkongresszus kétharmad többséggel elfogadta a kötelező egységes liszt-kötveleveleket és egy közös árszabályozó iroda felállítását.

A „Tudor” accumulator-gyár r.-t. tőkeemelése. 1904-ben alakult meg 500.000 korona alaptőkével a „Tudor” accumulator-gyár részvénytársaság. A társaság igen jó eredménnyel működik, s 1906-ban 60.212 korona, 1907-ben 93.014 korona tiszta nyereséggel zárta mérlegét. A ma nyilvánosságra került 1908-iki mérlege pedig 90.112 korona tiszta nyereséget tüntet fel, dacára, hogy a titkos tartalékokat is erősen dotálták. Itt érdekes a megemlítésre, hogy a mérlegben a szerszámszámla, a formatió berendezési számla és az értékpapír számla 1, mond egy koronával vannak egyenkint beállítva. A társaság igazgatósága fejlesztési óhajta a társaság telepét, s ezért elhatározta, hogy 250.000 koronával felemeli a jelenlegi alaptőkét. Az alaptőkeemelés március 15-én megtartandó IV-ik rendes közgyűlésen viszik keresztül.

Szakirók tanácskozása. A Magyar Szakirók Országos Egyesülete tegnap tartotta februári választmányi ülését Gelléri Mór elnöklésével. A folyó ügyek elintézése után az elnök bemutatta a gyakorlati közgazdasági ismeretek szabad iskolája első felolvasó ciklusának részletes programját és bejelentette, hogy úgy a kormány, mint a nagy gazdasági és erkölcsi testületek körében a Magyar Szakirók Egyesületének ez az akciója élénk érdeklődést keltett. Az előadásokat az Országos Ipar-egyesületben fogják megtartani. A választmány tárgyalta még dr. Alföldi Bélának az újságírók betegségritására vonatkozó előterjesztését és kimondta, hogy a többi újságíró testületekkel együtt vesz részt a terv megvalósításának munkájában. Tudomásul vették, hogy a sajtó munkásai részére sajtóbank alakul, amelynek vezetősége az újságíró- és kiadótestületek elnökeiből és tagjaiból áll és annak a reményüknek adtak kifejezést, hogy az intézmény a szak-sajtó gazdasági fellendüléséhez hozzá fog járulni. A gyűlés után közös vacsora volt, amelyen igen sokan vettek részt s amelyen ünneplésben részesítették Sasvári Ármint, a Kereskedelmi Múzeum aligazgatóját.

Szénkutatók. Amióta a kormány előszere-ttel vásárolja össze a némi eredménnyel kecsegtető szénterületeket, azóta számos — eddig kisebb-nagyobb eredménnyel fölkerült — szén-területet ajánlanak neki föl vételre. Így az elmúlt év folyamán a hatvani cukorgyár széntelep után kutattattott a borsodmegyei Mezőkövesd környékén. Tard és Bogács községek táján találtak is mintegy 6 méter vastag lignitet és egy 3 méter vastagságban aszfalttal telített homokréteget. Bár e helyen barna szénnek is kell előfordulnia, a hatvani Deutsch-czég a szénkutatótól visszavonult és átengedte a terepment Műnnich Kálmán igitó nyugalmazott bányatanácsosnak, aki a hozzávetőleg 35 négyzetkilométernyi szénterületet felajánlotta a kormánynak, mely azonban ez ügyben még nem döntött. — Hasonlóképpen az Arad-Csanádi Egyesült Vasutak — mint ismeretes — több százezer koronát fektetett szénterületek feltárásába, de a vállalat — új igazgatót kapván, aki nem helyeselte, hogy a vasut szénbányászattal foglalkozzék — elhatározta a szénbányászat beszüntetését és a bányaterület eladását. A társaság a f. év január elsejével mérnökeinek felmondott, a szénbányát pedig felkínálta Wekerle Sándor pénzügyminiszternek, aki visszautasította ezt az ajánlatot. — Az A. Cs. E. V. most külföldön keres vevőket, részben pedig tarifaemelés útján igyekszik kárpotolni magát a szén feltárásából fakadó veszteségeikért. — A szatmármegyei Bikszád-füredő táján is furatott megboldogult dr. Mandel Pál, aki-ről azt mondják, hogy az Északmagyarországi Egye-

sített Kőszénbánya megbízásából cselekedett. A furások nem vezettek kellő eredményre, de a terület az államnak szintén felkínáltatott. Most Tatár György folytatja itt a szénkutatót. — Ugy hírlik egyóhként, hogy a kormány egy nagyobb szénbányavásárlás tervével is foglalkozik.

A Hitelezői Védegyelet közgyűlése. A Budapesti Hitelezői Védegyelet ma tartotta ezidő rendes évi közgyűlését maróthi Fürst Bertalan udvari tanácsos elnöklété mellett. Az elnök megnyitó beszédében utalt azokra a reformokra, amelyeket az ügyek kezelése és elintézése tekintetében az igazgatóság az elmúlt év folyamán életbe léptetett és ismertette azokat a terveket, amelyekkel az igazgatóság a jövőre nézve foglalkozik. Az elnöki beszéd után a közgyűlés az igazgatóság és iroda jelentését, nemkülönben a zárszámadást és a jövő évre szóló költségelirányzatot egyhangulag elfogadta és az igazgatóságnak és a számvizsgálóknak a felmentvényt megadta. A választások során Goldzieher Géza indítványára elnökké újból maróthi Fürst Bertalan, társelnökké Breitner L. Zsigmond és alelnökké Pauncz Sándor választattak meg.

A dohánybevéltási árak és szabályok módosítása. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület dohánytermelési szakosztálya ma délután gróf Dessewffy Aurél elnöklété alatt ülést tartott, melynek tárgyát a dohánybevéltási szabályok és árak módosítása képezte. A tárgyról Szilassy Zoltán tartott előadást és terjesztette elő a következő javaslatot: Az O. M. G. E. dohánytermesztési bizottsága által kiküldött szakbizottság az 1910—1912 évi hároméves bevéltási ciklusra kérje. I. A jelenlegi érvényes dohánybevéltási szabályok homályos és kétértelmű meghatározásai világosakká tétessenek s erre vonatkozólag, úgy a közönséges levelek, mint a kapadománylevelek meghatározásaihoz a megfelelő kifejezéseket is előterjeszti. II. Az összes dohányáraknál az áremelés kérssek és pedig a közönséges leveleknél I. a) I. b) oszt. 20 százalékkal; II. oszt. 15 százalékkal; III. oszt. 10 százalékkal, a kerti, muskotály és kapadományleveleknél I. oszt. 15 százalékkal; II. oszt. 10 százalékkal; III. oszt. 15 százalékkal. III. A fuvarpótlék: egységesen klerként 3 fillérben megállapítva. IV. A természetési engedély kat. holdankénti 4 kor. illetve töröltessék. III. A szegedi és szuloki dohánylevelek bevéltási ára osztályonként 4—6 koronával magasabbra tétessék. IV. A dohánybevéltésnél alkalmazott gazdasági szakértők hatásköre kibővítenő. V. A sérelmes bevéltás elleni felszólalások legfelső fokon való elbírálása a dohányjövődék kiküldöttjéből, a dohánybevéltési felügyelőség első tisztviselőjéből és a gazdák képviselőjéből alakítandó bizottságra bizassék. Végül felkérendő a m. kir. dohányjövődék központi igazgatósága, hogy a dohánytermesztésre alkalmas talajok szigorú reambulációját mielőbb hajtassa végre és a dohánytermesztésre alkalmas talajok a természetéből feltétlenül zárassanak ki. Az osztályozás kérdéséhez Kállay András, Hartstein Nándor, Beliczey Géza szóltak; Löherer Andor külön helyszíni tapasztalatokra fektetett javaslatot terjesztett elő. Madarassy Gábor, báró Natrop Tivadar a dohányjövődék képviselőiben adták meg a felvilágosításokat, különösen a mintacsomók összeállítására figyelmeztetve a termelőket.

Iparoktatásunk fejlesztése. A hazai ipar fejlesztése érdekében a kereskedelemügyi minisztérium által folytatott akciónak különösen jelentős az a része, amelyet az iparoktatás fejlesztése terén kifejt. Most Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter megbízásából a kereskedelemügyi minisztériumnak ipari osztálya könyvben fogja megírni az iparoktatásnak a legutóbbi három évben való fejlődését. Ez a mű felőli majd azt a nagyarányú munkát, amelyet Kossuth Ferencz miniszter az iparoktatás körében az utolsó három év alatt végzett. Különösen ki fog ebben domborodni, hogy az iparosok, a segédek és mesterek tudásának bővítéséhez mily nagy mértékben járultak hozzá az újabban felállított tanfolyamok úgy általános, mint speciális irányban. Ezek a tanfolyamok ma már behálózják az egész országot és kipróbált, hatékony eszközei a magyar ipar fejlesztésének. A munka március hó végén, vagy április elején fog megjelenni.

Nyilttér.

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN
jogi szeminárium

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, február 26.

A gabonatőzsde a kedvező háborus hírekre, már tudniillik arra, hogy alig lesz háboru, lanyha volt. A lanyhaság a határidőpiacokon mutatkozott, míg a készáru-piacokon ma is szilárd volt az irányzat. Csekély kínálattal szemben a malmok elég jó vételkedvet mutattak, jobb árakat is szívesen fizettek, mégis csak kisarányu forgalom fejlődött ki, mivel az árúbiratokosok nagyon tartózkodók voltak. Mindössze mintegy 14.000 q buza kelt el a tegnapiánál 20 fillérrel drágább árakon. A legdrágább eladási ár 28.50 korona volt 80 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 26.20 korona 75 kilós panosovai buzáért. Egyéb gabonaneműek közül rozs elhanyagolt, tengeri 10 fillérrel, árpa 15 fillérrel drágább, zab változatlan. Forgalmomba került: 350 q bihari keverékes rozs, 20.10 koronás áron, 100 q árpa, 17 koronás áron, 700 q zab, 17.30—18.20 koronás árakon, 700 q tengeri, 14.65 koronás áron és 100 q luczerna 109 koronás áron. A határidőpiacokon a mai üzlet szilárdan és a tegnapi zárlathoz némileg magasabb jegyzésekkel indult meg, a forgalom folyamán azonban ellanyhult az irányzat és az árak veszítettek árfolyamukból. A tegnapi zárlathoz viszonyítva ma végeredményképpen az áprilisi buza nyolcz fillérrel, az októberi buza harmincz fillérrel, az áprilisi rozs huszonhat fillérrel, az októberi rozs harmincz fillérrel, az áprilisi zab tíz fillérrel, a májusi tengeri szintén tíz fillérrel csökkent.

A készáru piacokon elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 700 q 80 k 28.50 K, 100 q 80 k 28.40 K, 100 q 80 k 28.30 K, 500 q 80 k 28.40 K, 500 q 80 k 28.45 K, 400 q 80 k 28.20 K, 300 q 79.5 k 28.20 K, 100 q 79 k 28.25 K, 200 q 79 k, 200 q 79 k 28.80 K, 100 q 79 k 28 K, 3000 q 78.8 k 28.50 K, 100 q 78 k 28.10 K, 100 q 78 k, 100 q 78.5 k, 100 q 77 k 28 K, 300 q 78 k, 400 q 78.5 k 28.10 K, 100 q 77 k, 100 q 78 k, 100 q 78.5 k 28 K, 150 q 76 k 27 K üszkös.
Pestvidéki: 100 q 79 k 27.90 K, 110 q 78.5 k 28.10 K, 100 q 77 k 27.85 K, 100 q 77 k 27.70 K, 100 q 74 k 27 K.
Felsőmagyarországi: 100 q 78 k 27.80 K, 100 q 74.5 k 27.05 K.
Fejérmegyei: 100 q 78 k, 400 q 77 k 27.80 K.
Tolnai: 200 q 79 k 28 K.
Panosovai: 4000 q 75 k 26.20 K.
Rozs: 350 q 20.10 K. Bpest keverékes, bihari.

Takarmányárpa: 100 q 17 K kpf. par.
Zab: 200 q 18 K ab Budapest, 200 q 17.50 K kpf. par., 100 q 17.30 K sárga, 200 q 18.20 K.
Luczerna: 100 q 109 K ab Budapest.
Tengeri: 500 q 14.65 K kpf. par., 200 q 14.65 K kpf.

Az árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendők.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilos	Ára 100 kg.	kilos	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	26.60—27.70
"	76	26.95—27.25	80	28.—27.15
"	77	27.50—27.25	81	27.25—27.10
"	78	26.55—27.55	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	27.25—28.20
"	76	26.75—26.95	80	27.—28.20
"	77	26.95—27.25	81	—
"	78	27.25—27.25	82	—
Pestvidéki	74	—	78	26.45—27.60
"	75	—	79	27.60—27.65
"	76	26.85—27.75	80	27.30—27.65
"	77	26.05—26.25	81	—
Bácskai	74	—	78	27.—27.50
"	75	—	79	27.25—27.55
"	76	26.95—27.45	80	27.75—27.55
"	77	27.65—27.65	81	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	20.95—22.55
" középminőségű új	—	—	—	21.65—21.90
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	17.20—17.—
" II. rendű	—	—	—	16.30—16.90
Köles	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	—	—	17.90—18.35
" II-rendű	—	—	—	17.50—17.90
Tengeri belföldi új	—	—	—	14.60—15.—
Repce: Káposztaropce	—	—	—	—

A határidőpiacokon kötötték:

Délélőtt:

Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1909-re:

Buza áprilisra	13.54—13.55—13.52—13.61—13.56
Buza májusra	13.42—13.36—13.34—13.30
Buza októberre	11.50—11.46—11.42—11.34—10.35
Rozs áprilisra	10.57—10.56—10.61—10.54
Rozs októberre	9.69—9.62—9.53
Zab áprilisra	8.88—8.91—8.87—8.88
Tengeri májusra	7.51—7.46—7.45

1 óra 30 perczkor zárulnak:

1909. áprilisi buza	13.45—13.46
1909. májusi buza	13.29—13.30
1909. októbert buza	11.32—11.33
1909. áprilisi rozs	10.50—10.51
1909. októberi rozs	9.53—9.54
1909. áprilisi zab	8.86—8.87
1909. májusi tengeri	7.44—7.45

Budapesti gabonaforgalom.

1909. február 24-től 1909. február 25-ig.

	Érkezett	Elszállított
	métermázsza	
Buza	6864	100
Rozs	2019	—
Árpa	1266	—
Zab	711	15
Tengeri	608	30
Liszt	101	12754
Korpa	—	863

Értéktőzsde.

Az értéktőzsde mai lefolyásáról közgazdasági rovatunkban számolunk be. Az üzlet folyamán a következő kötések történtek:

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Oszt. hitel 623.50—622.50—624, Magyar hitel 725.50—723.50—729, Oszt. bank-magyar államvasut 664, Leszámitolóbank 470.50—474.50, Jelzálogbank 416.50—418, Rimamurányi 519—520, Közuti vaspálya 565 K. Magyar koronajáradék 90.65 90.90 K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Oszt. hitel 624—623.50, Magyar hitelrészv. 730.50—729.25, Oszt. bank-magyar államvasut 664, Leszámitolóbank 474.50, Jelzálogbank 419.50, Városi villamosvasut 261, Közuti vaspálya 566—563.25, Magyar koronajáradék 90.85—90.90 K.

Díjbiztosítások oszt. hitelrészvényre: holnapra 4—5 korona, nyolcz napra 8—10 korona, márczius hónap végére 24—26 K.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Oszt. hitel 626.50, Magyar hitel 732, Államv. 664 és fél, Leszámitoló 477, Jelzálog 420, Rimamurányi 520, Városi villamos 261.25, Közuti villamos 563.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, február 26. (Saját tudósítónktól.)

Argentína a múlt héten 156.000 tonna búzát rakott, hajóra az előző heti 172.000 tonnával szemben, de nem annyira ez a körülmény, mint inkább az új vetések állásáról szóló kedvezőtlen jelentés tette, hogy mértékadó külföldi piacokon az irányzat az eddiginél is jobban megszilárdult és az árak emelkedtek. Az itteni tőzsdén két nap óta megállapodott az árak javulása, ma ellenben buza ismét emelkedett 10 fillérrel, rozs is drágult 5 fillérrel, de a forgalom a lehető legszűkebb határok között maradt, mert az eladók szigoruan tartózkodtak a kínálattól. Takarmányárak közül tengeri 5 fillérrel lett drágább, zab azonban nem változott.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 14.20—14.55, bánati 13.45—14.20, mosoni 13.50—13.75, tótfelvidéki 13.50—13.85, déliavasuti 13.45—13.70, marchfeldi 13.20—13.55.

Rozs: tótfelvidéki 10.60—10.80, csepeli 10.55—10.75, pelsőmegyei 10.80—11, déliavasuti 10.60—10.80, különféle magyar 10.55—10.80, osztrák 10.55—10.80.

Árpa: morvaországi 9.20—10.35, marchfeldi 8.20—9, bécsvidéki 9—9.30, tótfelvidéki 8.10—9.80, csepeli 7.90—8.40, közepdunai állomások 8.20—8.80, déliavasuti 8—9.50, északmagyarországi 7.60—9.10, tiszavidéki 7.60—8.50.

Magyar tengeri 7.85—8.10, Cinquantin 9—9.50.

Magyar zab 9.35—9.75, válogatott 9.75—10.15, cseh-norvaországi és alsó-ausztriai 9.45—9.55.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, február 26. A nemzetközi helyzet nyugodtabb megítélését Oroszország békés nyilatkozatai megerősítették és minthogy a szerb kormány nyilatkozat aránylag mértékelt hangja is jó benyomást tett és Törökországgal létrejött a megegyezés, a tegnapi tőzsde jobb irányzata zavartalanul ment át a mai előtőzsde forgalmára is. A jobb irányzat különösen a forgalom kezdetén domborodott ki határozottan, amikor a vezető értékekben nagyobb visszavásárlásokat eszközöltek. Különösen államvasuti és alpesi bányarészcényben volt élénkebb a forgalom. A külszában különösen a helyi bankok részvényei, Magyar jelzálog, Lloyd és Fegyvergyári részvények javultak. A vezető értékek átmenetileg gyengültek ugyan, de helyi visszavásárlásokra ismét emelkedtek, Osztrák és Magyar járadékok is javultak. A déli tőzsde nyugodtan, kevésbé változott árfolyamokkal indult. Később a vezető értékek csekély forgalomnál árfolyamukat megtartották.

11 órakor zárultak:

Osztrák hitel 623.50, Magyar hitel 726.50, Laenderbank 431, Államvasut 663.50, Déli vasut 100.50, Alpesi 622, Fegyvergyár 617, Dohányr. 344, Török sorsjegy 180.50, Orosz járadék 96.10 K.

1 órakor jegyezték:

Osztrák hitel 623.50, Magyar hitel 728.50, Anglo-bank 291, Bankverein 514.75, Laenderbank 430, Union-bank 530, Államvasut 663.50, Déli vasut 101.50, Alpesi 623.50, Rimamurányi 519.50, Orosz járadék 96.15, Török sorsjegy 180 K.

Bécs, február 26. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 110.95, Tiszai és szeg. köles, sorsjegy 141.—, Magyar hitelbank részvény 729.50, Magyar leszámitoló és váltó részvény 477.—, Rimamurányi 520.—, Magyar cukoripar —.—, Adria hajózási részvénytársaság 391.—, Magyar koronajáradék 91.—, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. —.—, Magyar nyer.k. sorsjegy 190.—, Kassa-Oderbergi Vasut részvény —.—, Magyar Jelzálogbank 417.50 Magyar keresk. bank 3295.—.

Bécs, február 26. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2 százalékos papír-járadék 93.85, 4 százalékos osztrák arany-járadék 114.40, 1860-as sorsjegy 155.—, Osztrák hitel-sorsjegy 466.—, Angol-osztrák bank részvény 292.—, Bécsi Bankverein 515.50, Osztrák-magyar bank 1751, Déli vasut 101.25, Dunagőzhajózási társ. 910.—, Dohány részv. 344.—, Cs. k. arany (vert) 11.35, Német bankv. 117.05, Osztr. Lloyd 408.—, 4 2 száz. ezüst jár. 93.85—97.80, Osztr. koronajáradék 93.80, 1864-es sorsj. 268.—, Osztrák hitelintézeti részvény 625.25, Union-Bank 531.50, Osztrák Laenderbank 431.50, Osztrák-magyar államvasut 665.90, Elbe völgyi vasut 440.—, Alpesi részvény 625.—, 20 frankos 19.06, Londoni váltóár 240.10, Lipótkohó 400.—, Törökorsz. sorsjegy 181.25.

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

használatával valódi áldás gyomor-bajosoknak és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 80 fillér.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE

Berlin, február 26. A mai tőzsde (szilárdab) magatartása visszatükröztette a nyugodtabb hangulatot, amely a bel- és külföldi mértékadó körökben a balkáni válság kérdésében uralkodóvá vált és a mai bécsi tőzsde barátságosabb magatartásában is kifejezésre jutott. Az üzlet azonban, mint eddig úgy most is szűk határok között mozgott, miután a spekuláció a politikai helyzet további tisztulását várva, messzemenő tartózkodást tanusít, aminek a newyorki tőzsde, valamint az amerikai vas- és rézpiac kritikus helyzete is okul szolgált. Ennek következtében többnyire csak igen kevés jelentékeny árfolyameltolódások voltak följegyezhetők. Később bányarészesvények engedtek, amelyek közül egyesek 1%-nál többet vesztek, továbbá gőzhajós és német tengerentúli részesvények szintén hasonló csorsra jutottak. Amerikaiak csak kevés morskoldtak le, többi értékem részben jól tartotta magát, részben könnyen javult, mint a 3%-os birodalmi kölcsön, 1902. évi oroszok és osztrák értékek, utóbbiak Béccsel egybehangzóan. A későbbi folyamatban a nyugati tőzsdéről érkezett barátságosabb jelentések az összirányzat némi szilárdulását vonták maguk után, amely az utótőzsdéi forgalomra is átterjedt és az összes piacokon az árfolyam emelkedését idézte elő. Ehhez lényegesen hozzájárult a készpénzpiac ipari értékeinek szilárdsága is. Utimópénz helyenként 3/4% mellett keresve volt, magánlezárt kamatláb 2 3/4%.

Zárlatok jegyeztetik: 4 1/2 százalékos papíráradék —, 4 százalékos osztrák aranyáradék 97.90, osztrák hitelrészesvény 197.20, Déli vasút 17.10, orosz bankjegyek 215.75, 4 százalékos új orosz kölcsön 76.50, Disconto Commandit 156.—, Dinamitruszt 188.50, Harpeni 189.2, Unifikált török járadék 93.80, 4 1/2 százalékos ezüst-járadék 93.50, 4 százalékos magyar aranyáradék —, Magyar koronajáradék 91.40, Osztrák-magyar államvasút 142.70, Bécsi váltóár 85.35, Olasz járadék —, Alt. villamosázi Edison 224.—, Gelsenkircheni 155.50, Laurakohó 196.20. Gyengébb. Frankfurt, (Zárlat.) február 26. 4 1/2 százalékos papíráradék —, 4 százalékos osztrák aranyáradék 98.—, Osztrák hitelintézeti részesvény 197.10, Osztrák-magyar államvasút 147.50, Északnyugati vasút —, Bustiehradi vasút —, Londoni váltóár 205.02, Bécsi Bankverein 130.50, Villamos részesvény —, 3 százalékos magy. aranykölcsön 78.50, 4 1/2 százalékos ezüstjárdék 97.40, Osztrák koronajárdék —, Magyar koronajárdék 91.70, Osztrák-magyar bank 125.70, Déli vasút részesvény 17.—, Elbreviály vasút —, Bécsi váltóár 85.50, Párisi váltóár 812.83, Union bankrészesvény —, Alpesi bányarészesvény —, Nyugodt. Hamburg, (Zárlat) február 26. 4 1/2 százalékos ezüstjárdék 97.70, 1860, sorsjegy —, Déli vasút 16.75, 4 százalékos aranyáradék 98.30, Osztrák hitelrészesvény 198.60, Osztrák-magyar államvasút 146.60, Olasz járadék 103.90, 4 százalékos Magyar aranyáradék 93.85, Nyugodt.

dék 103.90, 4 százalékos Magyar aranyáradék 93.85, Nyugodt.

London, február 26. Angol consol 85 1/2.

Paris, (Zárlat) február 26. 3 százalékos Francia járadék 97.55, Osztr. aranyáradék 98.50, Magyar aranyáradék 93.65, 3 százalékos Olasz járadék 103.—, Déli vasút elsőbbségi kötv. 285.—, 5 százalékos marokkói járadék 524.—, 4 százalékos spanyol járadék 97.12 4 százalékos unifikált török jár. 94.70, Török sorsjegy 94.70, Török dohányrészesvény 368.—, Osztrák földhitelintézet 1135.—, Osztr. Länderbank 478.—, Magyar jelzálogbank 456.—, Banque de Paris 1561, Banque Ottomane 706.—, Osztr. magyar államvasút —, Déli vasút —, Hartmann gépgyár 5 1/4.—, Urikányi köszén — Váltó Amsterdamra (rövid) 208.72, Váltó német piacokra (rövid) 122.93, Váltó Bécsre (rövid) 104.93, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2, Olasz aranyváltó (rövid) 1/2, Váltó Svájcra (rövid) 1/2, Csek Londonra 251.65, Magánkamatláb 1.75 Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Vásáresarnok.

Február 26. A piac helyzete lényegében ugyanaz, mint mult kedden jelentettük. Vaj némi áremelkedést mutat.

Mai árak: Husnemék: marhahús hátulja 110—130 K, eleje 84—100 K, vidéki borjú, bőrből hosszan mérve sulylevonás nélkül 88—100 K, helybeli borjúhús 120—128 K, sertésbőr szalonnával 132—140 K, lehuzott sertés 136—144 K, szalonna friss 122—126 K, szalonna sózott 120—128 K, szalonna füstölt 136—144 K, olvasztani való 132—136 K, hárj 140—144 K, sertészsír 144—148 K, mind métermázsánként. Füstöltbűs (vidéki) kg.-ja 1.50—1.60 K, hazai sonka 1.80—2.— K, szalámi magyar 3.—3.20 K, szalámi nyári 1.20—1.40 K. Vad: vaddisznó —80—90.— K kg.-kint egészben. Fenyvesmadár kötegye 1—1.20 K.

Baromfifélék: Fő: rántani való csirke 2.40—3.— K, sütni való 3.40—3.60 K, kacsa sovány 4—5 K, kacsa hizott 6—7 K, hizott 13—18 K, tyúk 3.60—4 K, pulyka 8—9 K, páronként. Vágott: szépa tisztított baromfi: hizott lud 1.50—1.68 K, hizott ruca 1.50—1.70 K, hizott pulyka 1.30—1.70 K, levestyúk 1.40—1.50 K, kg.-kint. Pulard 1.80—2.— K darabonként.

Tejtermékek: teavaj (centrifugált) I. 2.40—2.60 K, II. 2.—2.20 K, főzővaj (köpült) 1.80—2.— K, tehénturó —20—30.— K. Valódi erdélyi juhturó és munkásturót igen jutányosan szállítatunk.

Zöldsegfélék: burgonya (vagonárú) sárga 9.60—10 K, róza 11—11.50 K, fehér 8.—8.40 K, kifli 16—26 K, sárgarépa 20—24 K, petrezselyem 20—24 K, vöröshagyma makói 31—32 K, vöröshagyma közönséges, hazai 20—24 K, fokhagyma 40—44 K, káposzta 16—20 K 100 kg.-kint.

Gyümölcsfélék: Szőlő 1—1.20 fill. kg.-kint. Alma: válogatott elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, Jonathán, Törökbalint, batul stb.) másodrendű 40—50 K, harmadrendű apró áru 12—20 K. Közte elsőrendű 1—2 K, másodrendű 60—80 K, dió I. 40—60 K, dió II. 30—40 K, 100 kg.-kint.

Vegyesárúk: Bor és szeszesitalokat minőség szerint különféle árakon értékesítünk. Méz —70.—95.— K k.-kint.

Tajás: bácskaj 100—101 K, eredeti lánánkint (1440 darab.)

Sertéskozumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbizottság igazgatósága.) Február 26-án. Előző napi eladatlán maradvány 120 drb sertés, 23 drb süldő, 2 drb malacz. Pótfelhajtás 207 drb sertés. Mai felhajtás 1088 drb sertés, 36 drb süldő, összesen 1415 drb sertés, 59 drb süldő, 2 drb malacz. Eladatott 1134 drb sertés, 26 drb süldő, 2 drb malacz. Mai maradvány 287 drb sertés, 33 drb süldő. Következő árak jegyeztettek: Zsír: sertés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felül életsúlyban 110—112 fillér, II-odrendű 280—350 kilogramm 106—108 fillér, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül életsúlylevonással 134—140 fillérig, fiatal közép 220—300 kg.-ig életsúlylevonással 130—146 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogrammon felül 134—146 fillérig. Hus: sertés, nehéz 300 kilogrammon felül 96—100 fillérig, belföldi süldő 104—110 fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, életsúlyban értendők. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Kőbányai sertéspiac.

Február 26. napján. Hizott sertésárak. Magyar elsőrendű: Fiatal nehéz (páronként 320 kg-ig) 140—141 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kg-ig) 140—141 fillér. Könnyű (páronként 250 kg-ig) 140—141 fillér. Magyar szedett: Közép (páronként 240—280 kg-ig) 130—140 fillér, könnyű (páronként 240 kg-ig) 130—140 fillér. Sertéslétszám: 1909. évi február 23. napján volt készlet 19722 darab sertés, 24-en felhajtattott 488 drb sertés, 25-en elszállítottak 264 drb sertés, 25. napján maradt készlet 19946 drb sertés. A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

Budapesti szurómarhavásár.

Február 26. Felhajtott 823 drb elő borjú, 26 drb leölt borjú. Árjegyzések: Elsőrendű elő borjúkért 90—98 fillérig, kivételesen 100—104 fillér, középminőségű elő borjúkért 80—88 fillérig, leölt borjúkért 90—104 fillér, súlyos borjúkért 60—78 fillérig, kilogrammonként (levonás nélkül.) Az irányzat évenként volt, az árak 1—2 fillérrel kg.-kint emelkedtek.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Legjobb övszűr férfiaknak és nőknek!

Orvosiilag ajánlott! Ártalmatlan! Veszélytelen! Széles választék! Egy övszűr (tartalmaz 4 szűrő) 3.50 korona. Két övszűr (tartalmaz 12 szűrő) 6.50 korona.

Egyedüli főraktár:

POLLITZER SÉRVAJÓLÓZÓRUM Budapest, IV. Kö. süth Lajos utca 8. felelem.

Table with multiple columns: Mai záró árfolyam, Pénz, Áru, Záloglevelek, Gőzmalomok, Iparvállalatok, Sorsjegyek, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok. It lists various financial instruments and their current market rates.

KÜLÖNFÉLÉK.

A varjak.

Lent a lelőtt vad. Fent a szürke légben.
Kering károgra a varjúserreg.
S mint hogyha gyászolná a vad kimúltát,
Sajnáló hangon sirva kesereg.

De ha már élő nincsen a közelben
Leesapnak kárörömmel, hirtelen
S lakmároznak vidám sivalkodással
A párolgó szíven, vesén, belén.

Ha temetés van s nézem, mint haladnak
A kísérek a koporsó megett,
Gyászolva halottat: mintha látánám
Síránkozón a varjúserget.

Dicsérik a tömeg előtt a holtat,
De hogyha oszt' egymás között marad
A szürke varjunép, nagy kárörömmel
Veti ró a rágalom-sarát.

Izekre tépik. Egy szívébe vájká,
Másk meg tort ül az agya felett:
S az elhunytan mi sem maradhat épen,
Sem jószág, sem hírnév, sem becsület...

Hideg szél fúj a ködös téli légben,
A fákról a fagyott levél perreg.
Haza sietek. Mindegyik fa cücsén
Károgra les éhes varjúserreg.

Feleki Sándor.

(Japán vasutak.) Schnitzer József németországi tanár, ki nemrég tért vissza Japánból, el van ragadtatva a japán vasutaktól. A japán vonaton minden tisztá, minden czélszerű. A falak mentén párnázott ülések húzódnak végig, melyeken a bensülöttök maguk alá szedett lábakkal ülnek. S mily boldogok, ha európai szájából hallják, hogy országuk szép; az ily európaival szemben renkívül szeretetreméltó s előzékenyek. Az egyik rizskaláccsal kínálja meg, a másik angol újságot, a harmadik gyümölcsöt ajánl föl neki. Az állomásokon föl van tüntetve a következő állomás neve is s

minden állomáson japán és angol nyelvű táblák figyelmeztetik az utazót a város vagy környék nevezetességeire. Még a legkisebb állomáson is kap az ember újságot, gyümölcsöt, dohányt, italt, ételt s ez utóbbit nemcsak bensülött, de európai ízlés számára is kecses kis dobozokban, melyekben sonka, sajt, főtt tojás, éó, kenyér, stb. van. Alig hogy a vonat megáll, megbízható vezetők veszik át az ember málháját s váltanak számára jegyet. Utazás közben pedig figyelmes boyok járják végig az első és második osztályt, leporolják az ülőhelyeket, föl-tisztítják a padlót s kívánatra teát s egyéb frissítőt hoznak. S mily olcsók a japán vasutak. Schnitzer egy tízenöt óras gyorsvonatú utért 3 yent és 93 szent (körülbelül 9 korona 60 fillért) fizetett a második osztályon, míg a rövidebb bécs—müncheni ut 34 koronába kerül.

(Középkori magyar könyvmásolók és könyvfestők.) A XIII. századból csupán legrégibb művészi emlékek: a Pray-kódex névtelen írója ismeretes. A kódex négy díszített lapja bizancci stílusban készült és bizonyosan magyar kéz munkája. A XIV. és a XV. században már több, mint száz magyar könyvmásolónk volt. Nevebbek: Szepesi János, aki 1340-ben írta a krakói Jagello-könyvtárba levő Thomas de Argentino, XIV századi teológiai író fejtegetéseit. Kézírata egykor Nagy Lajosnak udvari papjaé: Bálinté volt. Magyarországi János, ki Ulrich asbachi apátnak dolgozott, az egyetlen középkori magyar könyvmásoló, akiről tudjuk, hogy pénzért dolgozott. Libabányai Magyar Péternek három könyvét ismerjük, melyeket 1424—26 közt írt. Egyike ezeknek a lipcei egyetemi könyvtárban van, a másik a berlini királyi könyvtárban s a harmadik a British Muzeumban. Briccius palánkai pap Vitéz János udvari könyvmásolója volt. A XIV. század legművészebb magyar kézírta könyve: az esztergomi Missale, melyet 1377-ben festett ki a pozsony—csukásdi plébános. Utána jött Miskolczi Lászlónak 1394-ben festett Missaleja, mely az egri egyház tulajdonát képezi. A Canon előtti kép: Jézus a keresztfán olasz hatást árukt el. A XV. század legszebb könyvfestése: a körmezbányai jegyzőkönyv az utolsó itélet és a keresztfeszítés képevel, melyek a gotikus festés remekei. Nevezetes még a körmezbányai másik jegyzőkönyv, melyben a feszületet selmeci Góbi Bálint rajzolta. A sok Missale és teológiai könyv között akad néhány világi tartalmu is. Így Nagyszombati Miklós krakói tanuló egy esilágászati munkát másolt 1446-ban. Dertar György szomolnokai tanító a XIII. századi

Guido da Colmuna: Historia Trojana-ját másolta le 1456-ban. Ugyanezt 1475-ben lemásolta Egervári László, a váradai püspökség kormányzójának megbízásából: Sztárai Máté, 1474-ben leírta egy ismeretlen a Gesta Romanorum-ot, mely könyv II. Abdul Hamid szultán ajándékaéppen az egyetemi könyvtárba került a Korvinakkal együtt. A XV. század végéről ismerünk még több világi tartalmu, legkivált esilágászati munkát, melyek mind annak bizonyosságai, hogy könyvmásolónk és könyvfestőink egy rangon állottak a külföld másolóival és többje közülük külföldön is megállotta helyét, épp úgy, mint ahogy a XV. század végén nem egy jónévé magyar könyvmásolász nevére is akadunk a külföldi nagy műhelyekben. Ez utóbbiak közül való: Thomas Septens Castrensis, aki Mantuában és Modenában dolgozott, Petrus de Bartua, aki Velenczében, Petrus Ungarus, aki Lyonban, Adreas Corous, aki szintén Velenczében és Brasaynus Ungarorum, aki Cremónába szerzett becsületet a magyar névnek.

(Shakespeare mérgei.) A Shakespeare drámáiból kitünő alapos orvosi tudománnyal már többször foglalkoztak a kutatók s Shakespeare olvasottságát az akkori fontosabb orvosi könyvekben igyekeztek kimutatni. Shakespeare tudományát azonban túlozzák, másrészt pedig orvosi ismereteiben sok a hiány. Dr. Cartez egy francia tudományos szaklapban bebizonyítja, hogy Shakespeare nagyon hatott az általános néplébona. Hamlet apja például azon panaszkodik, hogy Claudius beléndeklevet csöpögtetett a fülébe, pedig bizonyos, hogy a mérges növény neve nem hatolhat keresztül a dobhártyán. A fülbe csöpögtetett méregben való hit azonban akkoriban oly általános volt, hogy Ambroise Paré is állította, hogy II. Ferenczet is így álták meg, holott a király fülgyulladásból keletkezett agykéreggyulladásban halt meg. Ha Lorenzo a Romeo és Juliában Juliának oly italt nyújt, mely alvó testét látszólag halottá teszi, ez csak datura stramonium, vagy mandragoragyökér lehet. Az előbbi Uj-Kaledónia fegyencei még most is alkalmazzák, ha éjszaka társaikat ki akarják rabolni, a ronszszánszban azonban inkább a mandragorát használják. Richardsonnak a gyökérrel való kísérletezéseiből kiderült, hogy a fölbredés erős hányással jár, Juliának tehát attól kellett tartania, hogy fölbredéskor kevésbé poetikus módon fog találkozni szerelmével. A 42 óras álom tartalma pedig alaposan meghaladja minden narkotikum hatását.

DARROW HALÁLA.

— REGÉNY. —

Írta: M. L. SEVERG.

30

Ilyen alibi ellen nem lehet harcolni és én kénytelen vagyok helybenhagyni: hogy Rama Ragobah nem lehet John Darrow gyilkosa. Hogy e tette készülődött és tervet szőtt, az lehetséges, de azt, hogy ő személyesen vett részt benne, ezt a gondolatot el kell vetni.

Oriási izgatottság vett erőt a hallgatóimon, amint felolvasásomban idáig értem és én magam is oly izgatott lettem, hogy képtelen voltam tovább olvasni.

Ragobah ártatlan! Minden kombinációnk romba döntve!

John Darrow félelme és gyánuja alapatlan volt s mégis ez a rettenetes büntény! De hát ki volt akkor a gyilkos? Vagy talán ez a feltevés is hamis és egy kimagyarázhatatlan véletlen okozta Darrow halálát?

Mindezek a kérdések megröghanták agyunkat és ezekben az izgalmas percekben zagyva szavak törtek elő, Florence és a nővérem egyszerre beszéltek és én sem tudtam erőt venni magamon, szintén beszéltem. Aránylag a legnagyobbban Maitland viselkedett, amikor végre ő is szóhoz juthatott, halkán így szólt:

— Sejtettem ilyesvalamit! Több adat sehogy sem egyezett. De legelső sorban tudjuk meg, mit ír még Siddon ur.

Mély, várakozásteljes csend állott be az izgatott beszélgetés után, így tehát folytattam a levél felolvasását.

— Amint ezekből a dolgokból is látható, lehetlenség volt Ragobah ellen a letartóztatást fentartani. Szabadon kellett őt bocsátani, de az öröm legkisebb jele sem mutatkozott sőt, szenvedélyektől barázdált arcán

az itélet hallatára. És az is különösen hangzott, hogy távozásakor arra kért, részesítem őt abban a „kegyben“, hogy felkeressem házában, mert beszélni szeretne velem. Eleget tettem e kívánságának és különös érzés fogott el, amikor arra a helyre léptem, ahol elhunyt barátom kedvese olyan sokat szenvedett.

Ragobah komoly udvariassággal fogadott, ülésel kínálta meg s egy kis színet mulva így szólalt meg:

— Ön abban a tiszteletben részesített Sahib — mert én annak érzem — hogy engem tart John Darrow gyilkosának. Azért kértem e beszélgetésre, hogy megmondjam önnek, miszerint minden földi kincsemet oda adtam volna és készségesen elszervevtem volna egy hosszú élet minden kinját, ha valóban ezt mondhatnám: én Rama Ragobah megöltem John Darrowt! De legnagyobb fájdalomra, azt kell mondanom: ártatlan vagyok! Több mint husz éve csak egy szándékom, egy gondolatom volt, ami teljesen betöltött, bosszút állni rajta, aki elrabolta tőlem a legimádottabb lény szerelmét. Ez a kívánság epesztett. Éveken át kutattam az átkozott után, de olyan ügyesen tünt el Bombayból, hogy nem tudtam ráakadni. Pedig keresztül-kasul bolyongtam egész Indiában. Csak néhány hónap előtt tudtam meg, hogy igazi neve alatt — mert most már tudom, hogy hosszú ideig más név alatt élt — Dorchesterben van a leányával. Az öröm majdnem megörjített. Végre keresztülvihettem életem egyetlen célját! És most képzelve el, mit éreztem, amint végre kikötöttem Amerikában és Dorchesterbe érve ott megtudtam, hogy John Darrow néhány nappal előbb öngyilkossá lett!

Rettenetes nagy dühömben, mely bennem forrt, elhatároztam, hogy más áldozatot keresek magamnak s megölöm a leányát. Ez a tervem sem sikerült, most már örülök is, hogy így történt. Mit ért volna egy ártatlan leány halála az én bosszúnak? Kijelégítetlen

maradt ez a marezangoló érzés és most már remélem és hiszem, hogy nemsokára vége lesz. Olyan szenvedések, amelyeket én érzek évek óta, elvágják az élet gyökerét.

Ez minden, amit jelenthetek. A benyomás után, melyet Ragobah személye és szavai reám tettek, teljesen kizárt dolognak tartom, hogy barátunk halálánál közreműködött vagy más uton tudomással bírt volna róla. Ha valamiben még szolgálatára lehetek, mindenkor rendelkezésére állok, azt azonban feltétlenül hiszem, hogy a gyilkos nyomát odaát Amerikában kell keresni.

Egyelőre senki sem szólt egy szót sem, amint a levelet befejeztem. A hugom átölelve tartotta Florence vállát, amint az ellene tervezett gyilkossági kísérletről hallott és még most is ugyanabban a helyzetben volt. Maitland volt az első, aki félbeszakította a hallgatást.

— Nincs másképp, tehát bele kell törödnünk. A Ragobah nyom teljesen hibás nyom volt, ambar igazolásunkra mondhatjuk, nem volt más ut hátra, mint végig folytatni a kezdeti nyomot. Bevallom, még soha így nem csalódtam, minthogy ez a számításom kudarcot vallott.

De Darrow kisasszony engedelmével visszatérek az első kiindulási pontomhoz és előlről fogom kezdeni.

— Ön annyira lekötölez és adóssá vá tesz engem — szólt halkán Florence — hogy ezt a számlát soha nem tudom kiegyenlíteni.

— Az bizonyos, hogy önnek lesz egy számlája, amelyet nem kell kiegyenlíteni — felelte Maitland.

Florence arca rózsaszínűvé vált, de csak egy halás tekintettel válaszolt.

— Az teszi olyan komplikálttá a rejtélyt — szólt újból Maitland — hogy az egyes tények legnagyobb segítségünkre lennének a gyilkosság bebizonyítására s eszerint a gyilkost is meg lehetne fogni, de addig teljesen értéktelenek, amig nem ismerjük a személyt.

(Folyt. köv.)

Kivonat a hivatalos lapból.

— Február 26. —

Kinevezések. A pénzügyminisztérium vezetőivel megbízott miniszterelnök az országos kataszteri felmérésnél dr. Fasching Antal háromszögelt főmérnököt...

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter özv. Vajszada Károlyné felsőviselői állami övönöt a nyírbátori állami óvodához eddigi minőségében áthelyezte...

Névmagyarosítás. A belügyminiszter Pinczei György postatakarékpénztári számvizsgáló, rákospalotai újfalu lakos családja névnek Pogányra kért magyarosítását megengedte.

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Földmágnességi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap a Dunántul nyugati megyeiben, mag a tengerparton volt néhány mm-nyi csapadék. Az idő különben nyugaton többnyire borult, míg keleten tulnyomóan derült.

Prognózis a következő 24 órára.

Lényegtelen hőváltozás és nyugaton helyenkint csapadék várható.

Table with columns: Állomás, Légnyomás mm. 700 +, Hőmérséklet Celsius szerinti, Szélirány és ereje, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max. min. Lists various stations and their weather data.

VIZÁLLÁS.

Table with columns: m é t e r, m é t e r. Lists water levels for various locations like Schárding, Passau, Linz, etc.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató; PAJOR MÁTYÁS.

SZÍNHÁZAK.

Szombat, 1909. február 27-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

A két férfi. Színmű neg. színben. Irta: Capur Alfréd. Személyek: Marcel Deionge, Paul Champin, Fridon, Anhéor, Souvenel, Theresa Champin, Mme Salvier, Jaqueline, Rita, Rossie.

Kezdet 1/2 8 órakor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Essex gróf. Szomorujatek 5 színben. Irta: Laube Henrik. Ford. Szilágyi. Személyek: Erzsébet, Essex gróf, Lord Burleigh, Lord Northam, Sir Walter Raleigh, Southampton gróf, Rutland grófné, Jászai M., Pálffy, Gyenes, Bartos, Bakó, Iványi, P. Márkus.

Kezdet 7 órakor.

FŐVÁROSI GYERMEK-SZÍNHÁZ.

VI. Révai-utca 18. szám. Következő előadás vasárnap, február hó 28-án.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Fidelio. Dalm 3 színben. Zenejét szerlette: Beethoven. Szövegét írta: Freischke. Személyek: Fernando, Pizarro, Florestan, Leonora, Rocca, Marcelline, Kornai, Ney B., Arányi, Vasquezné, Szendrői, M. Szoyer.

Kezdet 7 órakor.

KIRALY SZÍNHÁZ.

Tánczos huszárok. Operett három színben. Irta: Kaina Ferenc. Zenejét Szépl Ernő verseire szerlette: Szirmai Albert. Személyek: Hubert Egon herceg, Von Flüggen, Von Saarburg, Von Donnervitz, Von Stackelberg, Heilbrück, Canisius Wolf, Herma, neje, Thea, leánya, Prosch Libor, Ede, a fia, Dürenstein, Erna, a felesége, Hertha, leányuk, Dr. Frolocker, Gabor, Szirmai, Csizser, Sarosi, Margittay, Simai, Papir, Erdai B., Petráss S., Németh, Ottó G., Safrany, Nyarainé, T. Harmath, Raskó.

Kezdet 1/2 8 órakor.

Fővárosi Orfeum. VI. Megye-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg. Utolso hét! Utolso hét! The Harmony Four. FORNARINA | THE BRAKS. Hans Hauser | MISS VOLTA. és a februári műsor többi különlegessége. Az előadás kezdete 8 órakor. Jegyelvétél: délelőtt 10-1 óráig és délután 3-6 óráig. — Telefon: 93-36.

Budapesti Cabaret BONBONNIÈRE. VI., Teréz-körút 28. — Telefon 52-83. Ma és minden este 9 1/2 órakor: A „Müncheni Scharfrichter” kabaré alapítóinak és első tagjainak rövid vendégjátéka. Marya Delvard — M. Henry — Carl Hollitzer — Heinz Lebrun — Arcus Troll — Oscar Len. Művészeti esemény: Budapesti először. Azonkívül a fényes magyar műsor (Az előadás második része teljesen német.) Jegyek: 6, 5, 4 és 3 kor. Bérlet és kedvezményes-jegyek érvénytelenek. Elővetel rendes Aron. — Bővebbet a plakátok.

ROYAL ORFEUM. ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-22. Minden este 8 órakor a legvonzóbb budapesti műsor! Újdonságok: Pampoulette éhes — A mutyl-szoba. A fülbemászó nota — A negy dáma és a tökfilkó. A hét mozija, új karrikaturákkal. Milán király fia. Még csak 10 napra prolongálva!

A nimfa és a faun násza. A hálószobalány. 12 attrakció. Varjas Antal, a cigánykirály. Jegy váltható elővetéll díj nélkül a Royal Orfeum nappali pénztáránál d. e. 9-12, d. u. 3-6-ig. Vasárnap délután fél 4 órakor mérsékelt helyi előadás. A tölkörtükteremben Royal Cabaret. Énekek, új tánc-attrakciók. Cigányzene reggel 5 órsig.

SZINHÁZAK.

Szombat, 1909. február 27-én.

VIGSZINHÁZ

Morál.
Vigjáték 3 felvásban. Irtá: Thoma Lajos.

Személyek:
Beermann magánzó Vendrey
Lina, a felesége Haraszthy H.
Esztli Bányay I.
Bolland Estella
Kjára Kész R.
Dr. Hausser Tapolczay
Lundnó Kiss I.
Dobler Sarkadi
Koch kisasszony Varga A.
Wassner Szerényi
Rendőrkapitány Fenyvesi
Foga mazó Tihanyi
Hauteville Ninon Kornai B.
Schmettau Tanay
Reisacher Harsányi
Betty Molnar A.

Kezdeté 1/2 8 órákor.

URANIA SZINHÁZ.

Az ország. m. kir. színművészeti Akadémia előadása:

Erősek és gyengék.

Kezdeté 1/2 8 órákor.

APOLLO-PROJEKTÓGRAF

Zépszínház-utca 1-3. szám.
Telefon 68-39.

Nizzai Karnevál.

A büszkeség peraszólány. — Hering fogas. — Megvadult liba. — Önkénytelen betörő. —

Ski sport az olasz hadseregben

Összeesküvés Oroszországban

Négersmokk.

Előadja és énekli Baumann Károly.
Kezdeté 5 órákor. Vasár- és ünneppnapokon 9 órákor.

MAGYAR SZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárák. Ifjúsági előadás:

Hamlet.

Dráma 5 felv. Irtá: Shakespeare. Fordította: Arany János.

Személyek:
Claudius László
Hamlet Törzs
Horatio Thuróczy
Polonius Vágo
Laertes Tarnai
Rosencrantz Vandory
Guiljenst ra Z. Molnár
Szellel Réthy
Első sírásó Doby
Második sírásó Papp
1-ös színész Czobor
2-ik színész Forrai R.
Gertrud T. Halov M.
Ofélia Bathory G.
Színésznő

Kezdeté 3 órákor.

Este rendes helyárákkal.

Falusi idill.

Vigjáték 3 felvásban. Irtá: Lengyel Menyhért.

Személyek:
Telekes főszolgabíró Csontos
Eva, a felesége T. Halov M.
Bodnar Törzs
Fodor, segédjegyző Papp
A felesége Forgács R.
Hóféherke Mészáros G.
Dr. Füzési, ügyvéd Rátkai
Schwarz Samu Dobi
Csibéné Forrai R.
Ida, a leánya Tóth I.
Baradlay Izso Z. Molnár
A tanító Réthy
A pap Fenyvesi
Orosz paraszt Kórmendi
Fiatall paraszt Thuróczy
A kasznár Czobor
Felesége Bera Paula
A képviselő Tarnay
Járásbíró Tárnoki
Mari, szakácsné Marosi A.

Kezdeté 1/2 8 órákor.

FOLIES CAPRICE

Igazgató: LEITNER és KELETI Révay-utca 18. Főrendező: ROTT SÁNDOR

Az előadás kezdete 1/2 9 órákor.

9 1/2 órákor! Ma 9 1/2 órákor!

Az első stáció.
Böhözát. Irtá: SATYR. Rendező: Rott Sándor.

Végül 11 órákor! Végül 11 órákor!
„BADE ZU HAUSE“

Jelenet a gőzfürdőben. Irtá: SATYR. Rendező: Rott S.
Nappali pénztár délelőtt 9-11 óráig és délután 3-6 óráig. Az 1-5 emeleti „Casino de Parisban“ elsőrangú tánc-attrakciók. — Kezdeté 1/2 9 órákor. Telefon 14-22.

DELI

Étterem és kávéház.
a dunaparti korszón (Wurm-utca sarkán), az újonnan átalakított FIVE O'CLOCK.

Délután és este a KRAUSE művészkvartett hangversenyt rendez.
A fényesen berendezett emeleti díszterem estélyek rendezésére kiválóan alkalmas.
A meleg és hideg ételeknek hához szállítása, alkalmi ebédek és estélyek rendezése, úgy mint eddig, a legpontosabban és izlésesen eszközöltetnek.
DELI étterem és kávéház Mária Valéria-u. 12.

Kalap-Király

A legegységűbb újsi újdonságok megérkeztek s a nagyérdemű közönség figyelmét felhívjuk saját gyártmányu 4, 5 és 6 kor. kalapjainkra. Nálunk vásárolt kalapok ingyen vasaltatnak. Különös gondot fordítunk Beses partfogásáért esedezünk műhelyünkben Hársfa-u. 33. Osztermann és Stern kalapos-mester. noi kalapok átalakítására. Szigorúan szabott árak! Esku-ut 6. (Klotild-palota.)

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Kezdeté 8 órákor. Ma és mindennap Ujdonság!

CSAK ÖT PERCZ!

Böhözát. Irták: Glinger és Taussig, fordította: Steinhardt. Ezt megelőzi:

EGY NAGY PETITE.

Böhözát. Irtá: Lucian.
Továbbá: Steinhardt, Gyárfás, Nedics, Sándor, férfi kettős új magánzámakkal, valamint Tomasi Buttler, komikus biciklizista és a Walrod család, tornászok fellépne. A remek telikertben reggelig tánc és zene. — Elsőrendű attrakciók. — Belépődíj nincs.
Jegyek: 9-12-ig és 3-6-ig Rákóczi-ut 63. sz. és özv. Kontinó dohánykülönlegességi áruházában, Andrassy-ut 29.
Vasár- és ünneppnap délután fél négy órai kezdettel mérsékelt helyáru előadás.

PARISIANA - MULATÓ

Márvány-palota. Igazgató: Friedmann A.

Szerecsen-utca (a magy. kir. Operával szemben.)

Nappali pénztár 10-7-ig. Telefon 161-45.

Kezdeté 10 órákor.

Szombaton, 1909. február 27-én, a Malató összes helyiségeiben

nagy Karnevál Álarcos bál

Három zenekarnak és Banda Marczli cigánybandájának közreműködésével.

Az álarcosbál előtt a februári műsor összes attrakciói.

RÓZSATEJ

kiváló teint-ápolószert 2.-kor. fiatalos udességet kölcsönöz a bőrnek, balzsamszáppal hozza 60 fillér.

OSAN

kitűnő fog-ápoló szájaviz 1 kor. 76 fill. Fogpor 88 fill.

TANNINGENE

legjobb hajfestőszer 6 korona. Hetekig megmarad, és nem engedi festékét. Sötétzőkőre, barnára és fekete.

ANTON J. CZERNY, Wien, XVIII., Carl Ludwigstr. 6, I., Wallfischg. 5
Raktár: gyógyszerárakban, parfümeriákban stb.

Szőnyeg-ujdonság!

200-300 nagyságban nyírott jacquard szőnyeg, tartós minőségben 6 frt 80 krórt.

Rosenberg és Qitt
női divat, szőnyeg- és vászonárak nagy árúháza

Budapest, VI., Király-u. 32, saroküzlet

Alapítva: 1895.

Klisék

amelyek megjelentek az Egyetértés Vasárnapja ingyenes heli mellékletben

olcsón eladó

az Egyetértés kiadó-hivatalában

Eötvös-utca 32.

Hangverseny és Bál

Vasárnap, 1909. évi február hó 28-án este pont kilencz órákor a

Royal-szálló nagytermében az

Ujságkiadó Tisztviselők

özvegy és árva alapja javára rendezendő

művész estélyen

KÖZREMŰKÖDNEK:

Sándor Erzsi m. kir. Opera.
Bendiner Hedy m. kir. Opera.
Kornai Berla Vígshízház.
Németh Juliska Nagy Endre Cabaret.
Kabus Ilonka zongoraművész.
Venczell Béla m. kir. Opera.
Csontos Gyula Magyar Színház.
Sarkadi Aladár Vígshízház.
Ferenczy Károly Nagy Endre Cabaret.
Király Ernő Király színház.
I. ker. Honvédeknek

Az énekszámokat STEFANIDES karmester kíséri zongorán.

Meghívók és jegyek minden újságkiadóhivatalban kaphatók. Egyes jegy 4 kor. Családjegy 10 kor. Este a pénztárnál egyes jegy 5 K. Családjegy 12 K.

Legmegbízhatóbb Román Oszkár Angol FOGMŰTERME RENDSZERŰ

Budapest, VII., Rákóczi-ut 14. sz. I. em. Munkálatai jóságát részlelfizetési kedvezményvel is biztosítja.

Kovács Gyula

zongoratermei Budapest, (Gresham-palota) VI., Ferenc József-tér 5-6. Telefon 110-66.

Jól lát?

Ha nem, akkor forduljon bizalommal Hatschek N. optikushoz, CSAK Karoly-körút 6. sz. ahol szemüvegek és látószerek is legolcsóbban kaphatók. Ingyen árjegyzék bérmentve.

Magyar Styria Kötőgépgyár

BUDAPEST. A legjobb és leghíresebb kötőgépek szabadalmazott zárákkal ellátva. Teljes tanítás ingyen. Árjegyzék bérmentve. Fogl József Lajos cégvezető, iroda és elárulásihely Csengerly-u. 54 e

Eredeti tranzió gyártmányu para, selyemgumi és hálóanyagok juczala kor. 100, 2, 3, 4, 5, 10 koronájig. Egy korona beküldése után franko és bérmentve küldök 3 db. legfinomabb minőségű gumi- és réz-ékszert. NEUMAYER LIPÓT Budapest, gumyáru különlegességek VI. Váci-körút 3. sz., Auerfőnyház

Heti műsor:

1909. február hó	M. kir. Operaház	Nemzeti Színház	Varszinház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Urania	Hangversenyek
28 Vasárnap	(d. u. este) Lemmermoori Lucia Csodaváza	A falusi vererek Két férfi	—	Israel Morál	Császár katonái A meztelen nő	A nagymana Tanczos huszárok	—	Zene-palota: d. u. Akadémiai zenekar Royal: Grünfeld-Bürger

SZÁLLODA ÁTVÉTEL. Ezennel átteszem a n. é. közönséget, hogy a **Palast Hotel Croatia, Zágráb Akadémia-ter.** vezetését átvetem. Hosszu évi gyakorlat és nagy tapasztalatok képesítettek arra, hogy a legjobbat nyújtsam a vendégeimnek minden tekintetben kielégítem.

Asztalozó urak úgy a szobákról, mint a modernül berendezett vendéglőmben, hol a legkínobb italokat és legizletesebb ételket szolgálják föl, jelentékeny árengedeményt élveznek. Szíves látogatásért és

M. D. Gostimirovic
(a zágrábi Hotel Royal volt vendéglőse).

958. sorozat **Bon 028. szám**
Polgár Sándor
m. kir. szab. nyert orvosi mű- és közszerész
Budapest, VII., Erzsébet-körút 50. sz.
Kötés ezen utalvány beküldése mellett minden megrendelőnek 15% azaz tizenöt százalékos árkedvezményt adni az ered.

F. Bergerand fils,
párisi különlegességek
(óvszerek) gyártmányából. Kimerítő képes árjegyzék díjmentesen, zárt leveleiben küldök.
Kivágatott az „E. vetéris”-ből. 25705

Compound
használt félstabil és stabil gépek különböző nagyságban, gyárilag újítva, teljes szavatossággal kapható, T. m. r. Éde cégnél, Budapest, Lipót-körút 28. Telefon 46-71.

Magyar harzi kanári-tenyésztő Debrecenben.

A ki egy énekes harzi kanári veszen, életben soha ennél jobbat nem teszzen, mert eloszlik ott a bu és vigasz a ház, hol egy ilyen sárgatollú kis madár lármáz. Forduljon tehát bizalommal hozzám mindenki, aki a szép énekes kanári szereti, megmondom a címet is, hogy könnyen megtalálják. **Debrecenben** lakom és kanári-tenyésztő, **Agoston István** a nevem Magyarországon a hazám, 26. szám alatt lakom a **Főterület** utca n. énekes kanáriknak darabja 7, 8, 10, 12 forint. Tényező zítésre alkalmas köstenyek darabja 2 frt. Szállítás a legnagyobb hidegben is gondosan csomagolva történik. **Arjegyzék és ápolási utasítás ingyen.** A legnagyobb tenyésztő és szétküldési intézet.

Titkos betegségek
gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSY
v. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesefolyást, hólyaghajt, sebeket, mélykört (gyf. illyst), borbajokat, elgyenyült férfitörőt, idős-bekérelt is, onfortozást és annak utóbjait, ideg-és hágerinczsbajt, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 4-9-ig és este 7-8-ig.

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRUT 2.
Levelekre válaszol, gyógyszeréről gonoszkodik.
Levél útján is biztos gyógyszer.

GYUMMI és HALHÓLYAG
óvszer-különlegességek, valódi francia és amerikai gyártmány, eredeti csomagolásban!

Orvosilag ajánlva. Feltétlen biztos!

Árak tucatszámként: korona 3, 4, 6, 8, 10, 12, 16. Női óvszer „Pessarium oculosium” Mensinga tanár sz. rini K 3-5. Bevezető készülék hozzá K 3.-.

Uj! „Auto vaginal Spray” a jelenkor legmegbízhatóbb női különlegessége K 15.-. „Diana-ov” havibaj-kötő hölgyek részére K 11.-. Haskötők, gummi pörös rharisnyák és irritátorok. — Szétküldés eredeti gyári árák és titoktartás mellett.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Keleti J.
gummi áruk és betegápolási eszközök gyára
Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 17.

A Franklin-Társulat kiadásában legújabb megjelent.

ELEMI FIZIKAI KISÉRLETEK GYÜJTEMÉNYE

Közli, számos fizikus közreműködésével
ABRAHAM HENRIK az „Ecole normale supérieure” tanára, a „Société française de physique” főtitkára.

Fordította **Szijártó Miklós.**

- I. rész: Műhelymunkalatók — Geometria és mechanika. Hidrosztatika. Termika.
- II. rész: Akusztika. — Optika. — Elektromosság és mágnesség.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter támogatásával
Ára a két kötetnek 16 K.

Kapható:
LAMPEL R. könyvkereskedése, (Wodianer F. és Fiai) részvény-társaságnál. Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 21. sz. A minden könyvkereskedésben.

Grammofenek
Cimbalmok
Citerák
Fuvolák és
egyéb hangszerek
részlelfizetésre
kaphatók

Aufrecht és Goldschmied
hangszeráruházában
Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.
Arjeau-ék inagen!

Hirdetmény.
SCHLICK-féle vasöntőde és gépgyár részvénytársaság
részvényesei a **Budapest, 1909. évi márczius hó 13-án délután 4 órakor**, az Angol-osztrák bank budapesti főkelepeinek ülésében (V., Fürdő-utca 6. szám) megtartandó

XL. rendes közgyűléshez
ezennel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A zárszámadás előterjesztése a felügyelő-bizottság jelentésével.
3. A mérleg megállapítása, határozathozatal a tiszta nyereség felosztása és kifizetése tárgyában, a felmentvény az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak.
4. Egy igazgatósági tag és egy felügyelő-bizottsági tag megválasztása.

Azon részvényesek, kik a közgyűlésen részt venni óhajtanak, részvényeiket, a le nem jart részvényekkel együtt, az **Angol-osztrák bank budapesti főkelepe** (V., Fürdő-utca 6. szám) a társaság alapszabály 16. §-a értelmében legkésőbb bejárólóg **1909. évi márczius hó 9-ik napjáig** letéteményezni tartoznak. Az alapszabály ugyanazon §-a értelmében megkivántatik, hogy a részvény legalább 60 nappal előbb iratott a letevő saját nevére.

Az igazgatóság jelentése a közgyűlést megelőző napon a fentebb megjelölt pénztintézetnél atvehető.

Az igazgatóság.

Ad 113105/V—1. 1908. szám.

Versenyárgyalási hirdetés.

A mozsori szakadó partmenti Tisza szakasz mederrendezési munkálataihoz szükségelt

1. mintegy 19088 m³ I. oszt. kőből rostált bányatörmelék beszerzésének, szállításának és beépítésének,
2. mintegy 5808 m³ I. oszt. terméskő beszerzésének, szállításának és tervszerű beépítésének,
3. mintegy 107500 drb erősen kiégetett főlvasas normál téglá beszerzésének és szállításának vállalatba adása céljából **folyo évi márczius hó 16-án déli 12 órakor** a m. kir. földmive és ügyi ministerium (I. em. tanácsstermben) nyilvános zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni.

Az ajánlatok, melyeket ajánlati feltételek szerint és az előirt minta használatával kell kiállítani, a fentjelzett napon d. e. 11 1/2 óráig a földmivelésügyi ministerium házipénztáránál nyújtandók be.

A szóban forgó munkákra vonatkozó tervezet, a kötetendő szerződés mintája, a szerződés kiegészítő részét képező általános és részletes feltételek, valamint az ajánlati feltételek a szerződi m. kir. folyam mérnöki hivatalnál, a hivatalos órák alatt megtekinthetők s ugyanott az ajánlati minta is díjtalanul megszerzeshető.

Budapest, 1909. február 18-án.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

Hirdetések felvételnek a kiadóban, VI., Eötvös-utca 32. sz.

Márczius 15-iki irodalom!

SAS EDE: Hősök-hőse. Nyolcz képmelléklettel. Diszkötésben ... 7.— kor.
SEBŐK ZSIGMOND: Kossuth Lajos e etrajza. Kötve ... —.60 fill.
RÁKOSI VIKTOR: korhad fakeresztek. Harmadik ifj. kiad. Diszköt. 4.— kor.
PÓSA L.: Szól az éno. Szavalmi való haz. versek, füzve 2 K. diszköt. 4.— kor.
RÁKOSI VIKTOR: Hős fiuk. Regényes történet a szabadságharczából. Diszkötésben ... 7.— kor.

PÓSA LAJOS: A szabadság hősel. Képek az 1848-49. szabadságharczából. Képekkel ... —.60 fill.
Haza és szabadság. Hazafias szavalmányok és költ. —.60 fill.

GAÜSS VIKTOR: A piros köpenyeg. Elbeszélés a magyar szabadságharczából. Képekkel ... —.60 fill.

GAÁL MOZES: A vasember fia. Történeti elbeszélés, képekkel ... 1.50 fill.
Sem apa. Történeti elbeszélés ... —.60 fill.

HÁVAS MICHÁLY: A hősök. Hazafias elbeszélés, képekkel ... —.9 fill.
KRUDY GYULA: A komáromi fluk. Történeti elbeszélés ... 1.— kor.
ELŐRE. Hazafias elbeszélés, képekkel ... —.60 fill.

LENGYEL LAURA: Magyar hősök. Történeti elbeszélés, képekkel ... 1.— kor.
A virradat napja. Történeti elbeszélés, képekkel ... 1.50 fill.

MADARASSY L.: A kis hadserög. Történeti elbeszélés ... 1.— kor.
PERNYI LAJOS: A lazár. Hazafias elbeszélések, képekkel ... —.60 fill.

TÁBORI ÖBERT: Gabor Árn. Történeti elbeszélés ... —.60 fill.
FARAS IMRE: A kapitány. Jelenet. Előadja 2 férfi és 1 nő ... —.30 fill.

ILLYÉS PÁLINT: Hazafias költemények. Ára füzve 3 kor., kötve ... 5.— kor.
UNNEPI VERSEK: Szerkeszti dr. Vajda Gyula. Szavalkönyv. Iskolai ünnepélyekre alkalmas költemények gyűjteménye. 2. kiadás. Ez a gyűjt mény aranykönyve a magyar ifjuságnak. Eyrészről az összes iskolai ünnepélyekre alkalmas szavalkókat csoportosítja, másrésztől remekiróink költeménye mellett az újabb magyar költészet összes nevesebb képviselőinek műveit tartalmazza. A vaskos kötet 300 költeményt tartalmaz. Ára füzve 3 korona, diszkötésben ... 5 korona.

SINGER és WOLFNER kiadása
Budapest, VI., Andrassy-ut 10.

E hirdetési rovatban minden szó egyzéri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyzéri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V. Balvány-utca 6-C. 28

Pénzt azonnal
butorra, zongorára, kosokra, varrógépekre, kerékpárokat, kereskedelmi cikkekre, melyeket a világos díjazással legutóbb nyolc hónapban bizományba beraktároztunk. **Tauber Armin és Társa**, kizárólagosan csak VII., Baross-tér 18. Telefon 97-66.

Csemegeszőlőt,
fagymentesen csomagolva postakosárként 3.50 K. csemegéalmá, papírheju dió 3.90, világos kajszinbaracklekvar kg. 1.80, mézdes szilvalekvárnak 80 fill., különleges birsalmalekvárnak vagy sajtnak 1.80, hordóskaposztát hasábbal postaiüvegként 2.20 kor. Gyümölcskivittel Csongrádról. 24956

Hordóskaposztát,
kosárüvegként 2.20, világos kajszinbaracklekvarát kg-ját 1.80, mézdes szilvalekvárt 80 fillérért, különleges birsalmalekvár vagy sajt 1.80. Fajborokat lefejtve, kölesönhordóban 28 koronáért. Gyümölcskivittel Csongrádról.

Fajborokat,
lefejtve, kölesönhordóban, 28 koronájával, kistünet főzött törkölypálinkát 5 literes üvegekben 10 koronáért. — Gyümölcskivittel Csongrádról. 24956

Jobb megjelenésű
falusi leány házvezetőnek ajánlkozik magános urhoz. Cím: Palota-utca, Booskay-utca 34. sz. 5728

Koporsó asztalosok
részére mindennemű koporsók díszítési összes temetkezési cikkek képes árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénytárs. Nagymező-utca E. 46. sz.

MÉRŐK-AKADÉMIA
gép- és elektro-technikai, építő mérnök és építész részére. Felvétel 6 gym. osztályból vagy más tanuló előképzettség v. szakiskola elvégzése után. Bővebbet a programból **Wismar a. d. Ostsee.**

Diszkertkedvelők
kerjenek árjegyzéket az **Elso magyar disztényó-fiskolától.** Tulajdonosa: Copony Ede, Körmend. 120 fajta tülevölufák, lombfák, sorkák, disztengerjék kaphatók! 5720

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása
hálo-, ebédlo-, szalon-, uriszoa és irodai teljes berendezések. — Das raktár szönyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.

GROSZ SANDOR és Társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, eszlött Gyár utca. Telefon 14-09.

Pénzszekrények
és amerikai irodabutorok, használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít **Hirsch és Társa** Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

Mme. Valtér
angol- és francia női szabónő Budapest, VIII. ker. Fecske-utca 8., I. em. 6. Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legutolsó divat szerint legújabb kivitelben, szolid árak mellett. Átalakítások elfogadtatnak. Gyászruhák 24 óra alatt készülnek.

Ha fáj a foga
v. bármely más fájdalma ha van, küldjön címre öt koronát. Meglopetés! Ha nem használ, a pénzt vissza küldöm. — Wesel József Palouca, Sáros m.

NAGY LÁSZLÓ A GYERMEK ÉRDEKLŐDÉSÉNEK LÉLEKTANA.
Ára 3 korona.

Kapható LAMPEL R.
könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nél, Budapest, VI., Andrássy-tér 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

30 millió erdei csemete.

Lucfenyő 2 és 3 éves magovicz 1000 drb 5-7 kor. Erdi fenyő 2, 3 és 4 éves magovicz 1000 drb. 3-9 kor. Fekete fenyő 2, 3 és 4 éves magovicz 1000 drb 3-9 kor. Kocsányos tölgy 1, 2 és 3 éves ma onicz 1000 drb 8-15 kor. Akác 1, 2 és 3 éves magovicz 1000 drb 2-30 kor. Akác 2 és 3 éves lakozott 1000 drb 24-65 kor. valmint 1 és 2 éves alma és körtevadonoz 1000 drb 10-50 kor. Tovább erdei- és sövénycsemeték, gyümölcs, dísz és sorkák minden kelendő minőségben. Képes árjegyzék kívánatra ingyen.

Gróf Batthyány Zsigmond
uradalmi intézősége
Csendlak, up. Ferenciak, Vasm.

Stenográfia
Rákóczi-ut 90. sz. Magyar, német gyorsírás-oktatás. Ingyenes gépírás-tanítás az összes rendszerű írógépeken. A „Stenográfia” Országos Gabelsberger gyorsírás- és gépírás-iskolában havonta új magyar, német gyorsírás, gépírás, kereskedelmi és sokszorosítási tanfolyamok nyílnak. Levelező és vitairási tanfolyamok. Okleveles gyorsírás- és kereskedelmi iskolai rendes tanárok. Az intézet sokszorosító és másoló irója elvállal mindennemű írás és disztmunkák elkészítését és sokszorosítását. A „Kalligrafia” széprásí osztályában fényesen bevált gyakorlati módszer következtében minden esetben sikeres szopírás-oktatás. Méréselt tandíj. Beiratások naponta kizárólag Rákóczi-ut 90. I. em. Nem tévesztendő össze hasonló hangzású iskolákkal. Kerjen tájékoztatót. 288

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén államvizsgáira teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: **Dr. Kállay Zoltán jogi szeminariuma.** Bpest, IV., Magyar-utca 3., III. em. 6. (ezelött VI., Rózsa-ut. 44.) Ne téveszsze össze más hirdetéssel. 661

30 forint. Varrógépek
egy új valódi csilládi Singer varrógép, zárszekrényvel 5 évi jótállással csak **SINGER A.** mügépezésnél **Bpest, főútlel Akáofa-u. 55.** Mindennemű varrógépek javítását a legutóbbi nyolc hónapban elvállalom. Árjegyzék ingyen.

Brilliantot,
aranyat, ezüstöt, ékszert és rézgeget veszek és adok. Kertész ékszerész Budapest, VII., Király-utca 85. szám. — Telefonszám 95-48.

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsírás-iskola. Díjtalan gépírás-oktatás, magyar, német fogalmazás. Kereskedelmi akadémiai tanárok által oktattott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította **Markovits Ivan** 1868-ban. Biztos állásközvetítés. Nyitra szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Címre vitgyűzzünk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezéskétől és más hirdetésinket utánzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-68. Beiratások egész napon át. 22944

Ingóságokat
értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárat a Szentkirályi utcából. Készpénzeiellgel beraktároz bármennemű ingóságokat, berendezéseket mintaszertű raktárba csokely díjazásért értékesítés céljából vagy anélkül. Telefon 110-08. 9984

BUTOROK
hálo-, ebédlo-, szalonberendezések, továbbá uriszoa, iroda berendezések, réz- és mahagoni butorok, szönyegek és függönyök, valódi angol börgarnitúrák eladása s vétele **Wechsler Károlyné** VII., Király-utca 23. I. em. Kazinoy-utca sarok. 267

Saját gyártmányu vas- és rézbutorok
Részegy --- frt 45.-
Vasagy matracozal --- 8.50
Gyermekágy --- 11.50
Sodronyagy-betét --- 8.50
Vas- és rézbutorok gyári árban.
WEISZ LIPÓT
Király-utca 99. sz.
TELEFON 57-91.

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban állandó nagy raktár
LAUB LIPÓT
BUDAPEST, 648
Liszt Ferenc-tér 17. sz.

A legelőnyösebb részleltfuzatású **zongorát, pianinot, czimbalmot, hegedűt**
középszembeni áron a legújabb rendszerű

bankhitel
után kizárólag csak **REMÉNYI**
nagy magyar hangszertelepén **Prospektus és árjegyzék** ingyen. 640
Budapest, Király-u. 59.

+ Soványág +
Az egyedüli eredménytől kísért házias a **dr. William Bartley** tanár amerikai erőtáp-pora. Soványág tartós, szép telt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek koblet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jótállást. Verszékenység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegsöknak nélkülözhetetlen tápszer. Kintüetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: **Balázs Mór E.** Budapest, VII., István-ut 11, II/1.

Vadászfegyver
Birtka kedvező alkalmi vétel. egyenként is patom áron eladó. Közöttük Toplewerkules Lancaster 20 frt. Előrefelkő lakatszerkezetű, modern Hammerles 35 forint. Grener-zárú. Búcksflinte 40 frt. Schnel-leres Mannlicher 28 frt. Ejectorlos (tölténykivető) Hammerles, 105 frt. Drilling, valódi Krupp acélcsovékkel 65 forint. Winchester 35 forint. Néhány jobb revolver, mint Brauning Welodogghammerles, ugyanitt alkalmi ajándék tárgyak szebbnél-szebb dísz és használati tárgyak és Gramofon beszélőgepek valamint Görz, Zeiss, Voigtländer és más finom ténykepezőgép, perza szönyegek és egy moterkerekpar nagyon olcsón azonnal eladó. IV/B. Egyetem-tér 5. szám, Radónál. (Nem Egyetem-utca. Telefon 105-82.

Ha l öhög
vagy rekedt, Réthy-féle cukorkát vegyen 60 fillérért. 20796

Elsőrendű vadonatúj Singer női varrógepet
27 forintért karika-hajost 40 forintért, centralbo- bint 45 forintért, iparogépeket igen olcsón 5 évi jótállással szállítok, vidékre árjegyzék ingyen. **Krausz Honik** varrógépgyári raktára Budapest, IV., Veress Pálné-u. 40. fűsz 5. Viszonteladónak árendedő

Zálogszedülatát
veszek. Elzálogosított brillansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem. 736
SCHILLER ISZIDOR
ékszerkereskedő
Budapest, Sip-utca 8. szám.

Beszélőgépek
legjobb szerkezetű erős és tiszta hangú, 15 forinttól feljebb, lemezekkel.
Kapható **Habán Alajos** mügépezésnél, Budapest, Izabella-tér 3. sz.

BUTOR
részletre is mélyen leszállított árban kapható a **Butor - Udvarban,** Budapest, VI., Eötvös-u. 17. (Andrássy-ut sarkán.) **Árjegyzék ingyen.**

INGYEN! + GUMMI +
és különféle órszer-árjegyzékünket titoktartás mellett ingyen és bérmentve küldjük **NAKIRA**
törvényesen védett férfi gummi-különlegesség, tucataja 12 kor., 3 tucattól 20% engedmény.
Uterus-Spray
legújabb hygienikus női szet 14.- korona.
GUMMI-HALHÓLYAG
2, 4, 6, 8, 10, 12 korona tucattja. Minta-gyűjtemény 12 darab 4 kor. Pess velus 3-8 kor.-ig. Irrigator 3 kor. és feljebb. Hűdce vasállványon 8 korona.

+ Magyar Orvosi Műszertár +
Budapest, VII., Bákóci-ut 32. (a Rókus-kórházzal szemben.) Pontos címre és a vörös keresztre ügyeljünk.

Légszesz és villamos csillárok
legelőnyösebben szerzhetőek be **Kulcsár Sándor** bronzárú-csillárgyárban, Budapest, VI. ker., Dessowly-u. 9-11.

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek tere 3 félemelet. Vétel és oladás használt u polgari, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, uri szobák, angol börgarnitúrák és szalon-utórok, keleti szönyegek, csillárok. Telefon 82-13.

GUMMI
és francia halhólyag különlegességeink u. m.:
„NEVERIP”
2, 4 K-ért tucatonként
„HERKULES”
3, 5 K-ért tucatonként.
„GARANTIE”
(elszakíthatatlan) 3, 5, 8, 10, 12 K tucatonként.
Kapható:
Glück, Schmiedek és Rosenberg
nagykereskedőnél, Epest, VII., Bákóci-ut 86/E. a keleti p. u. közelében. Küldünk 3 mintát bérmentve, 1 kor. bélyeg beküldése után. Szétküldés díjmentes.

A szétküldés megkezdődött **Luxus áraink nincsenek, darabja**
6 FORINT
Valódi harci kamurik, a legfinomabb enekturákkal, füvölés és füvölés-hangzsal, mely gyász- és nyben gördülő énekkel. A legújabb készületek szerint betanítva, zeiffert-féle hangolás. Hátvonal próbaidő, kiesérés meg van engedve. Tényszó: tény 1 forint 50 kr. Kamurik-táplálék 5 kg. zsák, 1 ft 50 kr.
A. SAUER
Meierhöfen bei Karlsbad.

INGYEN!
DRÁGÁBB, MINT MÁLKUNK RENDELT FÉNYKÉP
NAGYTASOK
MINDEN ÉGY KÉP NAGYSÁGÚ KÉPET 3 KORONÁÉRT DÍSZES 3 KOR PARTYVAL 55-68 CTA. NAGYSÁGIBAN CSOMAGOLVA 3 SZINES
OLAUKEP
ÁRA 10 KORONA. KÉPVISELŐK KÍNÖNÖTT FELVÉLTÉSNEN.
SZAVATÖSSÁG
MINDEN IRÁNYBAN RÁFAEL, PÉNYKÉPÁRÍTO ÉS BUDAPEST, VI. NOTTNER-UTCA-0-06 MÖTÖNTETVE AZ 1906-ÉVI PÁRISI MŰKÖZMÉNYEK KIÁLLITÁSÁN ÖSSZILKÖLÉVEL, KERESZT TEL ÉS ARANY-ÉREMMEL.